NE VORBEŞTE PĂRINTELE AUGUSTIN, MITROPOLITUL DE 104 AM

VOLUMUL XI

PREDICI ALE MITROPOLITULUI DE FLORINA, PĂRINTELE A UGUSTIN KANDIOTIS

Traducere:
Frăţia Ortodoxă Misionară „Sfinţii Trei Noi Ierarhi”
Se tipăreşte cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Augustin, Mitropolitul Florinei
METAMORFOSI
2013
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României AUGUSTIN KANDIOTIS, mitropolit
Ne vorbeşte părintele Augustin, Mitropolitul de 104 ani trad.: Valcriu Paloş. slobozia: Metamorfosi, 2012 - 20 vol.
ISBN 978-606-93291-1-5
Vol. 11. - 2013. iSBN 978-606-93291-7-7

ÎN LOC DE PROLOG

Fragmente din unele omilii rostite în anul 1990

MITROPOLITUL AUGUSTIN KANDIOTIS DE FLORINA,

LEGĂTURA DINTRE POPORUL ROMÂN ŞI CEL ELIN

„Să nu uităm că avem o legătură deosebită cu poporul român. Cărţile noastre spun că Revoluţia din 1821 s-a proclamat în [Sfânta] Lavră; dar acest lucru nu este corect. Revoluţia s-a proclamat în România, cu o lună înainte. Alexandru Ipsilanti a ridicat steagul libertăţii cu semnul crucii - „EN TOUTO NIKA EN TOYTfi NIKA” („întru acesta vei învinge!”) şi cu lozinca „LIBERTATE SAU MOARTE!”, înainte de [Sfânta] Lavră, la Iaşi. Primii soldaţi ai lui Alexandru Ipsilanti au fost nişte elevi de şcoală. Atunci, s-a auzit cuvântul:...[iar tu, o, tinereţe,! zdrobeşte trestia şi fă-te soldat".

Atunci, s-a auzit şi lozinca lui Rigas Feraios:

Mai bine o viaţă liberă timp de o oră, Decât 40 de ani de sclavie şi ocnă”.

SALUTARE] ADRESATĂ STUDENŢILOR FACULTĂŢII DE TEOLOGIE DIN BUCUREŞTI (1990)

„Aceşti copii pe care îi vedeţi sunt din România şi s-au luptat pe străzile din Bucureşti. Au căzut trupuri, pentru ca regimul ateu care a dominat timp de 45 de ani să fie biruit.

Regimul ateu a căzut, iar acum trăieşte şi împărăţeşte în România, trăieşte şi împărăţeşte în Cehoslovacia, trăieşte şi

Rusia HRISTOS; pe Care, copii ai elinilor şi ai ROMÂNILOR lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi, întru toţi vecii”.

Respectabilul şi luptătorul ierarh ortodox dă binecuvântare pentru traducerea cărţilor sale în româneşte:

„Semănăm cuvântul lui Dumnezeu şi scris, şi oral şi prin radio. Şi acest cuvânt nu cade doar în inimile neroditoare, ci şi în inimi roditoare, care aduc roadă multă.

Mă bucur că vor fi traduse în româneşte cărţile pe care le-am tipărit, cum s-au tradus şi în engleză şi în alte limbi. Lucrul acesta mă mângâie: pentru că, dacă voi, elinii, nu le citiţi, le vor citi fraţii noştri români”.

ÎN LOC De BIOGRAFIE,

CÂTEVA MOMENTE IMPORTANTE DIN VIAŢA NEVOITORULUI EPISCOP ORTODOX DE FLORINA, PĂRINTELE AUGUSTIN KANDIOTIS

1907: Se naşte în Levkcs paros. Părinţii săi: Nicolae (mic comerciant) şi Sofia (învăţătoare). Este botezat Andrei.

1915-1925: Bursier la Gimnaziul din Siros. Termină cu nota 10 (cu calificativul „excelent, foarte bine”).

1925: Se înscrie la Facultatea de Teologie a Universităţii din Atena.

1929 (decembrie): Ia examenul de licenţă cu 10.

1929-1934: Locuieşte cu mama sa în Io din Ciclade pentru studiu şi reculegere şi pentru a preda la şcoala primară.

1934 (decembrie): într-o zi ploioasă, în timp ce merge cu capul plecat, vede căzut jos un mic plic

poştal. Se apleacă şi-l ia din noroaie. Uimirea lui este mare, când vede că plicul este chiar
6
pentru el (evident, căzuse din greşeală din mâinile bătrânului poştaş din insulă). Deschide şi citeşte. Mitropolitul Ierotheos de Etoloakarnania îl cheamă să meargă în Mesolonghi şi să ocupe postul de secretar al Mitropoliei. Această întâmplare o percepe ca pe o chemare a lui Dumnezeu şi i se supune neîntârziat.

1934 (Naşterea Domnului): Andrei Kandiotis (al lui Nicolae) este unicul călător spre Pireu, pe nava goală, iar căpitanul se nedumereşte.

1934-1941: Ocupă postul de protosinghel în Mitropolia de EtoloAkarnania. Ţine prima sa predică în Mesolonghi.

1935: Devine monah şi primeşte numele Augustin. Este hirotonit diacon de către mitropolitul Ierotheos de Akarnania.

1941: Se transferă în Mitropolia Ioanninelor şi slujeşte ca predicator.

1941 (Naşterea Domnului): în faţa ocupanţilor italieni şi în prezenţa mitropolitului Spiridon Vlahos al Ioanninelor, ulterior arhiepiscop al Atenelor, predică din amvon cu mult patriotism. Italienii, deranjaţi, emit pe numele lui un ordin de arestare. Episcopul, pentru a-l ocroti, nu-i mai permite să predice. Atunci, văzând că şederea sa în Ioannina e de prisos, predicatorul îşi lasă mama acolo şi pleacă pe timp de iarnă. Italienii nu-l găsesc în asaltul asupra casei lui, dar o arestează pe bătrâna lui mamă.

1942: Vine în Macedonia. în Iannitsa, află de la Poliţia Elină despre ordinul de arestare pe care l-au emis italienii.

1942: în Iannitsa, Mitropolitul Panteleimon de Edessa şi Pelli îl hirotoneşte preot.

1942: Se transferă în Mitropolia Tesalonicului şi de acolo este detaşat succesiv în Kilkis, Veria, Edessa şi florina.

În Florina, îl mustră din amvon pe mitropolitul său Vasilie, pentru că locuia în Atena şi venea în eparhie doar de Crăciun şi de Paşti, iar în episcopie propaganda făcea ravagii.
7
Mitropolitul îl informează telefonic şi îi trimite destituirea telegrafic. însă, prin îndepărtarea din Florina, Dumnezeu îl salvează pe predicatorul Augustin de un alt mare rău. Ocupanţii germani arestează zece patrioţi şi îi spânzură în afara satului Proti-Florina; dacă ar mai fi rămas, ar fi fost între cei spânzuraţi.

1943-1945: Se transferă în Kozanis. Episcopul de Kozanis, Ioachim Apostolidis, se retrage în munţi. Satele sunt arse de către nemţi şi poporul aleargă în oraş. Foamea şi moartea bat la uşă. în acel moment dificil, predicatorul Augustin apare ca un înger al lui Dumnezeu şi salvează oraşul. Face o cantină (era război), care oferă până la 8150 de porţii de mâncare pe zi. Este o minune pe care el însuşi o atribuie Sfântului Nicolae, ocrotitorul oraşului Kozanis. Nemţii îl condamnă de multe ori pentru a fi executat, însă Dumnezeu îl apără.

1945-1947: Se transferă în Mitropolia Grevenelor.

1947-1950: Se înrolează ca preot militar şi predicator şi slujeşte în al doilea corp de armată, cu sediul în Kozanis.

1949: Din amvonul bisericii militare Sfântul Atanasie din Kozanis, în prezenţa autorităţilor, interzice cântarea Polihroniului („Mulţi ani trăiască...”) pentru regele Pavlos, care pe atunci era atotputernic. în predica sa, îl numeşte nu „preabinecredincios”, cum se spunea în Polihroniu, ci „preanecredincios”, şi îl mustră pentru că a semnat un decret, prin care masoneria era prezentată ca un aşezământ filantropic şi ar fi trebuit să fie susţinută chiar şi de către sfintele biserici şi mănăstiri. Această voce curajoasă din poziţia preotului militar a însemnat începutul unei noi prigoane şi peripeţii pentru predicatorul Augustin. în cele din urmă, regele îşi recunoaşte greşeala şi îşi retrage semnătura de pe decretul filomasonic şi încetează orice prigoană a predicatorului.

1950-1951: Se transferă în Mitropolia de Karistia, cu sediul la Kimi-Evvoia.
8

1951-1967: Arhiepiscopul Spiridon Vlahos îl numeşte predicator al Arhiepiscopiei Atenelor. Pentru predicator, această perioadă este un timp de mare activitate duhovnicească şi de lupte, dar şi de prigoane şi peripeţii.

1964: Se internează la spitalul „Evanghelismos” din Atena pentru o operaţie. Se infectează şi

ajunge în pragul morţii Cler, mănăstiri şi poporul credincios se roagă. Medicii, în ciuda tuturor încercărilor, îşi ridică mâinile şi spun că doar o minune poate să-l salveze. Prevăd până şi ora morţii şi „ultima" noapte critică, trimiţând un medic tânăr ca să rămână alături de el până la apropiatul sfârşit. Are loc, însă, minunea. Ora, care de către medici a fost indicată ca oră a morţii, a fost ora în care temperatura foarte ridicată a scăzut brusc şi a început ameliorarea. După 60 de zile de îngrijire medicală, iese din spital. El însuşi se uimeşte cu teamă: „Dumnezeul meu, de ce îmi prelungeşti viaţa? Ce-mi pregăteşti?"

1965: Sfântul Sinod îi interzice să predice în toată ţara, deoarece îi mustră pe unii mitropoliţi din cauza smintelilor şi luptă împotriva mutărilor de episcopi, pe care Sfintele Canoane le interzic. Poporul se revoltă şi presa întreagă, cu majoritatea parlamentară şi guvernamentală şi opoziţia, trec de partea lui. Ierarhia, văzând reacţiile, este nevoită să-şi retragă în grabă interdicţia.

1967 (mai): Are loc neaşteptatul: „Soarele răsare cum zice el însuşi de la Apus!". Incomodul predicator, care a fost continuu sub prigoane din cauza mustrărilor pe care le făcea, este avansat ca episcop şi ales mitropolit de Florina.

1967-2000: Slujeşte cu toate sacrificiile timp de 30 de ani mitropolia (de frontieră) din Florina şi demisionează în anul 2000.

2010: împlineşte 10 ani de la ieşirea din slujirea activă.

2010 (august 28): Trece la cele veşnice, fiind înmormântat în Mănăstirea Sfântului Augustin, episcopul Ilypponei, din florina, ultima ctitorie a arhieriei sale.

Arhim. Lavrentie Gratsias

MANIFESTĂRI ÎNTRU POMENIREA FERICITULUI ÎNTRU ADORMIRE MITROPOLIT DE FLORINA, AUGUSTIN KANDIOTIS

Cu mare succes a avut loc manifestarea închinată fericitului întru adormire Mitropolit de Florina Augustin Kandiotis, organizată duminică dimineaţă, 27 mai 2012, de Sfânta Mitropolie de famasos şi Orini împreună cu Uniunea Creştină a Oamenilor de Ştiinţă Ciprioţi (IIEKE).

Tema manifestaţiei omagiale a fost „Mitropolitul de Florina Augustin (Kandiotis): un ierarh ortodox luptător" şi a fost găzduită în sala de manifestări a Consiliilor Comunitare din Deftera-Lefkosia, care s-a dovedit neîncăpătoare.

Programul manifestării a început cu salutul Preşedintelui IIEKE, Frixo Kleanthus, după care a urmat cuvântul ÎPS Teoclit, Mitropolit de Florina, Prespre şi Eordeca, care şi-a exprimat marea emoţie pentru pomenirea bisericească şi filologică a fericitului stareţ, dar şi pentru dragostea organizatorilor, care aşa cum a spus - „s-a transformat în fapte spontane de recunoştinţă pentru acest om al lui Dumnezeu, care L-a iubit pe Hristos şi Elada mai mult decât pe toţi şi pe toate şi a semănat abundent cuvântul lui Dumnezeu în inimile a mii de credincioşi, iar multe din aceste inimi se află aici, în Cipru".

„Mă emoţionez, în sfârşit, pentru că mă gândesc că astăzi, la această manifestare nu ar fi trebuit să fiu eu, ci dacă ar fi posibil să dăm timpul înapoi, s-ar fi cuvenit să fie Părintele Augustin, care iubea foarte mult Ciprul, suferea mult pentru chinurile lui, s-a luptat pentru drepturile lui şi cu toate că dorea de foarte mult timp să viziteze marea insulă martirică, cu toate acestea, dorinţa nu i s-a îndeplinit", a subliniat.

„Însă am sentimentul profund că manifestările care au loc astăzi în cinstea sa constituie o altă formă de prezenţă a

fericitului Părinte Augustin în Cipru, o împlinire duhovnicească a dorinţei lui de a vizita Ciprul. De aceea, sunt sigur că sufletul lui astăzi se veseleşte" a subliniat.

Înaltpreasfinţitul şi-a exprimat mulţumirile sale din adâncul inimii pentru cinstea arătată Părintelui Stareţ Augustin, spunând că în vremuri de nemulţumire şi nerecunoştinţă această faptă, fraţi ciprioţi, ne umple de optimism şi nădejde că nu s-au pierdut toate pentru mult chinuitul nostru Neam, deoarece mai există o rămăşiţă ce se împotriveşte degradării morale, mai există oameni care ştiu să spună un „Mulţumesc!" şi să-i cinstească pe binefăcătorii lor".

în sfârşit, Mitropolitul Teoclit al Florinei a mulţumit în mod deosebit Mitropolitului Isaia de famasos, „acest membru ales al Ierarhiei Bisericii Ciprului", cum a spus în mod semnificativ „pentru ospitalitatea avraamică, pentru dragostea şi ostenelile sale în vederea realizării manifestărilor. îi

mulţumesc, de asemenea, pentru încă un motiv: în zilele grele prin care trece patria noastră, Mitropolia de famasos vine în ajutorul multor mitropolii din spaţiul elen, dintre care una este şi Mitropolia de florina. Aşadar, înaltpreasfinţia voastră, cuvântul „Mulţumesc!” îl meritaţi îndoit: pentru realizarea manifestărilor, dar şi pentru ajutorul umanitar. Mulţumirile mele personale, dar şi ale tuturor fraţilor mei săraci din Mitropolia mea”.

în continuare, a fost invitat la tribună Mitropolitul de famasos şi Orcini, care în salutul său a semnalat cu emfază: „Mitropolitul Augustin Kandiotis a fost o figură bisericească excepţională. Vreme de multe decenii s-a luptat la nivel naţional, religios şi social. Luptele sale sunt memoriale. A luptat împotriva răului, pe care l-a urmărit şi izgonit obsesiv. A luptat împotriva nedreptăţii sociale, a decadenţei, a păcatului provocator, de oriunde ar fi provenit. Nu s-a temut să stea împotriva persoanelor politice, înaintea conducătorilor bisericeşti superiori, care deviau. A fost un stâlp neclintit al

Ortodoxiei şi al Eladei. A fost un adevărat ortodox şi un înflăcărat elen”.

„Contribuţia pururea pomenitului Augustin Kandiotis PENTRU Biserică şi patrie este foarte importantă. întreaga lui viaţă a fost o luptă dezinteresată şi continuă pentru Ortodoxie, Elada, principiile şi valorile strămoşeşti. O luptă pentru Credinţa în Hristos cea sfântă şi libertatea patriei.

Hristos şi Elada au fost cele două faruri luminoase care au luminat şi au condus opera sa, care a fost o operă a credinţei, o operă a sufletului, o operă a inimii, o operă a vieţii” a subliniat.

„Demersul său îndelungat şi contribuţia sa îl aşează între cei dintâi lucrători ai renaşterii moral-religioase a turmei sale, dar şi a întregului popor elen, care cu teamă şi uimire a citii cărţile lui şi a ascultat omiliile sale religioase.

Ca săvârşitor al Sfintelor taine, ca Arhipăstor, ca duhovnic mărturisitor şi ca îndrumător duhovnicesc al ortodocşilor, s-a deosebit întotdeauna prin ataşamentul său faţă de datorie şi prin râvna sa înflăcărată de a sluji Biserica”, a spus.

în sfârşit, Preasfinţitul a subliniat că: „Principiile şi valorile elene-creştine, pentru care s-a luptat cu patos Augustin Kandiotis, sunt astăzi mult mai necesare decât oricând altădată. Continuarea operei sale constituie pentru noi toţi cea mai mare întărire. Biserica, educaţia, familia, societatea trebuie să prindă întotdeauna curaj, putere şi luminare din învăţăturile purureapomenitului ierarh. Creştinii de astăzi, dar şi generaţiile următoare trebuie să cunoască opera, viaţa şi luptele lui şi să scoată învăţături din izvorul său inepuizabil, care este izvorul nesecat al lui Hristos, „izvor de apă ce curge spre viaţa veşnică”.

Imediat după salutări, a urmat corul bizantin al bisericii Sfântului Nectarie — Ecfcosia, sub conducerea d-lui protopsalt Takis Pantelis, care a psalmodiat imne bisericeşti actuale, după

care a urmat partea principală a manifestării cu interesantele referate.

Primul referent a fost Arhimandritul Lavrentios Gratsias, predicator al Sfintei Mitropolii de Florina, care a dezvoltat tema: „Augustin Kandiotis: viaţa şi opera sa”.

Al doilea referent a fost Mitropolitul de Cortina şi Megalopol, kyr Ieremia, profesor emerit din cadrul Facultăţii de teologie din cadrul Universităţii Atena, care a vorbit pe tema: „AugUStin Kandiotis: înflăcăratul predicator al cuvântului dumnezeiesc”.

A urmat Stelios Papathemilis, fost ministru, cu tema: „Augustin Kandiotis: contribuţia sa naţională” iar, la sfârşit, părintele Arhimandrit Iustin Bardakas, Protosinghel al Sfintei Mitropolii de Florina, a încheiat manifestarea omagială, dezvoltând tema: „Augustin Kandiotis: episcopul grănicer”.

Manifestaţia a fost încheiată de formaţia muzicală a Institutului Cultural al Sfintei Mitropolii de Morphos cu cântece savori muzicale de tradiţie constantinopolitană.

De consemnat că manifestarea omagială a fost precedată de o coliturghisire arhierească în biserica Sfântului Gheorghe din Pano -Deftera şi de parastasul pentru pururea-pomenitul ierarh. Cuvântul de pomenire a fost rostit de Părintele Epifanie Ilatzigiagou, întâi stătătorul duhovnicesc al Catedralei Sfântul Pantelimon din Florina.

PREDICI LA DUMINICILE DE PESTE AN

PREDICĂ LA DUMINICA A 4-A DUPĂ PAŞTI (A SLĂBĂNOGULUI)

Ioan 5, 1-15:
„1. După acestea era o sărbătoare a iudeilor şi Iisus S-a suit la Ierusalim.
2. Iar în Ierusalim, lângă Poarta Oilor, era o scăldătoare, care pe evreieşte se numeşte Vitezda, având cinci pridvoare.
3. în acestea zăceau mulţime de bolnavi, orbi, şchiopi, uscaţi, aşteptând mişcarea apei.
17
4. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare şi tulbura apa şi cine intra întâi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ţinut.
5. Şi era acolo un om, care era bolnav de treizeci şi opt de ani.
6. Iisus, văzându-l pe acesta zăcând şi ştiind că este aşa încă de multă vreme, i-a zis: Voieşti să te faci sănătos?
7. Bolnavul I-a răspuns: Doamne, nu am om, care să mă arunce în scăldătoare, când se tulbură apa; că, până când vin eu, altul se coboară înaintea mea.
8. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ţi patul tău şi umblă.
9. Şi îndată omul s-a făcut sănătos, şi-a luat patul şi umbla. Dar în ziua aceea era sâmbătă.
10. Deci ziceau iudeii către cel vindecat: Este zi de sâmbătă şi nu-ţi este îngăduit să-ţi iei patul.
11. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ţi patul şi umblă.
12. Ei l-au întrebat: Cine este omul care ţi-a zis: Ia-ţi patul tău şi umblă?
13. Iar cel vindecat nu ştia cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulţimea care era în acel loc.
14. După aceasta Iisus l-a aflat în templu şi i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuieşti, ca să nuţi fie ceva mai rău.
15. Atunci omul a plecat şi a spus iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos.”

EROI AI RĂBDĂRII

Voi lansa, iubiţilor, o deviză laconică. Şi v-aş ruga pe toţi, bărbaţi şi femei, să fiţi atenţi la ea şi să răspundeţi acesteia. Deviza este: Arătaţi-vă eroi! Pentru că trăim în vremuri anevoioase. Arătaţi-vă eroi! Şi când zic eroi ce înţeleg? Alt
18
limbaj are lumea, altul avem noi, creştinii. Altul este vocabularul lumii, altul vocabularul lui Dumnezeu. Erou în limbajul lumii este acela care, fiind înarmat, se luptă cu vitejie, îşi apără patria, învinge şi triumfă, iar patria, fiindu-i recunoscătoare, îl consideră erou şi îi ridică şi statuie. în limbajul lui Dumnezeu, în limbajul credinţei, eroul capătă un alt înţeles: dobândeşte adâncime şi amploare, se ridică la un nivel mai înalt şi mai duhovnicesc. Erou aici este nu acela care învinge doar duşmani din afară, ci acela care-i învinge pe cei trei mari duşmani ai omului: trupul, lumea şi diavolul. Cea mai mare victorie este a-şi învinge cineva patimile. Aşa cum spuneau şi strămoşii noştri, biruinţa supremă este „a te birui pe tine însuţi”, a-şi birui cineva sinele său rău.

în acest înţeles erou este creştinul luptător. Şi aşa cum soldatul este înarmat cu arme, de apărare şi de atac, aşa şi creştinul care este atras de eroismul sfinţeniei; deoarece erou sfânt şi sfânt erou, cel mai înalt tip de eroism este sfinţenia. Aşadar cine vrea să devină erou al sfinţeniei trebuie să fie înarmat cu arme sfinte.

Iar una din aceste arme, pe care trebuie să le aibă creştinul — armă, din nefericire, astăzi ruginită, cu care însă creştinii primelor veacuri biruiau este răbdarea!

Când culturnicii [semidocţii], ateii şi necredincioşii aud astăzi cuvântul acesta, persiflează [iau peste picior] şi arată un puternic dispreţ faţă de creştinism, deoarece în vocabularul lui cuprinde răbdarea. Dar să nu ne influenţeze părerea lor. Evanghelia aşează răbdarea între primele virtuţi. O consideră de temelie. Acuzatorii zic: Nu vrem răbdare! Noi, dimpotrivă, vrem revoluţie, atac, pumni, foc... Acuză credinţa noastră că tolerează mizeria, sclavia, exploatarea, sărăcia, nedreptatea. Noi, zic ei, noi nu vrem răbdare şi blândeţe. Propovăduim răscoală, răzbunare [revendicare], conflict, violenţă; doar aşa lumea va merge înainte...
19

Ce avem să le răspundem, iubiţii mei? Răspundem că răbdarea nu este o neputinţă a sclavilor, aşa cum zic ei. Este o putere a sufletelor libere şi cu adevărat eroice. Este răbdarea sau docilitatea, despre care vorbeau strămoşii noştri antici. Este rezistenţa sufletului în greutăţi, care-l face să nu se descurajeze în faţa încercări lor şi obstacolelor, ci să treacă peste toate şi să iasă biruitor. Răbdarea, unită cu perseverenţa conduce la reuşită. Răbdarea este virtutea pe care a recomandat-o Domnul

nostru Iisus Hristos când a spus: „Cel ce va răbda până la sfârşit, acela se va mântui” (Matei 10, 22; 24, 13).

Aşadar, arătaţi-vă eroi, având ca armă răbdarea. Fără răbdare nu se reuşeşte nimic. Acest mesaj se aude acum şi din Evanghelia de astăzi.

Duminica aceasta, iubiţii mei, va pune înaintea noastră un astfel de erou. Cine este acesta? Este un bolnav. La început sigur că şi el îşi avea sănătatea sa. Dar — cum se schimbă cele omeneşti! deodată a căzut la pat paralizat; a fost răpus de o paralizie generală. Avea picioare şi n-avea picioare, avea mâini şi n-avea mâini, era un mort neîngropat. Şi cât timp a trăit aşa? Nu unul şi doi, ci treizeci şi opt de ani întregi a fost ţintuit la pat. Oricare altul în locul lui ar fi cârtit, ar fi hulit, ar fi blestemat, nu e exclus să se fi şi sinucis. Acesta nu s-a plâns împotriva lui Dumnezeu; a îndurat cu răbdare şi bărbăţie toată această perioadă de timp. Şi deşi îi vedea pe ceilalţi vindecându-se, pentru că apucau înainte şi se aruncau primii în scăldătoare, el rămânea aşa. În inima lui exista nădejde şi credinţă în Dumnezeu.

Acest paralizat era un nou Iov -aşa îl numesc [cuj ca Iov din Vechiul Testament. Acela a răbdat toate chinurile şi necazurile fără să cârtească şi mai ales a zis acel mare cuvânt pe

care-l auzim la sfârşitul Dumnezeieştii Liturghii: „fie numele Domnului binecuvântat de acum şi până în veac” (Iov 1,21 1 Dumnezeiasca Liturghie). A slăvit, adică, pe Dumnezeu. AŞA ŞI acest nou Iov a răbdat mucenicia sa.

De aceea, după îndelungata încercare, a primit un premiu; a primit o coroană, precum învingătorii în războaie sau în luptele atletice. O coroană nu stricăcioasă, ci neveştejită, veşnică; şi nu din mâini omeneşti, ci de la însuşHristosul nostru. Acela l-a văzut, i s-a făcut milă de el şi i-a dat un premiu dublu: pe de-o parte l-a făcut bine sufleteşte, iar pe de altă parte i-a dat sănătatea trupească.

Aşadar eroul de la Vitezda ne strigă tuturor: Arătaţi-vă eroi! Şi trebuie să-l ascultăm. Pentru că dacă ne comparăm pe noi înşine în ceea ce priveşte răbdarea cu mult răbdătorul Iov, dar şi cu noul Iov, paralizatul din Evanghelia de astăzi, vom vedea, iubiţii mei, că suntem o generaţie fără răbdare.

Tinerii le vor pe toate gata şi fără amânare. Nu au deloc răbdare. Copii mici, răsfăţaţi, lovesc cu mâna în masă şi cer tot ce le place. Şi mama, un pedagog rău, le dă tot ce cer; în loc să-i lase acolo flămânzi, să le taie voia, să-i înveţe să-şi limiteze pretenţiile. Şi-am ajuns în punctul în care se observă, pentru prima dată, sinucideri la copii şi tineri. De ce? Pentru că n-au fost obişnuiţi de mici în exersarea răbdării. Tocmai pentru că lipseşte răbdarea, se clatină şi familia. Mai demult existau femei eroine. îşi răbdau bărbatul. Aşa a fost Sfânta Monica, mama Dumnezeiescului Augustin, al cărui nume îl port cu nevrednicie. A fost o femeie deosebită. Soţul ei era un grosolan; dar ea l-a răbdat şi în cele din urmă l-a câştigat. Pentru că femeia împodobită cu răbdare îl câştigă pe bărbat; însă cu nerăbdare, cu mânii şi certuri casa se destramă. O cauză serioasă a divorţurilor

astăzi este lipsa de răbdare, pe care desigur că trebuie s-o aibă şi bărbatul.

Iată, iubiţii mei, de ce am lansat deviza „Arătaţi-vă eroi!...”, care e valabilă şi ca o bază mai largă. Ne aflăm, aşa cum am spus, în vremuri anevoioase. Neamul nostru este ameninţat de fiare sălbatice de pădure, gata să se năpustească împotriva lui; şi suntem abandonaţi de toţi; deoarece în lume împărăţesc mamona, cei treizeci de arginţi, interesele egoiste. Mai este ameninţată Biserica noastră, Ortodoxia noastră, care a hrănit neamul în anii robiei. Dacă n-ar fi existat Biserica, n-ar fi existat elenism; am fi fost toţi ori catolici, ori turci. Biserica ne-a salvat. De aceea un poet de-al nostru Kostas Krystallis, a scris:

„...Credinţă! Dulce mamă, ce glas frumos dai tu prin clopot, şi cum acel glas ne mişcă inima!
Acea cruce din clopotniţele noastre
revărsând în reverberaţie atâtea raze de aur varsă în adâncul sufletului nostru tot atâtea speranţe dulci, de aur!”

Aşadar, Biserica Ortodoxă este atacată dinafară şi dinăuntru. Dinafară de către atei şi necredincioşi, de către educatori care predau materialismul, de radio şi de televiziunile care ridiculizează evlavia, de ziare şi periodice care subminează şi distrug încet credinţa. Iar dinăuntru e subminată de către clerici şi arhierei nevrednici, care trădează cele sfinte şi cuvioase.

Dar în această perioadă, voi, copii ai Bisericii, arătaţi-vă eroi! Asta o impune datoria. Nu doar să mergem la biserică, nu doar să citim Scriptura,i nu doar să ne împărtăşim cu Preacuratele Taine, nu doar să mergem în pelerinaje, ci să avem în noi şi hotărârea: „Mor pentru patrie, mor pentru credinţă!”.

22
Toţi să luăm eroica hotărâre: „Aici este răbdarea sfinţilor (Apocalipsa 14, 12).

Dacă există astfel de luptători, să fiţi siguri, nu vor învinge necredincioşii şi ateii. Va învinge Biserica, va învinge Hristos, pe Care, copii ai elinilor, lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii. Amin. (Omilia Mitropolitului de Florina, Părintele Augustin Kandiotis, în Biserica Sfântul Pantelimon, florina 29-5-1983)
Corabia Bisericii Ortodoxe atacată de păgâni şi eretici
23
PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA A 5-A DUPĂ PAŞTI (A SAMARINENCEI)
Ş Apostol Barnaba
Fapte 11:19-30
„19. Deci cei ce se risipiseră din cauza tulburării făcute pentru Ştefan, au trecut până în Fenicia şi în Cipru, şi în Antiohia, nimănui grăind cuvântul, decât numai iudeilor.
24
20. Şi erau unii dintre ei, bărbaţi ciprieni şi cireneni, care venind în Antiohia, vorbeau şi către elini, binevestind pe Domnul Iisus.
21. Şi mâna Domnului era cu ei şi era mare numărul celor care au crezut şi s-au întors la Domnul.
22. Şi vorba despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, şi au trimis pe Barnaba până la Antiohia.
23. Acesta, sosind şi văzând harul lui Dumnezeu, s-a bucurat şi îndemna pe toţi să rămână în Domnul, cu inimă statornică.
24. Căci era bărbat bun şi plin de Duh Sfânt şi de credinţă. Şi s-a adăugat Domnului mulţime multă.
25. Şi a plecat Barnaba la Tars, ca să caute pe Saul
26. Şi aflându-l, l-a adus la Antiohia. Şi au stat acolo un an întreg, adunându-se în biserică şi învăţând mult popor. Şi în Antiohia, întâia oară, ucenicii s-au numit creştini.
27. în acele zile s-au coborât, de la Ierusalim în Antiohia, prooroci.
28. Şi sculându-se unul dintre ei, cu numele Agav, a arătat prin Duhul, că va fi în toată lumea foamete mare, care a şi fost în zilele lui Claudiu.
29. Iar ucenicii au hotărât ca fiecare dintre ei, după putere, să trimită spre ajutorare fraţilor care locuiau în iudeea;
30. Ceea ce au şi făcut, trimiţând preoţilor prin mâna lui Barnaba şi a lui Saul."
CREŞTIN
"...Şi în Antiohia, întâia oară, ucenicii s-au numit creştini".
Dacă, iubiţii mei, dacă citim cartea Faptelor Apostolilor, care descrie viaţa primelor zile ale Bisericii, între alte lucruri
25
care ne vor pricinui uimire, este şi acesta: activitatea pentru răspândirea Evangheliei.
Astăzi, Evanghelia se propovăduieşte de obicei de către episcopi, preoţi şi teologi. Dar în acea epocă eroică şi ceilalţi, laicii care credeau în Hristos, considerau o sfântă datorie să transmită şi altor oameni predicarea Evangheliei.

În felul acesta, toţi credincioşii, bărbaţi şi femei, deveneau mici apostoli şi predicatori ai Evangheliei. Cu acei primi creştini s-a împlinit cuvântul: „Crezut-am, pentru aceea am şi grăit". Cel care crede nu poate să ţină ascuns ceea ce crede. Şi aşa cum un izvor care are apă din belşug nu o ţine pentru sine, ci apa izbucneşte ca un izvor natural şi aleargă şi adapă, şi aşa cum soarele nu-şi ascunde căldura sa, ci o trimite pe planeta noastră, aşa şi creştinii aceia: erau izvoare „de apă vie", care adăpau şi răcoreau sufletele semenilor lor, erau lumini care transmiteau lumină „din Lumina cea neînserată". Da, şi cel mai mic şi mai agramat creştin, atât timp cât crede sincer, este o lumânare în lumea, care se află în beznă în ceea ce priveşte adevărul creştin!

Iar ceea ce ne face să ne minunăm mai mult de creştinii Bisericii primare este faptul că îl propovăduiau pe Hristos sub persecuţie. Biserica atunci era persecutată îngrozitor. Fusese declanşată de către iudei „ o mare prigoană persecuţie". Ştefan, corifeul celor şapte diaconi, a fost prins, a mărturisit cu îndrăzneală credinţa sa şi a fost ucis cu pietre.

După executarea lui Ştefan, oricine s-ar fi aşteptat ca creştinii să înceteze a mai predica Evanghelia. Dar nu, nu s-a întâmplat asta! Predica a continuat mai activ. Şi aşa cum un cui cu cât îl

lovești mai mult cu atât el înaintează mai adânc în trupul lemnului, așa și ideea Evangheliei, cu cât este lovită mai

cu turbare în persecuții, cu atât înaintează și În adâncimi și SE întărește.

într-adevăr! Se ostenesc în zadar cei care cred că prin persecuții și mucenicii vor extermina credința creștină. Mai devreme sau mai târziu vor înțelege adevărul pe care-l exprimă cuvântul Evangheliei: „Greu îți este să lovești cu piciorul În țepușă”. Adică: după cum cel ce șutează cu picioarele goale în cuie ascuțite, cuiele nu pățesc nimic, dar lui i se umplu picioarele de sânge, așa și dușmanii lui Hristos.

Apostolii, în urma persecuției, s-au dus în alte părți și Eau propovăduit pe Hristos. Iar bărbați credincioși, originari din Cipru, au ajuns și până în marea cetate Antiohia și, acolo, cu mare entuziasm propovăduiau iudeilor, precum și eleniștilor, care erau iudei din punctul de vedere al religiei, dar vorbeau limba elină. Acești bărbați au reușit prin harul lui Dumnezeu să atragă la noua credință o mulțime de oameni. Iar când la Ierusalim Apostolii au aflat că predica Evangheliei a înregistrat un mare progres, s-au bucurat și L-au slăvit pe Dumnezeu, dar în același timp s-au îngrijit ca predica să fie continuată încă și mai mult. De aceea, au trimis un bărbat deosebit, credincios și consacrat lui Hristos, înzestrat cu harisma cuvântului și destoinic să mângâie și să însuflețească. Iar acesta era Varnava. Varnava s-a dus cu multă osârdie în Antiohia și a lucrat și o nouă mulțime de oameni s-a adăugat credinței lui Hristos.

Dar Varnava, suflet smerit, nu cugeta că el singur e în stare să învețe un popor atât de numeros. De aceea, a căutat și l-a găsit pe Pavel, care deși mai întâi era persecutor al creștinismului, în urma vedeniei spre Damasc, se pocăise și crezuse în Hristos. Pe Pavel l-a chemat Varnava în Antiohia. Și Pavel a venit în Antiohia și a început predicarea Evangheliei. Și progresul a fost foarte mare. Biserica Antiohiei avea dacă ne gândim la număr pe cei mai mulți creștini.

Și acolo, în Biserica Antiohiei, s-a întâmplat și următorul eveniment important. Susținătorii lui Hristos, credincioșii, care se numeau mai întâi cu diferite nume, s-au numit pentru prima oară creștini, iar numele acesta s-a impus peste toate numele și a devenit numele principal al ucenicilor lui Hristos și cu acest nume se deosebesc cei care cred în Hristos de cei care cred în orice altă religie.

Despre acest nou nume vom spune aici câteva cuvinte.

Creștin se numește omul care crede în Hristos. ce înseamnă cuvântul Hristos? Hristoși se numeau în Vechiul Testament regii, deoarece erau unși cu mir, iar când erau unși își asumau în mod oficial îndatoririle regatului. Erau prefigurări și imagini ale adevăratului împărat, a împăratului a toate Iisus Hristos. Pentru că șHristos a fost uns, nu cu mir, ci așa cum zic teologii prin unirea ipostatică a Dumnezeirii. Și pentru că este împărat a toată făptura văzută și nevăzută, a fost numit Hristos.

Dar așa cum Hristos este împărat, așa și creștinii devin părtași ai stăpânirii împărătești a Conducătorului credinței noastre, devin și ei mici hristoși, devin și ei mici împărați, împărați, nu în înțelesul că orice om poate să fie numit împărat, ci că prin puterea rațiunii stăpânește peste natură, după cuvântul lui Dumnezeu: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul”. Dar creștinul se numește împărat în înțelesul că prin harul lui Hristos izbutește ceva mult superior a ceea ce izbutește știința în lumea materială. Credinciosul devine suveran peste patimi, peste patimile naturii vechi și stricate. Iar a-și învinge cineva sinele este adevărata suveranitate, cel mai înalt tip de împărăție. Și deși unii împărați și regi s-au arătat sclavi de plâns ai patimilor lor,

un creștin cel mai mic -, care se dovedește biruitor al patimilor lui, este într-adevăr rege.

Creștin, iubiții mei, este denumirea cea mai frumoasă și mai importantă din toate. în secolul nostru, oamenii care s-au lepădat de Hristos, au devenit susținători ai diferitelor sisteme filosofice și politice și se laudă cu partidul lor și cu ideologia lor. îți zic: „Sunt marxist, sunt materialist, sunt realist, sunt...”. Dar tu, omule al lui Dumnezeu, nu te lăsa influențat de denumirile lor, ci păstrează-ți numele de creștin și pretutindeni și întotdeauna prin cuvinte și prin fapte să arăți că ești într-adevăr creștin.

Și să fii gata pentru acest nume și sângele tău să-l verși, așa cum l-au vărsat martirii și mărturisitorii credinței, strigând: „Sunt creștin!”.

Sfinții Noi Mucenici din Mikolaiv: preotul Serghie și mirenii Prohor și Chiril

PREDICĂ LA DUMINICA A 5-A DUPĂ PAȘTI (A SAMARINENCEI)

Ioan 4, 5-42:
„5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său;
6. Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.
7. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus ia zis: Dă-Mi să beau.
8. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.
30
9. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti Iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.
10. Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, TU ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.
11. Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?
12. Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?
13. Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;
14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.
15. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.
16. Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.
17. Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat.
18. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.
19. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc.
20. Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.
21. Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.
22. Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.
31
23. Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.
24. Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.
25. I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.
26. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.
27. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?
28. Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:
29. Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?
30. Şi au ieşit din cetate şi veneau către El.
31. Între timp, ucenicii Lui II rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă.
32. Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi.
33. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce?
34. Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.
35. Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.
36. Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră.
37. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.
32
38. Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.
39. Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în el, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut.

40. Deci, după ce au venit la El, samarinenii îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile.
41. Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui,
42. Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii."

ADEVĂRATĂ SCHIMBARE? DOAR HRISTOS!

Astăzi, iubiţii mei, Evanghelia istoriseşte o minune. Dar noi, veţi spune, n-am auzit de nicio minune. Minune este ca un orb să-şi recapete lumina, un surd să audă, un paralizat să meargă, un mort să învieze. Despre aşa ceva nu vorbeşte Evanghelia... Dar eu insist: Se istoriseşte o minune mai mare decât aceste minuni. care-i deci minunea?

în anii lui Hristos, în cetatea Sihar din Samaria Palestinei, trăia o femeie. Viaţa ei nu era una frumoasă. Trăia în dezordine. Se despărţise de primul ei bărbat şi a luat al doilea, apoi s-a despărţit de al doilea şi a luat al treilea, s-a despărţit de al treilea şi a luat al patrulea, s-a despărţit şi de al patrulea şi a luat al cincilea; în sfârşit, s-a despărţit şi de acesta şi trăia cu un al şaselea în nelegiuire. Ce să spunem? Generaţia noastră nu poate s-o condamne. Suntem şi noi într-o mare decadenţă morală.

33

Mai demult, divorţul era necunoscut. Acum? Avocaţii trăiesc din divorţuri, iar medicii din avorturi. Unde-am ajuns?! Au făcut legi noi, care fac divorţul şi mai uşor. Sfântul Cosma Etolianul spunea: Va veni ziua în care bărbatul îşi va schimba femeia cum îşi schimbă cămaşa, iar femeia îşi va schimba bărbatul cum îşi schimbă rochia. în punctul acesta am ajuns. Adulterul e considerat un nimic. Acum, rar lucru e să găseşti o femeie, care să ştie doar de un bărbat. Una din femeile nouluminate, pe care am botezat-o în Florina, s-a întâlnit cu o străină, din altă zonă, iar aceea îi vorbea cu dispreţ. Voi sunteţi ţigănci.

ascultă, îi răspunde nou-luminata. Pe mine cum mă vezi un singur bărbat am cunoscut, tu câţi ai cunoscut? Atunci cealaltă a lăsat capul în jos...

Aşa trăise şi samarineanca. Dar a avut şi ceva bun. Pentru că nu există vreun sfânt fără măcar un defect şi nu există vreun păcătos, care să nu aibă şi ceva bun. Şi această păcătoasă avea ceva care i se potriveşte femeii. Avea ruşine. De unde tragem concluzia asta? Satul avea o fântână, unde se duceau dimineaţa şi seara toate femeile şi luau apă. Ea însă nu se ducea cu ele; se ducea în plină zi, când soarele ardea. „Şi era ca la ceasul al şaselea", spune Evanghelia (Ioan 4, 6). îi era ruşine şi se ducea singură. Astăzi nu mai vezi o astfel de ruşine; femeile sunt neruşinate, se plimbă goale, cu membrele neacoperite, ca nişte cărnuri spânzurate pe cârlige. Şi de la această goliciune începe desfrânarea şi adulterul. Nu mai există ruşine.

Samarineanca însă avea acest lucru bun. De aceea, deşi toţi o dispreţuiau, Unul singur a luat aminte la ea: Hristos. A străbătut kilometri pe jos şi a venit în satul ei. Intenţionat a venit; pentru acest suflet. Şi nu i-a zis curvo, mizerabilo, de trei ori ticăloaso, ci a deschis o discuţie cu ea.

însetat cum era, îi zice: dă-mi să beau.

34

Ea s-a mirat, pentru că el era iudeu, iar iudeii cu samarinenii se urau.

cum tu, îi zice, ceri apă de la mine, o samarineancă? Hristos Ii răspunde:

dacă ai fi ştiut cine este cel care-ţi cere apă... Hristos părea un om cu chip smerit, dar era Dumnezeu Şi ce cerea? Un pahar cu apă. Apă avea să ceară şi în Marea Vineri pe Cruce; deshidratat de hemoragie a spus: „Mi-e sete!" (Ioan 19, 28), şi în loc de apă l-au adăpat cu fiere. Cine cerea? Cel care a făcut norii, ploaia, mările şi oceanele; Cel care dacă şi-ar fi mişcat doar degetul mic, ar fi secat apele.

Şi se va întâmpla lucrul acesta odată. V-o spun. Suntem nemulţumitori. Altădată, exista recunoştinţă faţă de Dumnezeu. Mi-am amintit de vremurile de acum optzeci de ani, când eram copilaş, când oamenii beau un pahar cu apă şi-şi făceau cruce. Acum? Abia au o buche în gură şi-L înjură pe Hristos. Omule nerecunoscător, va veni ceasul în care vor seca fântânile, izvoarele, şi-atunci vei alerga ca un nebun, ca să găseşti apă şi vei linge stâncile din peşteri, ca să te răcoreşti. De aceea, acum când mănânci şi bei în casa ta, spune: „Slavă Ţie, Dumnezeule!".

dă-mi să beau, spune acum femeii. Şi dacă ai fi ştiut cine este Cel care-ţi cere, tu I-ai fi cerut, ca să-ţi dea apa cea nemuritoare. Pentru că Eu am apa cea nemuritoare...

apa nemuritoare? Care este aceasta? Dă-mi-o, domnule, ca să nu vin de fiecare dată aici să scot.

Hristos îi spune: Cheamă-l pe bărbatul tău. n-am bărbat. Bine ai spus; cinci bărbaţi ai schimbat şi

nici ăsta pe care-l ai acum nu-ţi este legitim. Femeia s-a gândit: O fi profet; de unde îmi ştie secretele? O, secretele noastre! Nu le ştie bărbatul tău îl înşeli -, nu le ştie femeia ta, nu le ştiu copiii tăi, nu le ştie nimeni; le ştie însă Dumnezeu şi e vai şi amar de tine!...
35
văd, domnule, spune samarineanca, că eşti profet; dezleagă-mi o nedumerire despre închinarea lui Dumnezeu; unde trebuie să I ne închinăm lui Dumnezeu, la Ierusalim cum spuneţi voi iudeii, sau pe muntele Garizim, aşa cum au făcut strămoşii noştri? Hristos îi răspunde:

nici pe Garizim, nici la Ierusalim. „Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh şi adevăr" (Ioan 4, 24). Cuvinte de o mare importanţă, prin care a propovăduit un adevăr veşnic. De aceea credinţa noastră nu se compară cu nicio religie din lume.

Şi atunci când în continuare Hristos I-a descoperit că El este Mesia, atunci ea îşi lasă găleata, aleargă în sat şi spune tuturor: Veniţi să vedeţi pe Cineva care mi-a spus toate câte am făcut! Nu cumva Acesta este Hristosul? Şi au venit toţi, L-au ascultat şi au crezut. Şi au spus femeii: nu credem doar pentru că ne-ai spus tu lucrurile astea; credem, pentru că singuri ne-am dat seama că El este Hristosul.

Samarineanca a crezut ea în primul rând, au crezut copiii ei şi multe rude de-ale ei. Şi-a schimbat numele, s-a numit Fotini. A devenit misionară, a plecat din satul ei, a străbătut cetăţi şi sate, L-a predicat pe Hristos Cel Răstignit şi înviat din morţi. A ajuns şi în neuitata Smirnă şi acolo a fost martirizată. Acolo, strămoşii noştri din Asia Mică, în doar 40 de zile, i-au construit o mare biserică şi acolo, ca astăzi, o sărbătoreau smirnenii, până când a venit catastrofa din 1922. în biserica Sfintei Fotini a liturghisit pentru ultima oară Hrisostom al Smirnei şi a spus: Elinilor, nu vă pierdeţi curajul! Vor răsări zile mai bune pentru neamul nostru! Apoi a fost înşfăcat de mulţimea lipsită de judecată şi făcut bucăţi, iar sângele lui a stropit caldarâmurile. După ani şi ani catapeteasma acestei biserici a fost adusă în Elada şi a fost aşezată în noua biserică a Sfintei Fotini din Noua Smirnă atena, pe care au construit-o refugiaţii şi acolo o
36
sărbătoresc. Aceasta este istoria samarinencei, care ERA întunecată şi a devenit Sfânta Fotini [adică Luminată.

Mulţi, iubiţii mei, au apărut şi au spus: Noi vom schimba societatea... Nu este uşoară schimbarea. Răutatea este abis, prăpastie. Cu toată cultura şi „luminile" omul rămâne în el însuşi un sălbatic, o fiară. Cine-l va schimba? Lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba. Diferite sisteme şi partide promit schimbarea. Dar programele lor sunt nesatisfăcătoare. Cu aspirine şi plasturi nu se vindecă cancerul. Aceştia nu s-au schimbat pe ei înşişi şi-i vor schimba pe alţii?

Nu se schimbă societatea aşa. Unul singur este schimbarea radicală. Şi Acesta este Iisus Hristos Nazarineanul. El ia lupul şi-l face miel, ia cioara şi o face porumbel, ia cărbunele şi-l face diamant, ia tâlharul şi-l face sfânt. Alţii îşi schimbă pielea [operaţie estetică, o schimbare de suprafaţă. Doar Hristos poate să facă schimbarea profundă.

Când însă? Când noi vom crede în El şi-L vom urma ca şi strămoşii noştri. Dă-ne, Doamne, credinţa părinţilor noştri! Analfabeţi erau, în colibe locuiau, dar aveau sfinţenie şi bunăcuviinţă, decenţă. Nu se auzea de curvie, de adulter şi de alte crime; erau dedicaţi lui Dumnezeu. Să ne pocăim şi noi. Să urmăm exemplul Sfintei Fotini. Oricât de păcătoşi am fi, să ne apropiem de Hristos şi să credem în El. Ce să credem?

V-o zic eu, bătrânul Episcop. Cred, cred neclintit. Dacă n-aş fi crezut, aş fi preferat să profesez altceva. Cred în evanghelie, cred în Biserică, cred ce? Că sub stele nu exista alt Mântuitor, decât Iisus Hristos, pe Care, copii ai elinilor, lăudaţil şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii. Amin.
(Biserica Naşterii Născătoarei de Dumnezeu, K. Kleinon Florina, 8.05.1988)
37
PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA A 6-A DUPĂ PAŞTI (A ORBULUI)
Sf. Luca, scriitorul cărţii „Faptele Apostolilor"
Fapte 16, 16-34:
„16. Dar odată, pe când ne duceam la rugăciune, ne-a întâmpinat o slujnică, care avea duh pitonicesc şi care aducea mult câştig stăpânilor ei, ghicind.
38
17. Aceasta, ţinându-se după Pavel şi după noi, striga zicând: Aceşti oameni sunt robi ai Dumnezeului

celui Preaînalt, care vă vestesc vouă calea mântuirii.
18. Şi aceasta o făcea timp de multe zile. Iar Pavel mâniindu se şi întorcându-se, a zis duhului: în numele lui Iisus Hristos îţi poruncesc să ieşi din ea. Şi în acel ceas a ieşit.
19. Şi stăpânii ei, văzând că s-a dus nădejdea câştigului lor, au pus mâna pe Pavel şi pe Sila şi i-au târât în piaţă înaintea dregătorilor.
20. Şi ducându-i la judecători, au zis: Aceşti oameni, care sunt iudei, tulbură cetatea noastră.
21. Şi vestesc obiceiuri care nouă nu ne este îngăduit să le primim, nici să le facem, fiindcă suntem romani.
22. Şi s-a sculat şi mulţimea împotriva lor. Şi judecătorii, rupându-le hainele, au poruncit să-i bată cu vergi.
23. Şi, după ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniţă, poruncind temnicerului să-i păzească cu grijă.
24. Acesta, primind o asemenea poruncă, i-a băgat în fundul temniţei şi le-a strâns picioarele în butuci;
25. Iar la miezul nopţii, Pavel şi Sila, rugându-se, lăudau pe Dumnezeu în cântări, iar cei ce erau în temniţă îi ascultau.
26. Şi deodată s-a făcut cutremur mare, încât s-au zguduit temeliile temniţei şi îndată s-au deschis toate uşile şi legăturile tuturor s-au dezlegat.
27. Şi deşteptându-se temnicerul şi văzând deschise uşile temniţei, scoţând sabia, voia să se omoare, socotind că cei închişi au fugit.
28. Iar Pavel a strigat cu glas mare, zicând: Să nu-ţi faci nici un rău, că toţi suntem aici.
29. Iar el, cerând lumină, s-a repezit înăuntru şi, tremurând de spaimă, a căzut înaintea lui Pavel şi a lui Sila;
30. Şi scoţându-i afară (după ce pe ceilalţi i-a zăvorât la loc), le-a zis: Domnilor, ce trebuie să fac ca să mă mântuiesc?

31. Iar ei au zis: Crede în Domnul Iisus şi te vei mântui tu şi casa ta.
32. Şi i-au grăit lui cuvântul lui Dumnezeu şi tuturor celor din casa lui.
33. Şi el, luându-i la sine, în acel ceas al nopţii, a spălat rănile lor şi s-a botezat el şi toţi ai lui îndată.
34. Şi ducându-i în casă, a pus masa şi s-a veselit cu toată casa, crezând în Dumnezeu."

TEMNICERUL DIN FILIPPI

„Şi scoţându-i afară, le-a zis: Domnilor, ce trebuie să fac ca să mă mǎntuiesc?"
(Fapte 16: 30)

Apostolul, iubiţii mei, apostolul care se citeşte astăzi, în Duminica Orbului, pe lângă altele vorbeşte şi despre un temnicer care slujea în temniţele cetăţii Filippi. Şi era Filippi o veche megalopolă a Macedoniei, din care acum numai ruinele ci se păstrează la o mică distanţă de oraşul Kavalas.

Să-l vedem pe acest temnicer. Să vedem în ce condiţii a crezut şi s-a întors la Hristos.

Temnicerul, în ceea ce priveşte patria, era roman, iar în ceea ce priveşte religia, era idolatru, ca aproape toţi atunci. Era şi el un mic organ al stăpânirii romane, îşi îndeplinea sarcinile sale ca şef al temniţelor din cetatea Filippi. Şi erau temniţele în acea vreme într-o stare mizerabilă, jalnică. Cei care erau condamnaţi şi aruncaţi în aceste temniţe sufereau mult.

Durul Imperiu al Romei folosea măsuri severe de disciplinare, iar una din acestea era şi aşa-numitul „lemnul". Iar „lemnul" erau două scânduri, care atunci când erau unite într-o

anumită parte alcătuiau o cavitate circulară, în care erau strânse picioarele condamnaţi lor, care nu mai puteau să se ridice În picioare şi să meargă. „Lemnul" era un fel dur de pedepsire a condamnaţilor cu pedepse mari. Temnicerul din filippi, al cărui nume nu ni-l aminteşte respectiva pericopă din Fapte, executa cu fidelitate hotărârile stăpânirii de stat. Şi aşa cum se întâmplă de obicei cu astfel de organe, inima li se învârtoşează, sentimentele li se tocesc.

în temniţa din Filippi erau aruncaţi adeseori fel de fel de condamnaţi, acuzaţi de delicte grave. Astfel de condamnaţi văzuse mulţi temnicerul din Filippi. Condamnaţii aceştia, în temniţele întunecoase, erau cuprinşi de deznădejde, iar durerea lor şi-o manifestau prin vorbe de ocară, prin blesteme, prin injurii împotriva tuturor.

Dar iată că într-o zi în temniţă sunt trimişi doi oameni cu o poruncă specială a generalilor şi anume

că pentru aceştia temnicerul trebuie să ia cele mai aspre măsuri de întemniţare. Numele celor doi condamnaţi? Pavel şi Sila.

Aceşti oameni erau elemente răufăcătoare şi periculoase? Nu. Nu săvârşiseră nicio crimă. Dimpotrivă, făcuseră bine cetăţii prin dumnezeiasca învăţătură a lui Hristos şi izbăviseră o fată de demonul care o poseda. Dar iudeii, care nu credeau în predica acestor doi apostoli ai lui Hristos, i-au acuzat înaintea stăpânirii romane ca scandalagii şi răsculaţi. în urma acestei acuzaţii, ce fusese acceptată de către reprezentanţii stăpânirii romane, cei doi apostoli au fost bătuţi cu sălbăticie şi întemniţaţi.

Temnicerul, din clipa în care Pavel şi Sila au intrat în temniţă, îi păzise cu atenţie. Dar aceşti doi condamnaţi se deosebeau de toţi condamnaţii pe care-i cunoscuse. Aceşti oameni, chiar dacă pe trupurile lor purtau rănile de pe urma biciuirii şi aveau hainele sfâşiate, nu aveau obişnuitele comportamente pe care le au condamnaţii. Nu se revoltau, nu înjurau, nu blestemau, ci pe feţele lor strălucea o bucurie tainică.

41

Noaptea înaintase. Bătuse de miezul nopţii; moment în care cei doi condamnaţi au început să se roage, să-I mulţumească şi să-L laude pe Dumnezeu. Să-i mulţumească şi să-L laude pe Dumnezeu? De ce? Pentru pătimirile lor? Pentru durerile groaznice ce le aveau de pe urma biciuirii? Da! Lucruri ciudate, nemaivăzute în temniţe! Aceşti doi condamnaţi prin această poziţie a lor, creaseră o nouă situaţie în închisori. Ceilalţi condamnaţi ascultau cu o surprindere vădită, iar temnicerul era nedumerit şi se întreba: Oare ce fel de condamnaţi sunt aceştia?

Dar peste puţin timp, o altă întâmplare a venit să tulbure sufletul temnicerului. A avut loc o minune! Temniţele s-au cutremurat de un mare cutremur. A fost atât de puternic, încât porţile temniţei s-au deschis, iar lanţurile celor întemniţaţi au căzut, Temnicerul a crezut că întemniţaţii au evadat, iar el fiind responsabil pentru paza lor, s-a temut de consecinţele evadării lor şi, deznădăjduit, şi-a scos sabia, ca să se sinucidă.

„Să nu-ţi faci niciun rău!” s-a auzit din adâncul temniţei - „pentru că suntem aici toţi!”. Era vocea lui Pavel, Temnicerul a rămas uimit de câte văzuse şi auzise în acea noapte, era convins de acum că aceste două persoane erau nişte trimişi ai lui Dumnezeu. Cade la picioarele lor şi cu nelinişte îi întreabă: „Ce trebuie să fac, ca să mă mântuiesc?”. „Să crezi în Domnul Iisus Hristos şi te vei mântui şi tu şi toată casa ta!”, i-au spus apostolii, Temnicerul a crezut şi s-a botezat şi el şi întreaga lui familie.

Astfel, într-o noapte, temnicerul idolatru a devenit creştin.

Temnicerul este un minunat exemplu de întoarcere la Hristos. Dar cât de puţini oameni imită exemplul lui!

42

Cea mai mare parte a oamenilor se aseamănă cu temnicerul înainte de a crede în Hristos. Trăiesc într-o rutină a vieţii. Se trezesc, muncesc, fac lucrările lor zilnice, mănâncă, beau, dorm şi din nou acelaşi ciclu al vieţii se repetă în fiecare zi, fără niciun gând la o viaţă mai înaltă. Problema vieţii şi a mântuirii nu-i preocupă deloc.

Dar deodată în viaţa lor se întâmplă un eveniment excepţional. Care este acesta? Poate să fie o predică inspirată, sau o boală, care-l răpune pe om la pat, sau un cutremur, sau unul din acele multe necazuri de care e plină viaţa. Acest eveniment, această întâmplare, oricare ar fi ea, îi cutremură. Privesc viaţa de acum mult mai diferit. încep să se neliniştească. E asemenea omului care noaptea doarme fără grijă pe marginea unei prăpăstii şi nu cunoaşte sărmanul că o mică întoarcere e suficientă să-l arunce în prăpastie... Dar după întâmplarea excepţională, după vizita lui Dumnezeu în viaţa lui, se trezeşte, vede prăpastia, poate că e în primejdie ca să se piardă în iadul cel veşnic şi cu nelinişte întreabă: Ce trebuie să fac ca să mă mântuiesc?

fraţii mei, păcătoşi asemenea mie! Am simţit noi acest pericol sufletesc? Ne-am neliniştit şi am spus fiecare din noi: Ce trebuie să fac, ca să mă mântuiesc?

Fie să ne trezim din somnul păcatului ca şi temnicerul din Filippi şi să arătăm un viu interes pentru cea mai importantă problemă a vieţii noastre, care este mântuirea sufletului.

PREDICĂ LA DUMINICA A 6-A DUPĂ PAŞTI (A ORBULUI)

Ioan 9, 1-38:

„1. Şi trecând Iisus, a văzut un om orb din naştere.

2. Şi ucenicii Lui L-au întrebat, zicând: învăţătorule, cine a păcătuit; acesta sau părinţii lui, de s-a

născut orb?
3. Iisus a răspuns: Nici el n-a păcătuit, nici părinţii lui, ci ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.
44
4. Trebuie să fac, până este ziuă, lucrările Celui ce M-a trimis pe Mine; că vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze.
5. Atât cât sunt în lume, Lumină a lumii sunt.
6. Acestea zicând, a scuipat jos şi a făcut tină din scuipat, şi a uns cu tină ochii orbului.
7. Şi i-a zis: Mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului (care se tâlcuieşte: trimis). Deci s-a dus şi s-a spălat şi a venit văzând.
8. Iar vecinii şi cei ce-l văzuseră mai înainte că era orb ziceau: Nu este acesta cel ce şedea şi cerşea?
9. Unii ziceau: El este. Alţii ziceau: Nu este el, ci seamănă cu el. Dar acela zicea: Eu sunt.
10. Deci îi ziceau: Cum ţi s-au deschis ochii?
11. Acela a răspuns: Omul care se numeşte Iisus a făcut tină şi a uns ochii mei; şi mi-a zis: Mergi la scăldătoarea Siloamului şi te spală. Deci, ducându-mă şi spălându-mă, am văzut.
12. Zis-au lui: Unde este Acela? Şi el a zis: Nu ştiu.
13. L-au dus la farisei pe cel ce fusese oarecând orb.
14. Şi era sâmbătă în ziua în care Iisus a făcut tină şi i-a deschis ochii.
15. Deci iarăşi îl întrebau şi fariseii cum a văzut. Iar el Iea zis: Tină a pus pe ochii mei, şi m-am spălat şi văd.
16. Deci ziceau unii dintre farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ţine sâmbăta. Iar alţii ziceau: Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni? Şi era dezbinare între ei.
17. Au zis deci orbului iarăşi: Dar tu ce zici despre El, că ţi-a deschis ochii? Iar el a zis că prooroc este.
18. Dar iudeii n-au crezut despre el că era orb şi a văzut, până ce n-au chemat pe părinţii celui ce vedea.
45

19. Şi i-au întrebat, zicând: Acesta este fiul vostru, despre care ziceţi că s-a născut orb? Deci cum vede el acum?
20. Au răspuns deci părinţii lui şi au zis: Ştim că acesta este fiul nostru şi că s-a născut orb.
21. Dar cum vede el acum, noi nu ştim; sau cine i-a deschis ochii lui, noi nu ştim. Întrebaţi-l pe el; este în vârstă; va vorbi singur despre sine.
22. Acestea le-au spus părinţii lui, pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii puseseră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă.
23. De aceea au zis părinţii lui: Este în vârstă; întrebaţi-l pe el.
24. Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb şi i-au zis: Dă slavă lui Dumnezeu. Noi ştim că Omul Acesta e păcătos.
25. A răspuns deci acela: Dacă este păcătos, nu ştiu. Un lucru ştiu: că fiind orb, acum văd.
26. Deci i-au zis: Ce ţi-a făcut? Cum ţi-a deschis ochii?
27. Le-a răspuns: V-am spus acum şi n-aţi auzit? De ce voiţi să auziţi iarăşi? Nu cumva voiţi şi voi să vă faceţi ucenici ai Lui?
28. Şi l-au ocărât şi i-au zis: Tu eşti ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moise.
29. Noi ştim că Dumnezeu a vorbit lui Moise, iar pe Acesta nu-L ştim de unde este.
30. A răspuns omul şi le-a zis: Tocmai în aceasta stă minunea: că voi nu ştiţi de unde este şi EI mi-a deschis ochii.
31. Şi noi ştim că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoşi; dar de este cineva cinstitor de Dumnezeu şi face voia Lui, pe acesta îl ascultă.
32. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naştere.
46
33. De n-ar fi Acesta de la Dumnezeu n-ar putea să facă nimic.
34. Au răspuns şi i-au zis: în păcate te-ai născut tu, şi tu ne înveţi pe noi? Şi l-au dat afară.
35. Şi a auzit Iisus că l-au dat afară. Şi, găsindu-l, i-a zis: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?
36. El a răspuns şi a zis: Dar cine este, Doamne, ca să cred în El?
37. Şi a zis Iisus: L-ai şi văzut! Şi Cel ce vorbeşte cu tine Acela este.

38. Iar el a zis: Cred, Doamne. Şi s-a închinat Lui."

ÎNVĂŢĂTURILE ORBULUI

Cât de repede, iubiţii mei, trece timpul! Când am auzit imnul „Hristos a înviat"?! Şi se împlinesc 40 de zile. în dupăamiaza miercurii ce vine îl vom auzi pentru ultima oară. Ne aflăm în ajunul praznicului înălţării.

Astăzi este a şasea Duminică după Paşti, Duminica Orbului. în biserici se citeşte pericopa care istoriseşte vindecarea orbului, una din cele mai mari minuni ale Domnului. Din toată pericopa vom tăia puţine flori şi vom face un buchet duhovnicesc ca să înmiresmăm sufletele noastre.

Primul, iubiţii mei, care reţine atenţia noastră este omul, orbul. Acesta nu s-a născut într-o casă bogată pentru că există şi bogaţi care se nasc orbi. S-a născut într-o casă săracă. Pe lângă nenorocirea orbirii era şi sărac. în fiecare dimineaţă un copil îl lua şi-l ducea la o răspântie şi acolo stătea până seara, aşteptând milostenie de la trecători. Oare cine se întorcea să-l vadă? Treceau pe dinaintea lui mulţi, dar de obicei indiferenţi.

Cei înstăriţi trăiau bine, în desfătări şi distracţii. Cine i-ar fi aruncat acestuia o privire de compătimire? Şi totuşi Unul singur a privit spre el. Cine? Acela Care a creat Universul!

De multe ori, în această viaţă dură, ne plângem că n-au grijă de noi rude, prieteni, întâistătători, nimeni. Ne simţim în pustie şi părăsiţi. Dar nu, fraţii mei. E de-ajuns să se uite la noi Dumnezeu şi să nu se uite la noi nimeni altcineva. Să n-avem oameni tari ca protectori (deputaţi miniştri, arhierei). E de-ajuns să-l avem pe Domnul. Când ia aminte la noi Domnul, ajunge protecţia Lui. Şi dimpotrivă, chiar dacă ne protejează cei tari ai lumii, dar nu-L avem cu noi pe Domnul, nimic nu facem. Orbul din Evanghelie, care a avut protecţia Domnului, a meritat-o mai mult decât cărturarii şi fariseii şi decât întreaga lume a rătăcirii şi a păcatului.

Alt lucru pe care trebuie să-l semnalăm este că acest orb era „orb din naştere" (Ioan 9, 1). Există orbi, care şi-au pierdut lumina ochilor mai târziu, în tinereţile sau la bătrâneţile lor, şi prin urmare au o idee despre frumoasa lume pe care a creat-o Dumnezeu. Acesta nu văzuse niciodată lumea, razele soarelui, culorile florilor, feţele celor dragi lui, absolut nimic. Trăia întrun întuneric continuu; nu de ore şi de luni, ci de ani, de toată viaţa lui (o miniatură a întunericului veşnic, în care dumnezeu să ne izbăvească! vom fi osândiţi, dacă nu mergem după voia lui Dumnezeu). În acest orb, aşa cum explică Părinţii, nu existau ochi, nu avea deloc globuri oculare în orbite. Asta se vede din continuare.

Căci cum l-a vindecat Domnul? A scuipat jos pe pământ, a făcut tină din pământ şi l-a uns în locurile unde trebuiau să fie ochii. Oare de ce Hristos vindecă în acest fel? Îi era greu ca numai cu un singur cuvânt al Său să creeze cei doi globi oculari şi să-l vindece pe orb? Cu siguranţă putea. Dar voia să arate că El este Dumnezeu Creatorul, Care a spus şi s-au creat toate. Şi aşa cum lui Adam i-a creat întregul trup, aşa şi aici completează

cu un mădular absent, ochii orbului. Mai spun Părinţii lui. În acest fel Domnul a vrut să ne amintească că suntem ţărână, fie împăraţi, fie generali, fie înţelepţi, toţi suntem la fel, din ţărână; pentru că din ţărână ne-a plăsmuit Dumnezeu. Ţărână sunt mâinile, ţărână picioarele, ţărână trupul, ţărână frumoasa faţă. Ţărână deci şi ochiul, care funcţionează însă ca un desăvârşit aparat de fotografiat automat, un aparat de o valoare inestimabilă. Dacă-i spui unui turist oarecare că acest aparat fotografic, pe care-l poartă în spate, a răsărit de unul singur, te va considera nebun. Dar dacă fiecare aparat de fotografiat îşi are tehnicianul lui, cu mult mai mult ochii omului, aceste minunate organe, îl au pe Creatorul lor; şi Acesta este Dumnezeu. Ajunge un singur ochi ca să demonstreze că există Dumnezeu.

Şi încă ceva. Spune Evanghelia că Domnul a folosit saliva Sa şi degetele Sale. Ce înseamnă asta? Părinţii observă că şi degetele lui Hristos şi chiar şi saliva Lui fac minuni, toate, hainele Lui, cămaşa Lui, încălţămintea Lui, orice a venit în contact cu El, au însuşire taumaturgică, făcătoare de minuni, n-au decât să persifleze protestanţii şi iehoviştii sfintele moaşte! Biserica noastră în mod corect le păstrează şi le cinsteşte. De la sfinţi nu numai cuvintele şi faptele şi umbra pe când trăiau, dar după moartea lor şi sfintele lor moaşte (oseminte, haine, veşminte, cruci, rase, obiecte) continuă să aibă putere, aşa cum a avut şi saliva Hristosului nostru.

O altă observaţie, fraţii mei, este când a avut loc vindecarea orbului. A avut loc sâmbăta, adică în ziua în care evreii nu permit nicio lucrare, când şi foc să le cuprindă casa nu aleargă să-l stingă; consideră păcat să lucreze atunci. Aşadar, Domnul a făcut minunea în această zi, ca să risipească

ideea rătăcită că sâmbăta nu este îngăduită nicio lucrare. învaţă că este permisă lucrarea binelui, se impune facerea de bine. Pentru noi nu există sâmbătă, există duminică. Duminica deci, trebuie să fie plină de fapte bune de dimineaţă până seara, după urmarea lui
49
Hristos, Care a spus: „Tatăl Meu până acum lucrează şi Eu lucrez” (Ioan 5,17); până la sfârşitul veacurilor lucrează Sfânta Treime, nu există niciun minut de inerţie. Aşadar, care sunt faptele sau lucrările duminicii? Mai întâi de toate, mersul la biserică. În al doilea rând, ascultarea dumnezeiescului cuvânt. În al treilea rând, studiul Sfintei Scripturi. în al patrulea rând, vizitele duhovniceşti, în special în spitale şi la bolnavi, care aşteaptă un cuvânt dulce, o rază de mângâiere în întunericul vieţii lor. într-un cuvânt, sfinţirea. Din nefericire, contrar tuturor acestora, ziua duminicii a devenit o zi a păcatului. în nicio altă zi nu se observă o aşa mulţime de păcate şi de crime ca duminica.

Şi ca să închei, fraţii mei, luaţi aminte la următoarele. A spus Domnul orbului: Mergi la scăldătoarea Siloamului să te speli. Cine este Cel care-i dă porunca? Orbul nu ştie până în acel moment; nu cunoaşte că El este Domnul. Un altul, în locul lui, ar fi putut să obiecteze, aşa cum a făcut, de pildă, în Vechiul Testament Neeman Sirianul. Era un slăvit general al Siriei, dar pătimea de lepră, o boală nevindecabilă pe atunci, şi s-a dus la Elisei, ucenicul Profetului Ilie, pe atunci om al lui Dumnezeu făcător de minuni. Elisei îi zice:

să mergi să te speli în Iordan de şapte ori.

Acesta s-a mâniat şi a spus:

de ce în Iordan? N-aveam în patria mea râuri mai bune? Nu, nu mă duc.

Dar aghiotanţii lui au insistat şi s-a dus. Şi după ce a trecut râul Iordan de şapte ori, atunci s-a curăţit de lepră (vezi IV Regi, cap. 5; Luca 4, 27). Neeman, aşadar, a fost şovăielnic, orbul însă s-a supus, a ascultat. Hristos i-a spus: Mergi la Siloam!, şi s-a dus imediat. ce ne spune asta? Ceva de care avem nevoie cu toţii. în epoca noastră egoistă şi revoluţionară ni
50
se predă lecţia ascultării. Orbul, prin ascultarea pe care I-a arătat-o lui Hristos, fără obiecţii, ne spune tuturor Copii, ascultaţi de părinţii voştri, cei mai tineri de cei mai bătrâni Femei, ascultaţi de bărbaţii voştri. Este un cuvânt, al lui Dumnezeu. Elevilor, ascultaţi de dascălii voştri. Soldaţilor, ascultaţi de ofiţerii voştri. Cetăţeni, ascultaţi de Legile statului Supuneţi-vă, ascultaţi. Până în ce punct? Până acolo unde începe o altă ascultare. Există limite! Dacă tatăl sau mama sau soţul sau profesorul sau ofiţerul sau Legea sau statul decretează ordonă ceva împotriva voii lui Dumnezeu, atunci e valabilă regula dumnezeiască: „Se cuvine să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni” (Fapte 5, 29).

Ce limbă, ce glas va cuminţi generaţia noastră? Va trebui să vină Duhul Sfânt, un înger de foc să ne strige: Dacă voi copiii ascultaţi de părinţi, femeile de bărbaţi, soldaţii de ofiţeri, cu mult mai mult toţi ascultaţi şi iarăşi ascultaţi şi veşnic ascultaţi de Domnul nostru Iisus Hristos, pe care, copii. lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii. Amin.
51

PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA A 7-A DUPĂ PAŞTI (A SFINŢILOR PĂRINŢI DE LA SINODUL ÎNTĂI ECUMENIC)

Fapte 20, 16-18, 28-36:

“16. Căci Pavel hotărâse să treacă pe apă pe lângă Efes, ca să nu i se întârzie în Asia, pentru că se grăbea să fie, dacă i-ar fi cu putinţă, la Ierusalim, de ziua Cincizecimii.
52
17. Şi trimiţând din Milet la Efes, a chemat la sine pe preoţii Bisericii.
18. Şi când ei au venit la el, le-a zis: Voi ştiţi cum in-am purtat cu voi, în toată vremea, din ziua cea dintâi, când am venit în Asia[...
28. Drept aceea, luaţi aminte de voi înşivă şi de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstraţi Biserica lui Dumnezeu, pe care a câştigat-o cu însuşi sângele Său.
29. Căci eu ştiu aceasta, că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruţa turma.
30. Şi dintre voi înşivă se vor ridica bărbaţi, grăind învăţături răstălmăcite, ca să tragă pe ucenici după ei.

31. Drept aceea, privegheaţi, aducându-vă aminte că, timp de trei ani, n-am încetat noaptea şi ziua să vă îndemn, cu lacrimi, pe fiecare dintre voi.
32. Şi acum vă încredinţez lui Dumnezeu şi cuvântului harului Său, cel ce poate să vă zidească şi să vă dea moştenire între toţi cei sfinţiţi.
33. Argint, sau aur, sau haină, n-am poftit de la nimeni;
34. Voi înşivă ştiţi că mâinile acestea au lucrat pentru trebuinţele mele şi ale celor ce erau cu mine.
35. Toate vi le-am arătat, căci ostenindu-vă astfel, trebuie să ajutaţi pe cei slabi şi să vă aduceţi aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua.
36. Şi după ce a spus acestea, plecându-şi genunchii, s-a rugat împreună cu toţi aceştia."
53

LUPI

"După plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruţa turma. "

Pericopa, iubiţii mei, pericopa de Dumnezeu inspiratei cărţi a Faptelor Apostolilor, care s-a citit astăzi conţine o profeţie. A spus-o Apostolul Pavel, pe când în Miletul Asiei Mici a convocat preoţii din regiune şi le-a adresat acestora diferite sfaturi preţioase.

Pentru ultima oară Apostolul Pavel vedea persoanele dragi lui, pe care el le atrăsese la credinţa în Hristos. Pavel se afla la sfârşitul misiunii lui dumnezeieşti. Avea să aibă sfârşit mucenicesc. Nu avea să mai fie de acum prezent trupeşte în mijlocul creştinilor. Ca un tată afectuos, de care se apropie moartea, îi cheamă pe copiii săi şi-i sfătuieşte. Privirea sa vede nu doar prezentul, ci şi viitorul. Pentru că Apostolul Pavel, printre alte harisme pe care i le dăruise Dumnezeu, avea şi harisma profeţiei. Profeţea aşadar că după moartea sa vor apărea
54
„lupi grei", lupi sălbatici, care vor face o mare distrugere În turma duhovnicească.

Vor veni lupi! Despre lupi vorbeşte Apostolul astăzi şi despre lupi vom vorbi şi noi în acestă omilie.

Lupii sunt de două feluri: lupi naturali şi lupi înţelegători. Lupii, în forma lor fizică, sunt cunoscuţi de toţi. Sunt animale sălbatice, care-şi au vizuinile în pădurile dese. De acolo, în special iarna, când cade zăpada şi lupii nu găsesc hrană, înfometaţi cum sunt, formează haite şi coboară pe câmpii şi în sate. Dacă găsesc oi nepăzite, în puţin timp pot să rupă în bucăţi întreaga turmă. de aceea, păstorii întotdeauna, dar îndeosebi iarna, îşi iau măsurile necesare pentru păzirea oilor. Au câini, aşa-numiţii câini ciobăneşti, care veghează toată noaptea şi imediat ce miros sau simt lupul, încep să latre şi aleargă şi se luptă cu lupii până la moarte. Dar şi ciobanii îşi păzesc turmele lor şi sunt gata mai demult cu praştii, astăzi cu arme să-i gonească pe lupi.

Dar în afară de lupii naturali, există şi alţi lupi. Lupi care sunt infinit mai sălbatici decât lupii naturali. Sunt lupii înţelegători. Sunt acei oameni, care în inima lor au o ură sălbatică, însetează de sânge, iar atunci când se unesc cu alţii asemenea lor, alcătuiesc haite şi înarmaţi cu arme ucigaşe întreprind invazii sau agresiuni la popoarele iubitoare de linişte şi paşnice. Dacă deschidem istoria, mai veche şi mai nouă, cu groază vom observa invazii şi agresiuni ale unor astfel de lupi.

Apostolul de astăzi vorbeşte despre două frumoase cetăţi din Asia Mică: Milet şi Efes. Prin predica Apostolului Pavel, acestea au devenit cetăţi creştine, popor paşnic care-L adora pe adevăratul Dumnezeu. Regiunea era plină de biserici. Dar acum
55

nu există acolo niciun creştin, nicio biserică. în acele părţi paşnice, nişte lupi au dat năvală. Şi lupi sălbatici s-au arătat turcii, care au masacrat milioane de creştini, armeni şi elini. Şi conducătorul lor a fost unul singur, care pentru sălbăticia lui a fost numit „lup cărunt". Era Kemal. Câtă distrugere a semănat acest lup în poporul creştin din Asia Mică, n-ar fi putut face mii de lupi naturali. Iar lupi în Vechiul Testament sunt popoarele sălbatice, care veneau de departe şi pustiau Palestina.

în limbajul Noului Testament lupi se numesc oamenii care nu învaţă întocmai cele pe care le-a învăţat Hristos şi Apostolii. Denaturează dumnezeiasca învăţătură, falsifică învăţătura evanghelică şi predică idei de-ale lor, străine de Evanghelie. Sunt ereticii. Aceşti oameni sunt vicleni şi oamenii simpli nu-i deosebesc uşor. Deşi sunt lupi sălbatici, se prezintă poporului ca nişte oi. Astfel i-a numit Hristos pe aceşti oameni: „lupi îmbrăcaţi în piele de oaie".

I-aţi ascultat? Vorbesc despre o mie şi unul lucruri frumoase. Vorbesc despre libertate, despre dreptate, despre pace, despre dezarmare, despre încetarea războiului. Crezi că vorbesc nişte îngeri din cer. Limba lor picură miere, dar în inimă ascund veninul, pe care cu artă îl picură în inimi. Dar dacă

dai la o parte blana de oaie, atunci va apărea lupul. Despre aceşti lupi a profeţit şi Apostolul Pavel în predica sa din Milet. Şi i-a numit nu simplu lupi, ci lupi grei, pentru marea lor sălbăticie. în florina, în pădurea de stejar unde se cresc capre şi oi şi alte animale ierbivore, un lup a reuşit să sară acea împrejmuire foarte înaltă de sârmă şi a făcut ravagii între animale. Iar când serviciul silvic cu greu l-a găsit şi l-a ucis, s-a trezit în faţa unui lup uriaş, care sfâşiase multe animale. Acest lup este un exemplu pentru lupii grei despre care aminteşte Apostolul Pavel.

Un astfel de lup uriaş, un eretic înfricoşător, a fost Arie. Acesta, la începutul secolului al IV-lea, a apărut în Alexandria şi prin cuvinte mincinoase şi făţarnice a reuşit să atragă mulţime

de popor. Dar pe acest lup l-au urmărit adevăraţii păstori, Părinţii şi dascălii Bisericii, a căror sfântă pomenire o prăznuim astăzi. Aceşti Părinţi, ca nişte buni păstori ai Bisericii, aşa cum cântă frumosul tropar al Laudelor, cu praştia cuvântului lor l-au izgonit şi l-au îndepărtat pe acest lup greu pe Arie.

Iubiţii mei! Oameni care învaţă contra Evangheliei, oameni necredincioşi şi eretici, n-au încetat să apară în fiecare epocă. Dar în epoca noastră, o epocă de mare tulburare a duhurilor, aceşti oameni s-au înmulţit şi se înmulţesc zi de zi. Cele mai multe dintre rătăciri şi erezii nu provin din ţara noastră, provin din ţări străine, iar din cauza xenomaniei care-i caracterizează pe eleni ele sunt bine-primite.

Iar cea mai rea dintre toate rătăcirile şi ereziile religioase care circulă liber în Llada sunt aşa-numiţii „Martorii lui Iehova” sau „hiliaştii” („milenariştii”). Hiliaştii au venit din Brooklin america şi ca nişte alţi lupi îmbrăcaţi în blană de oaie au năvălit în patria noastră. înfăţişarea lor exterioară nu arată ce ascund în inima lor. Ţin în mâinile lor Sfânta Scriptură, vorbesc permanent despre ea, tălmăcesc, răstălmăcesc profeţiile şi se prezintă ca cei mai mari predicatori ai păcii, care după ei se va instaura, atunci când Ierusalimul va deveni capitala întregii lumi! Limba iehoviştilor picură miere, dar inima lor este plină de venin.

Ce trebuie să se întâmple? Ne-o spune Apostolul de astăzi. Păstorii, adică episcopii şi preoţii, trebuie să privegheze şi cu praştia cuvântului să-i izgonească pe iehovişti şi pe toţi ereticii departe de turma lor.

PREDICĂ LA DUMINICA A 7-A DUPĂ PAŞTI (A SFINŢILOR PĂRINŢI DE LA SINODUL ÎNTÂI ECUMENIC)

Ioan 17, 1-13:

„1. Acestea a vorbit Iisus şi, ridicând ochii Săi la cer, a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăveşte pe Fiul Tău, ca şi Fiul să Te preaslăvească.

2. Precum i-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să dea viaţă veşnică tuturor acelora pe care Tu i-ai dat Lui.

3. Şi aceasta este viaţa veşnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârşit.

5. Şi acum, preaslăveşte-Mă Tu, Părinte, la tine însuţi, cu slava pe care am avut-o la tine, mai înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau şi Mie Mi i-ai dat şi cuvântul Tău l-au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine;

8. Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit şi au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieşit, şi au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceştia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sunt.

10. Şi toate ale Mele sunt ale Tale, şi ale tale sunt ale Mele şi M-am preaslăvit întru ei.

11. Şi Eu nu mai sunt în lume, iar ei în lume sunt şi Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzeşte-i în numele Tău, în care Mi i-ai dat, ca să fie una precum suntem şi Noi.

12. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; şi i-am păzit şi n-a pierit nici unul dintre ei, decât fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura.

13. Iar acum, vin la Tine şi acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.”

VIAŢA VEŞNICĂ

“Şi aceasta este viaţa veşnică, ca să Te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis” (Ioan 17, 3).

Există, iubiţii mei, există oameni, care n-au ieşit din satul lor. Dar şi dacă ies, ce să facă? Ce să vadă? Un filozof antic rar

59

ieşea din locul natal. „De ce nu mergi şi tu prin alte locuri?” îl întrebau. Şi el răspundea: “Oriunde aş merge, voi vedea aceleaşi lucruri: pământ şi mare. Dacă puteţi să-mi arătaţi vreun alt loc, care este diferit de acest pământ, voi călători cu plăcere...”. Există însă şi alţi oameni, care au în ei înşişi microbul migraţiei. Aceştia nu sunt bucuroşi în ţara lor. Pleacă şi se duc departe. Unii în Australia, alţii în Africa, alţii în America. Acolo trăiesc destul de mulţi ani, dar la sfârşit, nostalgia patriei îi face să se întoarcă în ţara în care s-au născut. Lacrimi curg atunci din ochii lor când zăresc casa părintească. O, patrie, cât de dulce eşti şi cât de nefericiţi sunt aceştia, care trăiesc departe de tine!

Dacă acum cineva care a venit din America sau din Australia îl întâlneşte pe altul care nu s-a dus niciodată în aceste ţări, înstrăinatul va începe să-i spună acestuia ce a văzut şi ce a auzit printre străini. „Am fost va zice în America. Ce ţară mare şi bogată este! Am locuit în New York. Acesta este cel mai mare oraş din lume. Ce străzi, ce pieţe, ce parcuri, ce teatre, ce hoteluri! Un oraş minune. Cine locuieşte în acest oraş trăieşte minunat şi fericit...”. Acestea le va zice străinul consăteanului său, care n-a ieşit niciodată din satul său. Şi consăteanul său aude aceste cuvinte şi le crede şi doreşte şi el să-şi lase satul său şi să se ducă în marele oraş, să trăiască acolo fericit. Aşa crede!

Dar oare cele pe care le zice străinul sunt toate adevărate? Străinul vorbeşte cu uimire despre New York. Dar na trecut multă vreme de când mi-a căzut în mâini o carte, care descrie viaţa pe care o trăiesc oamenii în marile oraşe din lume şi mai ales în New York. Lucrurile nu sunt aşa cum se zice. Pentru că, alături de lucrurile plăcute, există şi lucruri neplăcute. Iar cele neplăcute sunt cele mai multe. Nu există doar hoteluri şi centre de distracţie. Există şi cimitire. Mulţi mor în fiecare zi, iar dintre ei mulţi mor nu de moarte naturală; sunt omorâţi de maşini şi de gangsteri care stau la pândă peste tot. Nu există doar bogaţii, care într-o singură noapte cheltuiesc dolarii cu

60

grămada. Există şi oameni săraci, foarte săraci, care aşteaptă să se sature de la rămăşiţele bogaţilor. Nu se aud doar cântece şi râsete, se aud şi plânsete şi bocete ale oamenilor, care plâng şi bocesc pentru diferitele lor nenorociri. Pe dinafară, oraşul cu luminile lui ţipătoare parc că este cel mai fericit oraş din lume. Dar dacă vei cerceta mai în profunzime viaţa localnicilor, atunci te vei încredinţa că acest oraş cu zgârâie nori este un oraş trist, poate cel mai trist oraş din lume.

Oamenilor! Unii vă vorbesc despre New York şi despre alte oraşe din Europa şi din America şi staţi şi ascultaţi şi credeţi] fără nicio reacţie cele ce au văzut ochii străini şi cele ce au auzit urechile străine. Nu vă îndoiţi de toate câte vi se zic. Nimeni dintre voi nu-i spune străinului: „Domnule, nu te cred. Nu există America, nu există New York. Dacă eu nu văd şi nu aud, nu voi crede în cele pe care mi le zici.

Ah, cât de creduli sunt oamenii pentru lucrurile naturale, materiale, dar cât de neîncrezător sunt pentru lucrurile supranaturale, spirituale! Dacă cineva vă va spune că în afara acestei vieţi, pe care o trăim aici pe pământ, există şi o altă viaţă, care nu are sfârşit, o viaţă cerească, o viaţă veşnică; dacă vă va spune că în afara pământului, lunii, soarelui, milioanelor şi miliardelor de stele, care şi ele într-o zi se vor stinge şi se vor nimici, există o altă lume, nu materială, ci spirituală, o lume care este de mii de ori mai frumoasă decât această lume în care locuim şi pe care o vedem; dacă vă va spune că în afară de marile şi frumoasele oraşe ale planetei, care şi ele vor deveni într-o zi cenuşă, există un oraş o, ce oraş este acesta! cu străzi şi pieţe frumoase, cu o muzică excepţională, cu fiinţe minunate, un oraş fără spitale, fără cimitire, fără lacrimi, fără dureri, veţi crede că toate acestea sunt adevărate?

61

dar cum să credem? îmi veţi spune. Cine este acela care le-a văzut?

întrebaţi cine este cel care le-a văzut şi a dat asigurare despre ele? Ei bine, vă răspund: Este Unul a Cărui mărturie valorează mai mult decât lumea întreagă. Toţi pot să mintă, dar Acesta, Care ne asigură de cealaltă lume, n-a spus minciuni niciodată. Este Hristos. Cuvântul Lui este adevărul, tot ce a spus s-a dovedit adevărat. Au trecut 20 de secole, au căzut state, s-au dezmembrat regate, s-au schimbat ideologii, cele de sus au ajuns jos, dar din câte a spus Hristos nimic n-a putut fi clătinat. Şi ceea ce s-a întâmplat până astăzi nu există îndoială că se va întâmpla şi în viitor. Cuvintele lui Hristos

sunt veşnice.

Unul din cuvintele lui Hristos este cuvântul despre împărăţia Cerurilor. Astfel a numit Hristos viaţa, pe care a aduso în lume. Această nouă viaţă începe din clipa în care omul va crede în Hristos şi se va pocăi. Din clipa aceasta în inima omului vine o bucurie, pe care nu o poate descrie nimeni. Doar cei care cred în Hristos şi se pocăiesc, simt ce înseamnă această bucurie. Este o bucurie duhovnicească. Este bucuria copilului desfrânat, a fiului risipitor, care se întoarce în casa părintească. Este bucuria exilatului, care se întoarce alături de ai săi. Este bucuria înstrăinatului, care se întoarce în dulcea lui patrie. Această bucurie este doar o picătură în comparaţie cu oceanul de bucurie, pe care o vor trăi copiii lui Dumnezeu, când vor pleca din această viaţă şi vor ajunge în patria cerească şi se vor deschide porţile oraşului lui Dumnezeu, ierusalimul cel de sus.

Fericiţi sunt toţi cei care vor intra în Ierusalimul de sus. Hristos ne asigură de asta. Nimeni nu trebuie să se îndoiască. Omule! pe cât de sigur eşti că există New York-ul, pe atât de sigur să fii că există Ierusalimul de sus, oraşul lui Dumnezeu, împărăţia lui Dumnezeu, viaţa şi fericirea veşnică. Acest lucru îl predică Hristos în Evanghelia de astăzi: “Aceasta este viaţa

veşnică, ca să Te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu iIoan 17.3, şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis” (Ioan 17, 11).

PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA CINCIZECIMII (POGORÂREA DUHULUI SFÂNT)

Fapte 2, 1-11:

„1. Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc.

2. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei.

3. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei.

4. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.

5. Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer.

6. Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa.

7. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni?

8. Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care neam născut?

9. Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia,

10. în Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi,

11. Cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu!”

CINCIZECIME

„Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc” (Fapte 2, 1)

Astăzi, iubiţii mei, astăzi este praznicul Cincizecimii. Cincizecime! Un mare praznic, pe care-l prăznuiesc creştinii din toată lumea. O Cincizecime însă prăznuiau şi evreii. Dar cât de mult se deosebeşte o Cincizecime de alta, Cincizecimea noastră de Cincizecimea evreilor! Se deosebeşte precum soarele de o stea de noapte, precum omul de umbra lui. O umbră este Cincizecimea evreilor. O umbră, care arată realitatea. Iar realitatea este Cincizecimea pe care o prăznuiesc astăzi creştinii.

Dar să vedem în puţine cuvinte ce este Cincizecimea evreilor şi ce este Cincizecimea creştinilor. Cincizecimea la evrei a fost instituită ca ei să-şi amintească de un mare eveniment ce a avut loc în istoria

Vechiului Testament. Toţi ştim din şcoala primară că evreii erau robi la egipteni. Robia lor era înfricoşătoare. Trăiau în colibe. Lucrau de dimineaţă până seara. Cărau pietre, ardeau cărămizi, construiau palatele şi mormintele stăpânilor lor. Nici un răgaz de odihnă. Copiii de parte bărbătească, pe care îi năşteau, trebuia ca imediat ce se năşteau să fie aruncaţi în râul Nil. Scopul egiptenilor era exterminarea seminţiei evreilor. Pentru că dacă într-un popor nu se nasc copii sau când se nasc îi iau

vrăjmaşii şi îi ucid, poporul acela se va stinge şi va dispare de pe harta politică. Către dispariţie se îndrepta şi poporul evreilor. Dar Dumnezeu S-a milostivit şi le-a trimis un foarte mare şi vrednic conducător, pe Moise. Acesta a eliberat poporul lui Dumnezeu din sclavia egiptenilor. Evreii, după 400 de ani, priveau libertatea. Toţi, bărbaţi, femei şi copii pleacă din Egipt. Pornesc la o mare călătorie. se întorc în patria lor, Palestina. Multe au suferit la întoarcere până a ajunge în iubita patrie. Toate acestea le istoriseşte o carte a Vechiului Testament care se numeşte Exod sau Ieşire. Vă recomand să o citiţi. Vă veţi folosi foarte mult. Cumpăraţi Vechiul Testament, care acum a fost tradus într-o limbă simplă.

Unul din primele evenimente care au avut loc în timpul întoarcerii evreilor în patria lor, a fost şi acesta. La cincizeci de zile după plecarea evreilor din Egipt, pe vârful unui munte sinai, Dumnezeu a dat credinciosului Său rob Moise cele 10 porunci, Decalogul. Predarea Decalogului a fost un eveniment important, nu doar pentru poporul evreu, ci şi pentru întreaga lume. În întuneric s-a arătat o stea, a strălucit o lumină, care a arătat pe ce cale trebuie să meargă oamenii, dacă vor să trăiască cu dreptate, cu bună înţelegere şi iubire.

Acest eveniment al predării Decalogului îl prăznuiesc evreii în ziua Cincizecimii. Dar alături de acest eveniment evreii prăznuiesc şi un alt eveniment, ce are loc în fiecare an. Este vorba despre seceriş. Secerişul coincide cu praznicul

Cincizecimii. Semănăturile de grâu s-au îngălbenit deja, iar evreii, secerându-şi ogoarele, culeg primele spice, le treieră, macină grâul, iar din această făină nouă fac pâini curate şi le oferă pe Jertfelnic. Astfel îşi manifestă mulţumirea lor înaintea lui Dumnezeu; pentru că fără binecuvântarea Lui, fără soare, fără ploaie şi vreme potrivită, nicio mână de grâu n-ar aduna de pe ogoare.

Dumnezeul nostru! Tu, Care ai binecuvântat semănăturile noastre şi ne-ai dat pâinea cea nouă, îţi mulţumim. Tu ne-ai dăruit şi altceva în afară de pâine. Ne-ai dăruit eliberarea din sclavia cea înfricoşătoare. Dumnezeul nostru. Tatăl nostru, noi, copiii Tăi, îţi mulţumim...

Aceasta era rugăciunea, acesta era înţelesul pe care-l avea praznicul Cincizecimii evreilor.

Dar praznicul Cincizecimii, pe care-l prăznuiesc astăzi creştinii, are o importanţă, aşa cum am spus, mult mai mare decât importanţa Cincizecimii evreilor. Luaţi aminte, vă rog, la ce vom spune.

Dumnezeu a dat evreilor prin Moise Decalogul, cele 10 porunci, pe care apoi le-a completat Hristos prin învăţătura Evangheliei Sale. Dar Hristos n-a dăruit doar desăvârşita Lui Lege evanghelică, de care se minunează veacurile; a dăruit şi altceva, ce n-a dăruit Moise. Cincizeci de zile după slăvita Lui înviere a trimis pe Duhul Sfânt. L-a trimis ucenicilor după promisiunea pe care le-o făcuse. Ucenicii Lui împreună cu Preasfânta Fecioară, cu femeile mironosiţe şi încă puţine persoane, credincioase şi dăruite lui Hristos, erau în această zi adunate într-o casă din Ierusalim. Erau de toate 120 de suflete. Aceste persoane puţine au fost primele seminţe, ce aveau să se semene în întreaga lume şi să se înmulţească şi-aveau să devină nenumăratele milioane ale creştinilor. Peste aceste suflete puţine a venit Duhul Sfânt în ziua de astăzi. A venit ca un vânt puternic. A venit ca un foc.

Ce face vântul când este puternic? Dezrădăcinează copaci care de ani de zile sunt sădiţi în pământ. Şi Duhul Sfânt, când vine la om, ca un vânt puternic dezrădăcinează răutăţi şi patimi, care ca nişte copaci sălbatici erau înrădăcinate în inima lui, iar în locul lor sădeşte alţi copaci, virtuţile lui I Hristos. Şi ce face focul? Luminează, încălzeşte şi arde. Dar şi Duhul cel Sfânt, când vine în om, îi luminează mintea, îi încălzeşte inima şi-i arde spinii, răutăţile şi patimile.

Duhul Sfânt deci, dăruieşte creştinului putere taumaturgică făcătoare de minuni. Şi cu acest ajutor credinciosul împlineşte poruncile lui Hristos şi face fapte mari şi minunate. înainte de a veni Duhul Sfânt oamenii erau foarte neputincioşi din punct de vedere moral. Auzeau binele, priveau binele, admirau binele, dar nu puteau să-l facă. Ca un şchiop, care priveşte cât de minunat este vârful unui munte, dar nu poate să-l urce şi să se bucure de acolo de frumoasa privelişte. Ca bolnavul, care vrea să se facă bine, dar nu are medicamentul necesar pentru vindecarea lui. Duhul Sfânt dăruieşte putere ca oamenii să stea pe picioarele lor şi să umble neclintit pe drumul lui Dumnezeu, dăruieşte medicamentul care întăreşte voinţa şi o face puternică şi de neînvins. Vreţi o dovadă? Apostolii. Ce erau înainte de a veni Duhul Sfânt? Ştim cu toţii. Apostolii, care înainte erau fricoşi ca iepurele, acum devin viteji şi neînfricaţi ca leii. Cine, vă rog, le-a dat această putere să propovăduiască înaintea a mii de oameni măreţiile lui Dumnezeu? Duhul cel Sfânt a făcut minunea aceasta.

Evreii, am văzut, secerau în ziua Cincizecimii ogoarele lor şi adunau prima recoltă. Dar ce este acest

seceriş în faţa secerişului celuilalt, pe care în această sfântă zi a Cincizecimii îl
68
fac Apostolii? Predică şi seamănă cuvântul lui Dumnezeu, iar cuvântul lor prinde rădăcini şi inimile uscate rodesc. Câmpul înverzeşte, îngălbeneşte... O, Dumnezeul meu, ce minune! În ziua Cincizecimii, 3000 de suflete cred şi se botează în Hristos. Sunt primele roade ale creştinătăţii.

Şi vă întreb acum: Este sau nu este Cincizecimea noastră de nenumărate ori mai înaltă decât Cincizecimea evrei lor? Umbră este aceea, iar Cincizecimea noastră este realitate.

(Din cartea „Apostolos")

Botezul Cneazului Vladimir al Rusiei
69
PREDICĂ LA DUMINICA CINCIZECIMII (POGORÂREA DUHULUI SFÂNT)

[Fapte 2:1-11, vezi mai sus, la predica anterioară

ÎN TOATĂ LUMEA

„Şi erau în Ierusalim iudei,..., bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer" (Fapte 2:5).

Cincizecime, iubiţii mei, Cincizecime! Unul din cele mai mari praznice ale credinţei noastre. Cincizecime = venirea
70
Sfântului Duh. Adică ziua în care a venit Duhul Sfânt. Este un eveniment mic şi lipsit de importanţă, cum sunt evenimentele pe care le trâmbiţează zilnic cu litere mari ziarele? Nu. Este un eveniment extraordinar.

Dar, din nefericire, cine se cutremură de acest eveniment? Oamenii veacului nostru, deşi sunt sensibili ÎN lucrurile cele mici şi fără valoare, sunt, din nefericire, lipsiţi de sensibilitate faţă de cele mari şi preaînalte.

Care este cauza acestei indiferenţe? Este necredinţa. Oamenii au încetat să creadă în existenţa lumii spirituale. Cred doar în materie. Au devenit trupuri. se aseamănă animalelor...

Cincizecime, venirea Sfântului Duh! Dar va spune necredinciosul: „Eu nu văd pe Sfântul Duh...". Da, omule, nu-l vezi pe Duhul cel Sfânt. Dar trebuie să-ţi amintim că există lucruri pe care nu le vezi, şi totuşi crezi în ele? Vezi te întrebăm vântul? Şi totuşi accepţi existenţa lui. O accepţi datorită urmărilor pe care le provoacă. Vântul clatină frunzele copacilor. Auzi freamătul frunzelor. Simţi mângâierea aerului răcoros. înspăimântat priveşti la forţa vântului, care devine furtună şi vijelie şi taifun şi smulge acoperişurile şi dezrădăcinează platanii şi scufundă transatlanticele. Vântul nevăzut devine văzut şi acceptat datorită urmărilor lui.

Vrei un alt exemplu? Vezi electricitatea? Cu siguranţă nimeni n-a văzut electricitatea. Este nevăzută. Şi totuşi există. Aleargă prin sârmă cu o viteză ameţitoare şi de la sursa ei într-o fracţiune de secundă ajunge în camera ta. Dacă o conteşti şi atingi o sârmă încărcată de electricitate, atunci vei avea o amară experienţă a ceea ce este electricitatea. Electricitatea este nevăzută, dar acceptată din urmările ei.
71
Vrei şi un al treilea exemplu? Este foarte aproape de tine. Te întreb: îţi vezi mintea? Nu. Şi totuşi mintea este una din cele mai mari fenomene ale vieţii umane. Mintea fie te înalţă în înălţimile cerului, fie te coboară în tartarele iadului. Mintea, nevăzută şi ea, devine văzută şi acceptată prin nenumăratele ei lucrări.

Dar acum să revenim de la exemple la praznicul de astăzi. Cu ochii fizici nimeni nu L-a văzut pe Duhul Sfânt. Pentru că Duhul Sfânt ca Dumnezeu, ca a Preia Persoană a Sfintei Treimi, este nevăzut. Dar Duhul cel nevăzut a devenit văzut prin manifestările pe care le-a avut în ziua Cincizecimii. S-a arătat atunci Duhul cel Sfânt ca un vânt puternic, care a umplut casa unde erau adunaţi ucenicii. S-a arătat ca limbi de foc, care stăteau câte una pe capetele Apostolilor.

Acestea le-au văzut toţi câţi erau în Ierusalim în acea zi. Şi au văzut nu doar acestea, ci şi alte manifestări ale Sfântului Duh. Au văzut un Petru alungând frica, care-l făcuse să tremure înaintea unei servitoare; l-au văzut pe acest iepuraş devenind leu şi înaintea a mii de oameni propovăduind cu curaj pe Hristos Cel înviat. I-au văzut pe pescarii analfabeţi, care nu ştiau decât limba lor maternă, vorbind acum nu doar într-o limbă sau două, ci în toate limbile lumii de atunci. Ce minune uimitoare! Omul, chiar şi cel mai inteligent, poate să înveţe trei-patru limbi şi asta cu osteneală. Dar un om analfabet într-o singură fracţiune de secundă să vorbească fără greşeală [perfect, fluent] toate limbile

lumii, lucrul acesta provoacă pe drept uimirea şi ne convinge că ceva mare şi foarte înalt s-a întâmplat în acea zi.

Dar nu sunt doar limbile care au vorbit. Există şi altceva care provoacă o uimire şi mai mare. Este conţinutul predicii lor.

Sunt supremele idei pe care le-au predicat Apostolii. Se poate ca unul să ştie multe limbi, dar să spună prostii. Însă În cazul Apostolilor vedem nu numai vorbirea în multe limbi, ci şi înţelepciune. Aceşti galileeni analfabeţi spun lucruri pe care un Platon şi un Aristotel le-ar fi ascultat cu uimire.

Dar avem şi o altă manifestare a Sfântului Duh. Oameni care în timpul vieţii pământeşti a lui Hristos n-au crezut şi s-au făcut duşmani şi ostili, iar de jos, de la Pretoriu, strigau „Să se răstignească!”, aceştia suportă acum o transformare. Mintea li se luminează, inima li se încălzeşte, voinţa li se electrizează. Se transformă radical. Cred şi se pocăiesc şi cer cu zdrobire mila lui Dumnezeu, se botează şi devin ucenici ai lui Hristos. Astfel, micul cerc al ucenicilor lui Hristos, care abia ajunsese la 120, în ziua Cincizecimii a crescut la 3000. Şi n-a mai trecut multă vreme şi cele 3000 au devenit 5000. Şi cele 5000 au devenit 10 000, iar cele 10 000 au devenit 20 000. Şi credinţa noastră care a început ca un mic pârâiaş, a ajuns — după vedenia lui Iezechiel un râu mare, care adapă ţări şi state şi răcoreşte milioane de oameni.

Creştinismul, limitat la început la o mică fâşie de pământ, s-a întins şi a devenit universal, a-toată-lumea. îi întrebăm pe necredincioşi: Sunt toate acestea mici şi lipsite de importanţă? Pentru cei care studiază zi şi noapte istoria nu este o dovadă evidentă că o putere supranaturală, puterea Sfântului Duh, a fost izvorul nevăzut al tuturor acestor manifestări minunate? Nevăzut este Duhul prin firea Sa, dar văzut şi simţit şi acceptat din manifestările Lui în ziua Cincizecimii.

Dar, iubiţii mei, manifestările Sfântului Duh nu s-au limitat doar la ziua Sfintei Cincizecimi, aşa cum cântă Biserica noastră, „Duhul Sfânt a fost de-a pururea şi este şi va fi, nici început având şi nici sfârşit, ci pururea cu Tatăl şi cu Fiul este

unit şi împreună socotit; Viaţă şi de viaţă făcător, Lumină şi de lumină dătător, Binele însuşi şi Izvor de bunătate.

Da, aşa cum pe tot globul pământesc suflă vântul înviorător şi trăiesc şi se mişcă şi lucrează milioane de oameni, aşa şi Duhul Sfânt suflă în sufletele acelora care cred în Hristos.

Da! Există chiar şi astăzi, în această generaţie materialistă, suflete care trăiesc şi respiră în sfânta atmosferă a Sfântului Duh. Acolo unde un om se pocăieşte şi crede în Hristos, acolo unde lacrimi de pocăinţă curg din ochii oamenilor, acolo unde este o faptă creştină de filantropie şi de abnegaţie, acolo unde este o jertfă, unde este o predică însufleţitoare şi dătătoare de putere, acolo unde este o taină, acolo unde este o mucenicie, acolo în orice loc al planetei, acolo este şi Duhul Sfânt.

PREDICA LA DUMINICA I DUPĂ RUSALII (A TUTUROR SFINŢILOR)

Matei 10, 32-33, 37-38; 19, 27-30:

Cap. 10:

“32. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

33. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri [...]

37. Cel ce iubeşte pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubeşte pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine.

38. Şi cel ce nu-şi ia crucea şi nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.

Cap. 19:

27. Atunci Petru, răspunzând, I-a zis: Iată noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat ţie. Cu noi oare ce va fi?

28. Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic vouă că voi cei ce Mi-aţi urmat Mie, la înnoirea lumii, când Fiul Omului va şedea pe tronul slavei Sale, veţi şedea şi voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.

29. Şi oricine a lăsat case sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copii, sau ţarine, pentru numele Meu, înmulţit va lua înapoi şi va moşteni viaţa veşnică.

30. Şi mulţi dintâi vor fi pe urmă, şi cei de pe urmă vor fi întâi."
TE LEPEZI DE Hristos?
„Iar de cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, şi Eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri". (Matei 10, 33)

Hristos, iubiţii mei, Hristos îi cheamă pe oameni să vină la El şi să se facă următori Lui. Nu face nicio excepţie. îi cheamă pe bărbaţi, le cheamă pe femei, îi cheamă pe copii, îi cheamă pe bogaţi şi pe săraci, îi cheamă pe înţelepţi şi pe agramaţi. îi cheamă, fără să se uite la origine, vârstă, culoare, gen sau neam. Toţi sunt primiţi. Uşile împărăţiei Lui sunt deschise.
76

Dar, deşi îi cheamă pe toţi, nu forţează pe nimeni Nu foloseşte forţa, cum fac împăraţii şi tiranii lumii. Singura Lui armă este cuvântul. Cu el încearcă să-i convingă pe oameni să-l urmeze. îi cheamă din dragoste. O dragoste, pentru care nu există măsură ca să fie măsurată. O dragoste nesfârşită. Aşa este cloşca care vede pericolul, strigă şi îşi cheamă lângă ea puii, ca să-i păzească sub aripile ei, aşa şHristos, Care vrea să-i mântuiască pe oameni de catastrofa sigură şi veşnică, îi cheamă să vină lângă El şi să fie asiguraţi sub cruce, sub aripile atotputernice ale iubirii Lui.

Siguranţă, bucurie, pace şi fericire, iată ce vor găsi oamenii lângă Hristos. Şi ar trebui ca toţi oamenii să alerge şi să meargă la Hristos şi să devină următori credincioşi ai Lui.

Dar aleargă şi merg toţi la Hristos? Nu. Puţini sunt cei care ascultă de invitaţia Sa şi merg lângă El. Dar şi din aceşti puţini nu rămân toţi până la sfârşit. Mai rămân cât timp lucrurile merg bine şi nimeni nu-i deranjează pentru credinţa lor. Când văd că interesele lor sunt ameninţate, atunci se tem şi se leapădă de Hristos. Se leapădă de El ca Petru, care în zorii Marii Vineri s-a temut şi s-a lepădat de trei ori de Hristos. „Nu-L ştiu pe acest Om!" a spus celor care îl întrebau dacă este ucenic al lui Hristos (Matei 26, 72). „Nu-L cunosc...". Lăsaţi-mă în pace!... Petru, ce faci? Te lepezi de Hristos? Nu erai tu care spuneai că nu te vei lepăda de El niciodată?... Desigur, Petru, pentru această lepădare de Hristos s-a pocăit sincer, a vărsat lacrimi amare şi niciodată în viaţa sa nu s-a mai lepădat de El. Oriunde s-ar fi aflat îl mărturisea cu curaj pe Hristos. Şi, în cele din urmă, a murit ca martir, mărturisindu-I numele. Câţi însă dintre aceştia „ care se leapădă astăzi de Hristos, se pocăiesc ca Petru şi varsă lacrimi amare pentru lepădarea lor? Ca să înţelegem toţi, şi ei şi noi, cât
77

De mare păcat este lepădarea de Hristos, să ascultăm ce zice astăzi Hristos în Evanghelie despre cei care se leapădă de el, despre cei care nu au eroism să-L mărturisească. Sunt înfricoşătoare cuvintele lui Hristos. Zice: „Pe cel ce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi şi eu înaintea tatălui Ceresc. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, şi Eu mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Ceresc" (Matei 10, 32-33).

Potrivit acestor cuvinte, mărturisirea lui Hristos merită o laudă veşnică, în timp ce lepădarea de Hristos, lepădarea de credinţa ortodoxă, merită iadul cel veşnic. îl mărturiseşti pe Hristos? Te va mărturisi şi El pe tine. Te lepezi de Hristos? Şi El se va lepăda de tine. Consideri un lucru mic să se lepede de tine Hristos? Nu-ţi creează nici o impresie? Va veni însă ceasul, când te va durea şi vei plânge nemângâiat. Dar atunci, care va fi folosul? Va fi deja foarte târziu. Acum plângi pentru alte lucruri. Acum plângi şi suspini şi ai o mare durere în inimă. De ce, te rog?! Pentru că femeia pe care ai iubit-o şi ai trăit cu ea şi ai petrecut cu ea ore şi zile plăcute, această femeie acum se leapădă de tine şi nici nu vrea să te privească, nici să-ţi zică „bună-ziua". îţi pasă deci de lepădarea unei femei şi nu îţi pasă de lepădarea lui Hristos? Dar Hristos, Care se va lepăda de tine şi nu se va mai întoarce să te privească, merită mai mult decât toate persoanele dragi, valorează mai mult decât întreaga lume. Cum să-ţi spun? Cum să-ţi descriu lucrul acesta, ca să-l simţi? Să înceteze soarele să te încălzească şi să te lumineze, să înceteze izvoarele să te răcorească, să înceteze pomii să te hrănească, să înceteze văzduhul să-ţi dea oxigenul. Vor fi mari nenorociri aceste fenomene. Dar ce sunt aceste nenorociri în faţa nenorocirii de a se lepăda Hristos de tine? Hristos este Soarele care luminează şi încălzeşte. Hristos este Apa cea nemuritoare. Hristos este Pomul vieţii. Hristos este totul. Să se lepede Hristos de tine? Nu există o nenorocire mai mare ca asta.
78

Dar poate că cineva care aude cuvintele acestea va spune: „Eu sunt creştin. M-am botezat în numele lui Hristos, îl iubesc pe Hristos. Cum îmi spui că mă lepăd de El? Eu nu îmi amintesc nici o situaţie în care să mă fi lepădat de El..."

Spui, omule, că nu îţi aminteşti nici un caz în care să te fi lepădat de Hristos? Bine ar fi să fie aşa, dar din nefericire nu e aşa! îţi voi aminti câteva cazuri şi te vei convinge.

Ştiu că atunci când eşti singur acasă, înainte de a şedea la masă îţi faci cruce. Nu bagi nimic în gură fără să-ţi spui rugăciunea, dar iată, pleci din satul tău şi te duci într-un oraş mare, şi unele rude de-ale tale care sunt înstărite şi trăiesc ca cei din capitală, te cheamă la masa lor. Te duci. Luxul îţi ia ochii. Mâncăruri alese, servicii scumpe. Ce să faci însă cu ele? Cei care te cheamă nu cred, sunt oameni moderni. Odată-şi făceau cruce, acum n-o mai fac. Şed la masă fără cruce şi-şi bat joc de aceia care continuă să-şi facă cruce. Tu, în acest caz, ce vei face? te vei ridica drept şi-ţi vei face cruce, rămânând indiferent la ironiile rudelor tale? Dacă da, atunci L-ai mărturisit pe Hristos şi eşti vrednic de laudă. Dacă însă ţi-e ruşine de oameni şi nu-ţi faci cruce, atunci ai pierdut prilejul de a-L mărturisi pe Hristos, te-ai lepădat de El şi eşti vrednic de pedeapsă şi osândă.

Vrei să afli şi alte situaţii în care te-ai lepădat de Hristos? Călătoreşti cu maşina, trenul, vaporul, avionul. Ca creştin trebuie să-ţi faci cruce. Dar tu n-o faci, pentru că cei care călătoresc împreună cu tine nu-şi fac cruce şi-şi bat joc de religie şi ţie îţi este ruşine şi te temi. te lepezi astfel de Hristos.

Vei spune: „Aceste lepădări sunt mici", dar de la cele mici vei înainta la cele mari şi vei ajunge să te lepezi şi în cele mari.

Iubiţii mei! Hristos nu ne vrea fricoşi şi lipsiţi de bărbăţie, ci vrea să fim curajoşi şi îndrăzneţi. Vrea să-L

79

mărturisim oriunde ne-am afla. Nu trebuie să ne asemănăm copiilor, care se joacă de-a ascunselea şi se ascund. Să nu fim creştini în ascuns, ci creştini cu îndrăzneală şi curaj, care prin cuvinte şi prin fapte îl vom mărturisi pe Hristos şi vom prefera să ni se scoată limba, să ni se taie capul, decât să ne lepădăm de Mântuitorul Hristos şi să-L hulim.

(Din cartea „ Kyriaki ")

Sfântul Maxim Mărturisitorul

80

PREDICĂ LA DUMLNICA A 2-A DUPĂ RUSALII (CHEMAREA PRIMILOR APOSTOLI)

Matei 4, 18-23:

“18. Pe când umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi fraţi, pe Simon ce se numeşte Petru şi pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari.

19. Şi le-a zis: Veniţi după Mine şi vă voi face pescari de oameni.

20. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El.

21. Şi de acolo, mergând mai departe, a văzut alţi doi fraţi, pe Iacov al lui Zevedeu şi pe Ioan fratele lui, în corabie

81

cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-şi mrejele şi i-a chemat.

22. Iar ei îndată, lăsând corabia şi pe tatăl lor, au mers după El.

23. Şi a străbătut Iisus toată Galileea, învăţând în sinagogile lor şi propovăduind Evanghelia împărăţiei şi tămăduind toată boala şi toată neputinţa în popor.”

ASCULŢI?

“Iar ei îndată lăsând corabia şi pe tatăl lor s-au dus după El” (Matei 4, 22)

Petru şi Andrei fraţi iubiţi, Iacob şi Ioan şi aceştia fraţi iubiţi. Trăiau o viaţă liniştită în satele lor. Satele lor erau aproape de un lac, care se numeşte lacul Galileii. Lacul acesta se umple de apele pe care le varsă în el râul Iordan. Este un lac foarte frumos.

Satele, care pe vremea lui Hristos erau ridicate pe malurile acestui lac, trăiau din pescuit. Pescari erau şi Petru, Andrei, Iacob şi Ioan. îşi aruncau în lac mrejele lor, pescuiau noaptea, iar din munca lor trăiau ei şi familile părinţilor lor.

Ce pescuiau într-o zi era hrana necesară pentru o zi. Unul din cei patru, Petru, era căsătorit. Oameni săraci, simpli şi necunoscători de carte. Niciodată nu le-a trecut prin minte ideea că într-o zi îşi vor schimba îndeletnicirea, că se vor duce departe, la marginile lumii, ca să ducă Lumina cunoştinţei de Dumnezeu la mii de oameni.

82

Dar într-o zi, în timp ce aceşti patru pescari simpli se ocupau cu munca lor, au auzit un glas. Era glasul Domnului nostru Iisus Hristos. îi chema să îşi lase munca lor şi să îl urmeze. Şi ei? Imediat şi-

au lăsat munca lor, au lăsat mrejele şi bărcile, iar Iacob şi Ioan l-au lăsat şi pe tatal lor, care pescuia împreună cu ei, şi L-au urmat pe Hristos.

Ceea ce au făcut cei patru pescari, lăsându-şi munca lor şi urmându-L pe I Hristos, consideraţi a fi un lucru mic? Dar care om, iubiţii mei, îşi lasă serviciul, pe prieteni şi pe rude, viaţa liniştită, siguranţa pe care o are, ca să se ducă după Unul care n-are nici bani, nici vreo funcţie, nici demnităţi lumeşti, nici nu face promisiuni despre anumite lucruri materiale, ci dimpotrivă, spune că aceia care vor rămâne lângă El vor suferi şi vor fi prigoniţi de lume?! Dacă ar fi fost alţii în locul lor şi L-ar fi auzit pe Hristos Chemându-i, ar fi adus o mie şi una de obiecţii şi justificări, ca să scape de invitaţie. Ar considera o nebunie ca cineva să-şi lase o viaţă liniştită şi să alerge după Unul decât care nu există altul mai sărac.

Dar cei patru pescari din Galileea, despre care vorbeşte Evanghelia de astăzi, la invitaţia lui Hristos nu au arătat nicio împotrivire. Au arătat o bunăvoinţă vrednică de minunare. Au ascultat de glasul lui Hristos. Le-au lăsat pe toate, şi mreje, şi bărci, şi prieteni, şi rude, şi orice altă persoană sau lucru pe care-l iubeau în lume. Pentru ci era suficient faptul că aveau să rămână alături de Hristos. Bogăţie a lor Hristos. Frate al lor, prieten al lor, tată al lor Hristos. Bucuria lor şi fericirea lor

83

Hristos. Şi cei patru, ca şi ceilalţi opt, pe care i-a chemat Hristos, au rămas lângă El, în afară de unul, care L-a trădat şi şi-a găsit un sfârşit îngrozitor. Toţi au fost credincioşi, toţi au fost ascultători de Hristos. Ascultători şi de acele porunci ale Lui, pe care mintea omului nu poate să le înţeleagă. Ce, era mică şi uşoară porunca lui Hristos, care le spunea să meargă la marginile lumii şi să propovăduiască Evanghelia fără sprijin lumesc? Şi totuşi, apostolii au pornit să îndeplinească porunca lui Hristos şi au fost ca nişte oi în mijlocul haitelor de lupi înfometaţi şi însetaţi de sânge. Şi toţi şi-au găsit moarte mucenicească. S-au arătat credincioşi şi ascultători până la moarte. Cum să nu se uimească cineva de ascultarea lor, de îndrăzneala lor, de bărbăţia şi de lepădarea de sine a lor, de nesfârşita dragoste şi de ataşamentul lor faţă de Hristos?

Dar şi noi, iubiţilor, suntem ucenici ai lui Hristos. Suntem creştini. Din ceasul în care ne-am botezat, am plecat din împărăţia satanei şi am fost înscrişi în catalogul celor ce îl urmează pe Hristos. Am declarat prin naşul nostru că nu vom face voia satanei, ci vom face voia lui Hristos. Nu vom avea o voie proprie. Voia lui Hristos va fi deasupra tuturor voilor noastre şi ale altor oameni. Datorăm absolută ascultare faţă de Hristos. Pentru că tot ce ne porunceşte El este spre folosul nostru, spre veşnicul nostru folos, şi e vai şi amar, dacă nu vom asculta şi nu vom îndeplini tot ce ne sfătuieşte şi ne porunceşte Hristos.

Şi se naşte întrebarea: noi, creştinii de astăzi, ascultăm de Hristos?

împlinim sfânta Lui voie? Preferăm voia lui Hristos mai mult decât orice altă voie? Facem nevoinţă, ca să se

84

răspândească cuvântul Lui şi să se instaureze voia lui pe pământ? Dacă vom cerceta cum trăiesc şi cum se comportă creştinii de astăzi, vom vedea că cei care ascultă de Hristos şi îndeplinesc sfintele Lui porunci sunt puţini. Cei mai mulţi din creştinii de astăzi nu îndeplinesc sfânta Lui voie. Nu-L urmează pe drumul greu al credinţei şi al virtuţii. Au alte călăuze. Merg pe alte drumuri. Urmează călăuze şi apucă pe drumuri, care i vor duce la catastrofă. Acum, desigur, li se pare că drumul pe care îl urmează este drumul plăcut şi sigur. Satana îi păcăleşte şi ei îl cred...

Creştinii de astăzi nu ascultă de Hristos. Fac tot ce le place, tot ce place trupului lor, dorinţelor lor păcătoase. Consideră poruncile lui Hristos cu neputinţă de împlinit în vremurile noastre şi-şi fac propriile lor legi. Legi, care sunt împotriva duhului autentic al Evangheliei. Vreţi exemple? Hristos a aşezat ca lege postul. El însuşi a postit în pustie cel mai aspru post. A postit patruzeci de zile. N-a mâncat şi n-a băut. Şi Biserica, care continuă lucrarea Lui, a rânduit ca creştinii să postească. Să postească în anumite zile. Să postească miercuri şi vineri. Să postească Postul Mare [Marea Patruzecime), Postul Naşterii lui Hristos, Postul Sfinţilor Apostoli, Postul de pe 1 până pe 15 august [al Adormirii Maicii Domnului). ce trebuie să facă credincioşii? Să asculte de porunca postului. Ascultă? Păzesc posturile? Altădată toate casele de la sat posteau. Şi doar bolnavii nu posteau. Acum, din nefericire, puţini sunt cei care postesc miercuri şi vineri.

O poruncă, porunca postului am menţionat-o şi am văzut cât de mult este dispreţuită şi încălcată astăzi. Să amintim şi alte porunci? Din nefericire, acelaşi lucru se întâmplă şi cu celelalte porunci ale

Domnului. Din nefericire, omul devine rebel, răzvrătit, îşi înalţă capul cu mândrie şi el, viermele, îi zice lui Dumnezeu: „Nu ascult. Voi face ce vreau. Eu sunt dumnezeu şi-mi fac propriile mele legi. Legile Tale s-au învechit de-acum... Lasă-mă-n pace”.

O, mândrie! O, apostazie! O, neascultare a omului de Părintele ceresc! Dar aşa cum merge omul, nu există nicio îndoială că se va împiedica şi-şi va sparge mutra. Şi-a spart-o de multe ori. Şi şi-o va sparge din nou. Două războaie mondiale nu l-au învăţat minte. Oare când va învăţa că ascultarea lui Hristos este viaţă, iar neascultarea de Hristos este moarte?

Sfinţilor Apostoli! Voi, care aţi arătat ascultare faţă de Hristos şi aţi făcut tot ce v-a poruncit Hristos, iar pentru ascultarea faţă de voia Lui şi sângele vi l-aţi vărsat, rugaţi-vă lui Hristos să ne dea şi nouă ascultare faţă de voia Lui. Să preferăm moartea, decât să încălcăm fie şi una singură din poruncile Lui.

Din cartea „ Kyriaki ”)

Cei 12 Apostoli

86

PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA A 3-A DUPĂ RUSALII

Romani 5, 1-10:

“1. Deci fiind îndreptaţi din credinţă, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos,

2. Prin Care am avut şi apropiere, prin credinţă, la harul acesta, în care stăm, şi ne lăudăm întru nădejdea slavei lui Dumnezeu.

3. Şi nu numai atât, ci ne lăudăm şi în suferinţe, bine ştiind că suferinţa aduce răbdare,

4. Şi răbdarea încercare, şi încercarea nădejde

5. Iar nădejdea nu ruşinează pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă.

6. Că Hristos, încă fiind noi neputincioşi, la timpul hotărât a murit pentru cei necredincioşi.

7. Căci cu greu va muri cineva pentru un drept; dar pentru cel bun poate se hotărăşte cineva să moară.

8. Dar Dumnezeu îşi arată dragostea Lui faţă de noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoşi.

9. Cu atât mai vârtos, deci, acum, fiind îndreptaţi prin sângele Lui, ne vom izbăvi prin El de mânie.

10. Căci dacă, pe când eram vrăjmaşi, ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu atât mai mult, împăcaţi fiind, ne vom mântui prin viaţa Lui.”

SUFERINŢELE

„Ne lăudăm şi în suferinţe, bine ştiind că suferinţa aduce răbdare,
şi răbdarea încercare, şi încercarea nădejde...”

înainte, iubiţii mei, înainte ca omul să păcătuiască, viaţa lui era plină de bucurie şi de veselie. Dar din clipa în care omul a păcătuit şi a fost izgonit din Rai, viaţa lui s-a frământat cu durere, suferinţă şi lacrimă. Omul suferă din prima secundă de la naştere. se naşte cu lacrimi. Şi aceste lacrimi sunt un semn prevestitor pentru suferinţele din întreaga sa viaţă. Pretutindeni lacrimi: în colibe, dar şi în palate, în sate şi în aşezările suburbane, dar şi în marile oraşe. Dacă ar coborî un înger şi ar aduna toate lacrimile, ar alcătui un lac, lacul lacrimilor neamului omenesc.

88

Pricinile lacrimilor sunt diferite. Unul plânge pentru că într-o secundă şi-a pierdut toată averea pe care cu sudoare a agonisit-o şi acum se plimbă gol şi flămând. Altul plânge pentru că a fost nevoit să plece din ţara sa şi să se stabilească în străinătate. Al treilea, pentru că a venit moartea şi l-a luat pe omul pe care-l iubea. Al patrulea, pentru că s-a îmbolnăvit de o boală incurabilă. Al cincilea, pentru că l-a înşelat soţia. Al şaselea, pentru că a fost calomniat şi a fost aruncat în închisoare. Al şaptelea, pentru că îl adapă cu venin proprii copii. Al optulea... Nu există sfârşit. Toţi oamenii au necazuri, suferinţe. Unul astăzi, altul mâine, toţi la rândul lor iau parte în hora suferinţei. Nu există om care să nu fi încercat suferinţa.

Că există durere şi suferinţă în viaţă nu există nicio îndoială. de aceea, această viaţă a fost numită „vale a plângerii” sau „loc de încercare”. Iar Hristos i-a prevenit pe ucenicii Săi că în lumea aceasta vor avea necazuri; nu doar necazuri generale pe care le încearcă toţi, ci şi necazuri speciale, care provin de pe urma duşmăniei oamenilor care nu cred în El.

Şi, într-adevăr, Apostolii, după Cincizecime, când au început să cutreiere şi să predice, au întâlnit multe obstacole. Câte au suferit Apostolii n-a suferit nimeni altcineva. Satana i-a ridicat pe oameni

împotriva lor. Şi ce n-au suferit Apostolii în efortul lor de a transmite mesajul Evangheliei! Dispreţuiri, ironii, înjurături, calomnii, bârfe, pălmuiri, bătăi crunte, procese şi condamnări, întemniţări în închisori întunecate, umede şi fără lumină, diferite feluri de chinuri şi, în sfârşit, moartea mucenicească. Aceasta a fost viaţa lor. Şi se pune întrebarea: Cum au privit şi au înfruntat Apostolii aceste suferinţe de nedescris?

Au înfruntat suferinţele vieţii lor apostolice misionare cu un cuget eroic, care a uluit lumea. Deşi idolatrii epocii lor îşi pierdeau calmul şi deznădăjduiau chiar şi în cele mai mici

89

necazuri, Apostolii, cu cât mai mult erau chinuiţi, cu atât mai mult se bucurau! se bucurau? Curios!

Cine doreşte să vadă acest fenomen să deschidă cartea faptele Apostolilor şi acolo va vedea că Apostolii, când sinedriul iudeilor i-a arestat şi i-a bătut, au încercat o mare bucurie. Pentru că s-au învrednicit să fie necinstiţi pentru numele lui Iisus Hristos. Şi iarăşi, când Apostolul Pavel şi însoţitorul său Sila au fost prinşi în cetatea Filippi şi au fost bătuţi şi aruncaţi în întunecoasele temniţe, au cântat imne şi slavoslovii lui Dumnezeu, iar ceilalţi întemniţaţi, îi ascultau cu mare uimire pe oamenii, care cu toate rănile şi durerile trupeşti pe care le aveau, găseau puterea sufletească să-L laude în imne pe Dumnezeu. Apostolii erau mulţumiţi în închisoare. Deşi căpeteniile lumii necredincioase, care trăiau în palate, erau trişti şi melancolici.

Ce a fost acel ceva ce i-a făcut pe Apostoli să se bucure şi să se laude în suferinţele lor? A fost glasul conştiinţei lor curate, care le mărturisea că pătimesc şi suferă pentru mărturia lui Iisus Hristos. Apostolii simţeau bucuria şi veselia aceea, pe care le-a promis-o Domnul celor care pătimesc pentru Evanghelia Sa: „Fericiţi veţi fi când vă vor ocărî pe voi şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind pentru Mine. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în Ceruri."

Credinţa creştină, iubiţii mei, aruncă o lumină asupra suferinţelor, asupra necazurilor. Omul care crede în Hristos vede că necazurile pe care le încearcă sunt un fel de cuptor de încercare a credinţei. Adică aşa cum aurul, care este scos din măruntaiele pământului, nu este curat, ci este amestecat cu materii ieftine, de proastă calitate şi din acest motiv este aruncat în cuptoare cu o mare temperatură şi se purifică integral de metalele ieftine, de proastă calitate, aşa şi omul, fiecare om, iese

90

din pântecele mamei lui păcătos şi necurat din cauza păcatului strămoşesc, iar la păcatul strămoşesc el adaugă şi păcatele lui personale, şi aşa devine mult mai păcătos şi necurat, şi de aceea are nevoie de curăţire. Şi un mijloc de curăţire sau de purificare sunt diferitele suferinţe sau necazuri ale vieţii. Suferinţele sau necazurile vieţii sunt cuptorul cel arzător, în care omul se purifică precum aurul în topitoare.

Suferinţele pe care le încearcă creştinul îl înarmează cu răbdare. Iar răbdarea dă naştere nădejdii, nădejdea că suferinţele vieţii de faţă, oricât de mari ar fi, odată şi odată se vor sfârşi, iar după această viaţă pământească cu suferinţe va urma o viaţă veşnică şi fericită. Astfel gândind, creştinul se dovedeşte un erou, care se luptă cu toată tăria morală a sufletului său, ca să învingă toate obstacolele pe care i le ridică pe drumul virtuţii şi al credinţei diavolul şi uneltele lui.

Răbdarea, iubiţii mei, nu înseamnă defetism. Nu este o slăbiciune şi un defect aşa cum o cataloghează necredincioşii, ateii şi materialiştii -, ci este o virtute, o putere. O putere care provine de la Dumnezeul răbdării şi al mângâierii. O putere supranaturală, care-l face pe om să nu cedeze în suferinţe şi în necazuri, ci urmând exemplul Domnului, al Apostolilor şi al tuturor sfinţilor, să învingă toate obstacolele, toţi demonii şi să păşească către cele dinainte, privind cu credinţă şi nădejde la Cer.

91

PREDICĂ LA DUMINICA A 3-A DUPĂ RUSALII (DESPRE GRIJILE VIEŢII)

Matei 6, 22-33:

„22. Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat.

23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult!

24. Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî şi pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi şi pe celălalt îl va dispreţui; nu puteţi să slujiţi lui Dumnezeu şi lui mamona.

25. De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiţi pentru sufletul vostru ce veţi mânca, nici pentru trupul

vostru cu ce vă veţi
92
îmbrăca; au nu este sufletul mai mult decât hrana şi trupul decât îmbrăcămintea?
26. Priviţi la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitniţe, şi Tatăl vostru Cel ceresc le hrăneşte. Oare nu sunteţi voi cu mult mai presus decât ele?
27. Şi cine dintre voi, îngrijindu-se poate să adauge staturii sale un cot?
28. Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiţi? Luaţi seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc.
29. Şi vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceştia.
30. Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este şi mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puţin credincioşilor?
31. Deci, nu duceţi grijă, spunând: ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?
32. Că după toate acestea se străduiesc neamurile; ştie doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveţi nevoie de ele.
33. Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate acestea se vor adăuga vouă.”

DE CE VĂ ÎNGRIJIŢI?

„Deci, nu duceţi grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?” (Matei 6, 31)

Omul, iubiţii mei, omul trăia la început o viaţă simplă şi fericită. Trăia într-un mediu natural, într-o lume minunată, ce fusese creată de Dumnezeu anume pentru el. Locul, unde trăia omul, Sfânta Scriptură îl numeşte Rai. Este imposibil să ne imaginăm frumuseţea Raiului.

Pe această aleasă bucată de pământ, omul ducea o viaţă simplă şi fericită. Să nu credem că stătea toată ziua întins şi nu
93
făcea nimic. Nu! Dumnezeu nu-l vrea pe om leneş. Scriptura spune că primul om muncea în rai, dar nu cu stresul cu care munceşte omul după căderea lui [în păcat]. Munca era o preocupare plăcută pentru el, o exersare a puterilor lui fizice. Era o binecuvântare a lui Dumnezeu. Omul se bucura de bunurile creaţiei lui Dumnezeu. Hrana lui erau roadele copacilor. Băutura lui era apa curată, cristalină, care curgea şi adăpa raiul. Muzica lui erau cântările cu totul dulci ale păsărilor. Somnul lui uşor, la umbra copacilor. îl răcorea un aer curat. Trăia având încredere în Dumnezeu.

Dar după căderea omului, lucrurile s-au schimbat. Natura s-a sălbăticit. Pământul a scos spini. Raiul s-a închis. Omul s-a trezit în afara lui. S-a trezit într-un alt mediu, care nu mai avea frumuseţea raiului.

Şi omul, în noul mediu în care s-a trezit după cădere, a început să muncească; să muncească intens, să adape pământul cu sudoarea sa şi pământul să-i dea din nou bunătăţile lui Dumnezeu. Prin munca sa, omul a devenit şi el într-un fel creator şi colaborator al lui Dumnezeu.

Prin munca omului, locuri sălbatice de pe pământ, păduri dense şi neumblate, vizuini de şerpi şi de fiare sălbatice au fost cultivate şi au devenit terenuri fertile, vii şi prese de ulei şi grădini, frumuseţea raiului a început să se arate din nou şi ar fi trebuit ca în această nouă lume omul să trăiască confortabil şi fericit. Pământul, prin produsele lui, prin cultivarea intensă, are resurse să hrănească miliarde de oameni, o populaţie dublă şi triplă decât are astăzi.

Dar, din nefericire, lumea nu trăieşte fericită. În lume împărăţesc supărarea, întristarea, melancolia, tulburarea, neliniştea şi agonia. De ce? Pentru că omul a abandonat viaţa
94
simplă şi a devenit lacom şi hrăpăreţ. Şi nu mai este mulţumit cu cele ce-i sunt necesare pentru viaţă. Altădată îi ajungea un singur fel de mâncare. Acum, vrea să vadă pe masă mâncăruri multe şi scumpe. Altădată mânca carne doar o dată -pe săptămână ori chiar mai rar. Acum vrea să mănânce carne în fiecare zi, zici că şi animalele răsar ca verdeaţa. Mănâncă carne chiar şi în marea Vineri. Altădată era mulţumit să bea apă curată de izvor. Acum vrea să-şi potolească setea cu râuri din beri şi băuturi alcoolice. Altădată o haină curată îi ajungea ca să-şi acopere goliciunea. Acum vrea să aibă multe haine, multe costume. Altădată căsuţa lui era mobilată modest. Acum vrea să şi împodobească casa cu mobile de lux...

În felul acesta omul s-a îndepărtat de simplitatea vieţii, a căzut în ispita luxului, şi-a înmulţit necesităţile, caută lucruri de prisos şi a devenit nefericit. O, dacă ar putea omul să arunce din viaţa lui

lucrurile de prisos şi să trăiască mai simplu, cât de fericit ar fi! Un filozof antic din patria noastră spunea că omul cu cât are nevoie de mai puţine lucruri cu atât se apropie mai mult de Dumnezeu, deoarece Dumnezeu este perfect, adică nu are deloc necesităţi, nu are nevoie de nimic. Dar cum să asculte omul de logică? Cum să lase la o parte lucrurile de prisos şi vătămătoare [inutile şi nocive]? Unele din ele i-au devenit patimă, a doua fire. Cel care fumează 20 - 30 de ţigări pe zi şi cheltuieşte atâţia bani consideră fumatul o nevoie superioară pâinii şi mâncării. Preferă să rămână fără pâine decât fără ţigară. Şi dacă îi lipseşte fumul, se comportă ca un nebun. îşi lasă serviciul şi aleargă să găsească iarba diavolului, fumul care nu numai că-i şterpeleşte şi-i goleşte portofelul, dar îi otrăveşte şi trupul. Şi ceea ce vedem la un fumător, vedem şi la alţi oameni care au fost dominaţi de alte lucruri de prisos şi păcătoase şi de alte vicii.
în felul acesta, omul a devenit cu totul o grijă şi un stres. Se află într-o continuă încordare şi tensiune. ce va mânca? Ce
95
va bea? Cu ce se va îmbrăca? Ce va face ca să găsească bani? Şi când găseşte bani, ce va face ca să-i înmulţească şi să-i asigure? La acestea şi la altele se gândeşte zi şi noapte. Acestea sunt ca spinii, care te înţeapă şi nu te lasă în pace. Un loc plin de spini devine şi mintea omului care permanent se gândeşte cum se va îmbogăţi, cum îşi va satisface diferitele lui dorinţe păcătoase, cum îşi va trăi viaţa în afara legii lui Dumnezeu.

Nelinişte, tulburare, agonie, stres în jurul diferitelor nevoi ale vieţii este însuşirea caracteristică a epocii noastre. Nicicând altădată oamenii n-au fost atât de agitaţi şi neliniştiţi, cum sunt în vremea noastră. O stare îngrozitoare! O stare care loveşte în nervi, în inimă, în creier. Oamenii au devenit nervoşi [nevrotici] şi cardiaci. încearcă să-şi liniştească nervii şi să-şi găsească puţin somn cu pastile. Cel mai mic lucru îi deranjează. Psihologii numesc această stare stres, anxietate, care înseamnă agonie, nelinişte. Ca şi cum i s-ar pune omului la gât un ştreang şi continuu ar trage de el şi l-ar strânge, iar omul respiră cu greu şi în cele din urmă moare. Un ştreang este neliniştea care se naşte din efortul omului de a-şi satisface toate necesităţile lui, care, aşa cum am spus, cele mai multe din ele sunt de prisos şi vătămătoare.

Sărmanul om! Se îneacă în marea grijilor şi a preocupărilor.

Care este medicamentul pentru această înfricoşătoare boală sufletească a umanităţii? se găseşte în Evanghelia de astăzi, Este credinţa în Dumnezeu. în Atotputernicul şi Atotbunul Părinte.
96
Cine crede în Dumnezeu nu se nelinişteşte, nu se tulbură, nu deznădăjduieşte. Un sărac, care crede în Dumnezeu, îşi spune seara rugăciunea, se întinde pe patul său de lemn şi doarme În pace. Pe când un milionar, care nu crede în Dumnezeu şi ca dumnezeu al său îl are pe mamona, el nu poate să închidă un ochi şi să doarmă pe patul său moale. Zici că şi aşternutul său este plin cu ace şi spini. Săracul prin pâinea cea spre fiinţă, trăieşte cu sănătate şi bucurie, nu merge la doctori şi nu ia medicamente. În timp ce necredinciosul milionar din multa nelinişte îşi distruge sănătatea şi moare înainte de vreme.

deci, care-i concluzia? Să nu muncesc?

Nu, omule. Să munceşti, dar mai presus de muncă să ai încredere în Dumnezeu. „Priviţi la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitniţe, şi Tatăl vostru Cel ceresc le hrăneşte” (Matei 6, 26). Fără ajutorul lui Dumnezeu nu poţi să trăieşti niciun ceas, chiar dacă ai toate milioanele din lume. Aşadar, „pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. (Din cartea «Kyriaki)
97
PREDICĂ LA APOSTOLUL DIN DUMINICA A 10-A DUPĂ RUSALII
I Corinteni 4, 9-16:
“9. Căci mi se pare că Dumnezeu, pe noi, apostolii, ne-a arătat ca pe cei din urmă oameni, ca pe nişte osândiţi la moarte, fiindcă ne-am făcut privelişte lumii şi îngerilor şi oamenilor.
10. Noi suntem nebuni pentru Hristos; voi însă înţelepţi întru Hristos. Noi suntem slabi; voi însă sunteţi tari. Voi sunteţi întru slavă, iar noi suntem întru necinste!
11. Până în ceasul de acum flămânzim şi însetăm; suntem goi şi suntem pălmuiţi şi pribegim,
12. Şi ne ostenim, lucrând cu mâinile noastre. Ocărâţi fiind, binecuvântăm. Prigoniţi fiind, răbdăm.
13. Huliţi fiind, ne rugăm. Am ajuns ca gunoiul lumii, ca măturătura tuturor, până astăzi.
98

14. Nu ca să vă ruşinez vă scriu acestea, ci ca să vă dojenesc, ca pe nişte copii ai mei iubiţi.
15. Căci de aţi avea zeci de mii de învăţători în Hristos, totuşi nu aveţi mulţi părinţi. Căci eu v-am născut prin Evanghelie în Iisus Hristos.
16. Deci, vă rog, să-mi fiţi mie următori, precum şi eu lui Hristos.”

URMĂTORI AI LUI PAVEL

„Deci, vă rog, să-mi fiţi mie următori”

Un maistru [tehnician], iubiţii mei, un maistru care face un lucru, face acel lucru cu scopul de a fi folosit la o nevoie oarecare. Şi cu cât este mai important un lucru pe care-l face omul, cu atât mai multă gândire şi studiu depune. Nimic nu se face fără un scop. Până şi un şurub are şi el destinaţia lui.

Ce vrem să spunem prin acest exemplu? Dacă fiecare operă a omului de ştiinţă are un oarecare scop, cum este posibil ca nenumăratele opere ale dumnezeieştii creaţii, în faţa cărora operele oamenilor şi cele mai desăvârşite, sunt nişte nimicuri, cum este posibil, zicem, să nu aibă un scop anume? Da, toate lucrările lui Dumnezeu, de la cele mai mici până la cele mai mari au un scop în lume. Şi iarăşi, dacă unele dintre ele nu par să deservească vreunui scop, şi ele, cu cât omul înaintează în ştiinţă, descoperă că au scopul lor.

Să amintim un exemplu. în timpurile de demult, nişte păsări urâte, care provoacă repulsie pentru murdăria lor şi se numesc vulturi, erau considerate ca neavând niciun scop. „De ce a făcut Dumnezeu aceste păsări?”, întrebau unii care o făceau pe deştepţii şi judecau operele Creatorului. Dar când călătorii au

99

înaintat şi au ajuns în adâncurile Africii, atunci au înţeles ce scop aveau aceste păsări. în acele părţi nelocuite trăiesc mii de fiare sălbatice, care atunci când mor rămân neîngropate. Mormânt al lor devin vulturii, care simt de departe miasma cadavrelor şi zboară şi le devorează complet şi doar scheletele animalelor mai rămân. Iată deci scopul acestor păsări. Să fie groparii deşertului. Dacă n-ar fi existat, vai şi-amar! Atmosfera ar fi fost contaminată şi boli îngrozitoare ar fi pustiit omenirea. Aşadar, să-I mulţumim lui Dumnezeu şi pentru un vultur!

Toate, iubiţii mei, toate câte le-a creat Atotînţeleptul Dumnezeu îşi au scopul lor. Nimic nu există fără un scop. Dar dacă toate cele create au un scop, cu mult mai mult are un scop omul, care este coroana creaţiei lui Dumnezeu. Se pune întrebarea: Care este menirea omului?

Filosofii ne vor da diferite răspunsuri, care se bat cap în cap. Dar dacă vom deschide Sfânta Scriptură, care conţine cuvântul lui Dumnezeu, atunci vom primi răspunsul corect. Citind primul capitol din prima carte a Sfintei Scripturi, „Facerea”, vom vedea, prin cuvintele pe care le foloseşte Sfânta Scriptură, care este valoarea, scopul şi menirea omului. Deşi, adică, despre celelalte creaţii, despre soare, lună, stele, mări, plante, peşti şi animale Scriptura spune că Dumnezeu a zis şi sau făcut, când vorbeşte despre om îl prezintă pe Dumnezeu tatăl, Fiul şi Sfântul Duh consultându-se oarecum pentru crearea omului. Spune Scriptura: „Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră”. Omul a devenit subiectul am putea spune unui gând deosebit şi al unei griji speciale a lui Dumnezeu!

Omul chip al lui Dumnezeu! Cum este chip al lui Dumnezeu? Nu trupeşte, pentru că Dumnezeu este fără de trup, nu are mâini, picioare, cap; ci chip al lui Dumnezeu din punct de

100

vedere duhovnicesc. Omul este chip al lui Dumnezeu în ceea ce priveşte mintea. Minte supremă, minte care cuprinde toată înţelepciunea, este Dumnezeu. O rază a minţii lui Dumnezeu este mintea omului. O, mintea omului! Un fenomen minunat, unic. Niciun alt animal nu are receptivitatea de a învăţa şi receptivitatea ştiinţei ca omul. Omul datorită minţii lui a reuşit să facă descoperiri şi să devină stăpân al naturii, să devină un mic dumnezeu.

în afara stăpânirii asupra naturii, în lumea exterioară, omul trebuie să stăpânească şi în lumea interioară. Adică folosindu-se bine de darurile dumnezeieşti al minţii şi al libertăţii, pe care i le-a dat Dumnezeu, omul trebuie să-şi dezvolte personalitatea sa religioasă şi morală, să înainteze în sferele mai înalte ale vieţii duhovniceşti, să se apropie prin sfinţenie şi virtuţi de Dumnezeu, să devină asemenea cu Dumnezeu. Astfel se va realiza cuvântul „după asemănare”. Neaţi înţeles? Ce să facem? Nu putem să ne exprimăm mai simplu.

„După chip” sunt toţi oamenii. Au adică minte şi libertate. Şi vedem asta în uriaşul progres al oamenilor de ştiinţă şi al civilizaţiei tehnice. Dar „după asemănarea”, care este menirea finală a

omului, o au puţini. O au aceia care folosesc bine darurile lui Dumnezeu şi privesc cerul ca pe patria lor eternă.

Să ne asemănăm prin sfinţenie cu Dumnezeu. Ca să reuşim lucrul acesta, trebuie să strălucească în inima omului gândul [viziunea] lui Dumnezeu, care a făcut cerul şi pământul şi „toate cele ce sunt într-însele”. Omul trebuie să devină oglindă curată în care să se vadă gândul lui Dumnezeu. Din nefericire însă, omul nu a păzit această puritate. S-a întinat cu răutăţi şi defecte şi gândul lui Dumnezeu apare desfigurat. Omul a căzut în idolatrie. Adevăratul Dumnezeu a rămas necunoscut!

Dar binecuvântat fie Dumnezeu şi preaslăvit numele Lui cel sfânt! Cel necunoscut a devenit cunoscut. Cel nevăzut S-a

101

făcut văzut. Cum? mare este taina! Dumnezeu a luat trup omenesc din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, a trăit şi a umblat pe pământ. Dumnezeu în persoana lui Iisus Hristos S-a arătat pe pământ. L-au văzut, L-au auzit şi L-au pipăit oamenii. Şi prin câte a învăţat şi a făcut în perioada şederii Lui pe pământ, S-a făcut exemplul desăvârşit al virtuţii, pe care dacă oamenii l-ar urma, ar ajunge la „după asemănare”. Da, prin urmarea lui Hristos se realizează suprema menire a omului, asemănarea cu Dumnezeu, îndumnezeirea. Creştinism înseamnă asemănare cu Dumnezeu prin urmarea lui Hristos.

Să-L urmăm pe Hristos! Tot ce gândea El, aceea să gândim şi noi. Tot ce spunea, să spunem şi noi. Tot ce simţea, să simţim şi noi. tot ce voia El, să voim şi noi. tot ce făcea El, să facem şi noi. Să devenim mici hristoşi. Dar, din nefericire, omul, când aude că trebuie să-L urmeze pe Hristos, imediat vine cu justificarea: „Hristos a fost Dumnezeu, iar eu sunt om. Cum voi putea să-L urmez?”.

Un răspuns la întrebare este Apostolul Pavel. Pavel n-a fost Dumnezeu. A fost om. A avut trup şi sânge, ca şi noi nedesăvârşit şi păcătos. Hulitor şi prigonitor al lui Hristos. Şi cu toate acestea, prin intenţia şi dorinţa sa, prin credinţa şi harul lui Dumnezeu, Pavel a devenit om al lui Dumnezeu, om ceresc. L-a urmat pe Hristos şi de aceea se adresează nouă tuturor şi ne zice: „Fiţi următori mie, precum şi eu sunt următor lui Hristos” (I Corinteni 11, 1).

102

PREDICĂ LA NAŞTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL - 24 iunie -

Luca 1, 1-25; 57-68, 76, 80:

“1. Deoarece mulţi s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi,
2. Aşa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început şi au fost slujitori ai Cuvântului,
3. Am găsit şi eu cu cale, preaputernice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ţi le scriu pe rând,

103

4. Ca să te încredinţezi despre temenicia învăţăturii pe care ai primit-o.
5. Era în zilele lui Irod, regele Iudeii, un preot cu numele Zaharia din ceata preoţească a lui Abia, iar femeia lui era din fiicele lui Aaron şi se numea Elisabeta.
6. Şi erau amândoi drepţi înaintea lui Dumnezeu, umblând fără prihană în toate poruncile şi rânduielile Domnului.
7. Dar nu aveau nici un copil, deoarece Elisabeta era stearpă şi amândoi erau înaintaţi în zilele lor.
8. Şi pe când Zaharia slujea înaintea lui Dumnezeu, în rândul săptămânii sale,
9. A ieşit la sorţi, după obiceiul preoţiei, să tămâieze intrând în templul Domnului.
10. Iar toată mulţimea poporului, în ceasul tămâierii, era afară şi se ruga.
11. Şi i s-a arătat îngerul Domnului, stând de-a dreapta altarului tămâierii.
12. Şi văzându-l, Zaharia s-a tulburat şi frică a căzut peste el.
13. Iar îngerul a zis către el: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată şi Elisabeta, femeia ta, îţi va naşte un fiu şi-l vei numi Ioan.
14. Şi bucurie şi veselie vei avea şi, de naşterea lui, mulţi se vor bucura.
15. Căci va fi mare înaintea Domnului; nu va bea vin, nici altă băutură ameţitoare şi încă din pântecele mamei sale se va umple de Duhul Sfânt.
16. Şi pe mulţi din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeul lor.
17. Şi va merge înaintea Lui cu duhul şi puterea lui Ilie, ca să

106

întoarcă inimile părinţilor spre copii şi pe cei neascultători la înţelepciunea drepţilor, ca să gătească Domnului un popor pregătit.

18. Şi a zis Zaharia către înger: După ce voi cunoaşte aceasta? Căci eu sunt bătrân şi femeia mea înaintată în zilele ei.
19. Şi îngerul, răspunzând, i-a zis: Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu. Şi am fost trimis să grăiesc către tine şi să-ţi binevestesc acestea.
20. Şi iată vei fi mut şi nu vei putea să vorbeşti până în ziua când vor fi acestea, pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor.
21. Şi poporul aştepta pe Zaharia şi se mira că întârzie în templu.
22. Şi ieşind, nu putea să vorbească. Şi ei au înţeles că a văzut vedenie în templu; şi el le făcea semne şi a rămas mut.
23. Şi când s-au împlinit zilele slujirii lui la templu, s-a dus la casa sa.
24. Iar după aceste zile, Elisabeta, femeia lui, a zămislit şi cinci luni s-a tăinuit pe sine, zicând:
25. Că aşa mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să ridice dintre oameni ocara mea. [...]
57. Şi după ce s-a împlinit vremea să nască, Elisabeta a născut un fiu.
58. Şi au auzit vecinii şi rudele ei că Domnul a mărit mila Sa faţă de ea şi se bucurau împreună cu ea.
59. Iar când a fost în ziua a opta, au venit să taie împrejur pruncul şi-l numeau Zaharia, după numele tatălui său.
60. Şi răspunzând, mama lui a zis: Nu! Ci se va chema Ioan.

107

61. Şi au zis către ea: Nimeni din rudenia ta nu se cheamă cu numele acesta.
62. Şi au făcut semn tatălui său cum ar vrea el să fie numit.
63. Şi cerând o tăbliţă, el a scris, zicând: Ioan este numele lui. Şi toţi s-au mirat.
64. Şi îndată i s-a deschis gura şi limba şi vorbea, binecuvântând pe Dumnezeu.
65. Şi frica i-a cuprins pe toţi care locuiau împrejurul lor; şi în tot ţinutul muntos al Iudeii s-au vestit toate aceste cuvinte.
66. Şi toţi care le auzeau le puneau la inimă, zicând: Ce va fi, oare, acest copil? Căci mâna Domnului era cu el.
67. Şi Zaharia, tatăl lui, s-a umplut de Duh Sfânt şi a proorocit, zicând:
68. Binecuvântat este Domnul Dumnezeul lui Israel, că a cercetat şi a făcut răscumpărare poporului Său. [...]
76. Iar tu, pruncule, prooroc al Celui Preaînalt te vei chema, că vei merge înaintea feţei Domnului, ca să găteşti căile Lui. (...]
80. Iar copilul creştea şi se întărea cu duhul. Şi a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israel."

UN COPIL, CEL MAI IMPORTANT DAR!

Un necredincios, iubiţii mei, a întâlnit odată un credincios şi-i zice:
eu nu cred că există Dumnezeu. Poţi să-mi demonstrezi că există?
Era în miezul zilei şi credinciosul îi răspunde:
aşteaptă.

108

Când s-a-nnoptat, îi zice necredinciosului:
priveşte la cer. Aceste milioane de stele cine le a făcut?

Şi numai acestea singure sunt suficiente să demonstreze că există Dumnezeu. "Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria" (Psalmul 18, 2). Dar în afară de aceste stele, care într-o zi vor deveni cenuşă („Cerul şi pământul vor trece..." matei 24, 35), există şi stele duhovniceşti, care strălucesc pe cerul Bisericii şi sunt nemuritoare. Şi acestea sunt sfinţii.

O stea de primă mărime este cea pe care o prăznuim astăzi, pe 24 iunie. Astăzi este prăznuit Sfântul Ioan înaintemergătorul. Biserica noastră îl cinsteşte în mod deosebit. Alţi sfinţi sunt prăznuiţi o singură dată pe an (de pildă, Sfântul Nicolae pe 6 decembrie, Sfântul Spiridon pe 12 decembrie, Sfântul Dimitrie pe 26 octombrie...). pe Sfântul Ioan îl prăznuim de multe ori. Cele mai importante sărbători ale lui sunt trei: prima pe 7 ianuarie, după Bobotează, pentru că s-a învrednicit să-L boteze pe Domnul nostru Iisus Hristos, a doua pe 29 august, când este Tăierea cinstitului său Cap, iar astăzi, când prăznuim Naşterea sa. Ca astăzi s-a născut cinstitul înaintemergător, cu şase luni înainte de a se naşte Hristosul nostru (24 iunie-25 decembrie).

Cum s-a născut? Printr-o minune. O istoriseşte Evanghelia pe care am ascultat-o (vezi Luca 1, 1-25, 57-68, 76, 80). ce zice? în iudeea trăia o familie iubită; o astfel de familie este astăzi o raritate.

Nu şi-au spus niciodată vreun cuvânt rău. Duceau o vieţuire sfântă.

Bărbatul se numea Zaharia şi era preot, iar femeia se numea Elisabeta. îi necăjea însă o durere, o dorinţă puternică; aveau de toate, un singur lucru le lipsea: n-aveau niciun copil. Elisabeta era stearpă şi plângeau şi se rugau zi şi noapte lui Dumnezeu să le dăruiască un copil. Trecuseră anii, li se albise părul, îmbătrâniseră amândoi, dar niciun copil.

109

Într-o zi, în ceasul în care Zaharia ca preot ţinea cădelniţa şi tămâia în templu, i s-a înfăţişat un înger al Domnului. Să nu creadă necredincioşii, e dreptul lor. Noi credem. Există îngeri, aşa cum există şi demoni. Şi există oameni sfinţi care-i văd pe îngeri.

Vede deci un înger „de-a dreapta altarului tămâierii” (Luca 1, 11). Era Arhanghelul Gavriil. S-a tulburat, l-a cuprins frica, dar Gavriil îi zice:

nu te teme Zaharia. Dumnezeu a auzit rugăciunile tale şi femeia ta îţi va naşte un copil. Copilul acesta va ajunge un om important şi naşterea lui va dărui tuturor bucurie.

cum este posibil?, zice el. în tinereţile noastre noi n-am născut, iar acum când am îmbătrânit vom naşte?

pentru că nu ai crezut în cuvântul lui Dumnezeu şi ai arătat puţinătate de credinţă, vei rămâne mut şi surd, până când se va naşte copilul. Aşa cum a spus Arhanghelul, aşa s-a şi întâmplat. Elisabeta a zămislit şi a născut un băieţel minunat. Şi aşa cum noi avem botezul, evreii au circumciziunea. Aşadar, la opt zile de la naştere au venit să-i facă circumciziunea şi să-i dea copilului un nume. Mulţi credeau că va fi numit Zaharia, de la numele tatălui său. Mama însă a spus:

nu, se va numi Ioan.

dar nu există nicio rudă de-a voastră cu un astfel de nume.

Prin semne l-au întrebat pe tată ce nume să-i dea. Zaharia, pentru că nu putea să vorbească, a cerut o tăbliţă şi a scris „Ioan este numele lui” (Luca 1, 63). Toţi s-au minunat. Atunci şi-a deschis gura, L-a slavoslovit pe Dumnezeu şi a spus cuvinte profetice despre copil. Acest Ioan a dus în pustie o vieţuire sfântă şi a devenit înaintemergătorul, care L-a botezat pe Domnul nostru Iisus Hristos în Iordan.

Acest praznic, iubiţii mei, are multe învăţături. Să luăm aminte la una: numele. Ce înseamnă „Ioan”? Este un nume

110

evreiesc. în greceşte înseamnă „un dar al lui Dumnezeu, şi popular „cadou”.

Copilul! Acesta este cel mai important dar al lui Dumnezeu. De aceea, acest copil, care s-a născut În chip minunat, a fost numit Ioan.

Copilul este într-adevăr un dar. Să aibă omul şi case şi ogoare şi televizoare şi radiofoane şi vapoare mai mici sau mai mari şi maşini, industrii şi fabrici, să aibă şi mărci şi dolari şi aur; dacă n-are un copil, ceva îi lipseşte din casă.

Bucuria unei case este copilul. Copilaşul din leagăn este un îngeraş; nu are răutate ca noi. Râsetul lui valorează mai mult decât milioanele. Nimeni nu-şi dăruieşte propriul copil. Ce mamă îşi dă copilul? O soţie stearpă spunea:

dumnezeul meu, fie dă-mi un copil, fie să mor. O astfel de valoare are copilul. Copilul vine de la Dumnezeu. Tatăl şi mama nu sunt creatorii copilului, ci sunt colaboratori ai lui Dumnezeu în crearea lui. Astăzi însă, a veni om pe lume este o bucurie şi o veselie?

Din nefericire, naşterea este împiedicată. Trăiţi în societate, auziţi şi discutaţi. Cine s-ar fi aşteptat la aşa ceva? Doar Cosma Etolianul a spus: Când femeile vor înceta să nască prunci, atunci va veni sfârşitul lumii.

Evitarea naşterii de copii este o modă satanică, iar avorturile cea mai mare crimă. Oamenii ucid embrionul, nu-l lasă să vadă lumina. E acelaşi lucru: fie ucizi un om, fie ucizi un embrion, este o crimă; şi cea mai groaznică crimă, pentru că aici este vorba despre o făptură nevinovată şi lipsită de apărare. în fiecare an sunt omorâţi 400.000 de copii! Astfel, în Elada, avem cei mai puţini copii din Balcani. Suntem în pericolul de a ne lua turcii Tracia apuseană. Nu mai nasc elinidele; unul, doi, şi gata! Şi dacă întrebi: de ce nu naşteţi? îţi răspund: sărăcia e de vină. Care sărăcie, când cheltuiesc atâtea şi atâtea pe lucruri de prisos

111

şi păcătoase? Daţi-mi aceste milioane, ca să cresc nu 400 de mii, ci 800 de mii de copii.

Pentru cheful tău îţi cheltuieşti banii. Cât te costă un fumat, un capriciu de-al tău, costă un copil. Cauza nu este sărăcia; o dovadă este faptul că săracii au mulţi copii, în timp ce bogaţii nu nasc. Astfel se stinge neamul, patria noastră a devenit un azil.

Există însă şi următorul rău, pe care nu-l zic eu, îl zic medici importanţi din toată lumea. Ce zic? Că femeia, când naşte, devine sănătoasă, puternică, rezistentă. Ca râul, care este curat atunci când are apă şi curge, dacă însă îi scad apele şi se opreşte, devine mlaştină şi se împute. Şi femeia se intoxică daca-şi stopează naşterile. Şi ce păţeşte? Medicii zic că orice femeie care face avorturi şi ia pastile şi face lucruri mârşave şi dezonorante, moare de cancer uterin şi mamar. în timp ce femeile cu mulţi copii sunt mai sănătoase. în anumite zone bogate, unde în loc de copii femeile hrănesc câini cu biftecuri, trece aspiratorul, mor continuu, la rând.

Aaa, aşa ai crezut, c-o să faci ce vrei? Dar „la poarta surdului tună cât vrei”. Glasul meu este ca „glasul celui ce strigă în pustie” (Isaia 40, 3; Matei 3, 3). Şi crima continuă. Ne va pedepsi Dumnezeu. Când în anul 1978 a avut loc un cutremur în Tesalonic, mulţi s-au refugiat în Florina. Un domn instruit mi-a spus: pe drept ne pedepseşte Dumnezeu. Lângă turnul Alb s-a înfundat un canal subteran de scurgere, a venit echipa de lucru a municipalităţii, au săpat şi ce-au găsit? 80 de căpşoare de embrioni tăiate bucăţi! Alături erau trei clinici de ginecologie care lucrau zi şi noapte... Luaţi aminte la acestea. se întâmplă în familie, bărbatul să-şi dorească un copil femeia nu, femeia săşi dorească un copil bărbatul nu, şi au certuri. Au trecut mulţi ani de când a venit o femeie plângând la Mitropolie şi mi-a spus: am 2 copilaşi şi a dat Dumnezeu şi am rămas din nou
112
însărcinată; dar bărbatul meu mă alungă dacă nu dau copilul afară. ce să fac?

să nu-l asculţi pe satana, i-am spus. Dumnezeu este mare. Fără bărbat (sau fără femeie) poţi să trăieşti, însă fără Dumnezeu nu poţi.

Fraţii mei, departe de această holeră. Naşteţi copii! Şi de multe ori se întâmplă ca ultimii copii să devină cei mai importanţi. Am spus şi altădată despre un comandant al corpului din Kozani, care era al 15-lea copil al familiei. Cum putea să-şi imagineze sărmanul tată că ultimul lui copil va deveni general? Părinţi fără minte, voi singuri vă izgoniţi fericirea din casă. Din copiii mulţi va ieşi şi unul important. Şi când l-am întrebat: Cum tatăl tău, sărmanul, a făcut unsprezece copii? S-a ridicat în picioare şi ce mi-a spus? A crezut în Cel Atotputernic! Aceste puţine cuvinte am vrut să vi le spun astăzi cu prilejul praznicului Naşterii Sfântului Ioan Înaintemergătorul. Domnul să fie cu voi.

(Biserica Adormirii Maicii Domnului din Komninon-Fordeea, duminică, 24-6-1984, cu alt titlu)
113

PREDICĂ LA SCHIMBAREA LA FAŢĂ A MÂNTUITORULUI - 6 august -

Matei 17, 1-9:

“1. în vremea aceea, Iisus a luat cu Sine pe Petru şi pe Iacov şi pe Ioan, fratele lui, şi i-a dus într-un munte înalt, de o parte.

2. Şi S-a schimbat la faţă, înaintea lor, şi a strălucit faţa Lui ca soarele, iar veşmintele Lui s-au făcut albe ca lumina.

114

3. Şi iată, Moise şi Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El.
4. Şi, răspunzând, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine e să fim noi aici; dacă voieşti, voi face aici trei colibe: ţie una şi lui Moise una, şi lui Ilie una.
5. Vorbind el încă, iată un nor luminos i-a umbrit pe ei, şi iată glas din nor zicând: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit în Care am binevoit; pe Acesta ascultaţi-L".
6. Şi, auzind, ucenicii au căzut cu faţa la pământ şi s-au spăimântat foarte.
7. Şi Iisus S-a apropiat de ei, şi, atingându-i, le-a zis: Sculaţi-vă şi nu vă temeţi.
8. Şi, ridicându-şi ochii, nu au văzut pe nimeni, decât numai pe Iisus singur.
9. Şi pe când se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicând: Nimănui să nu spuneţi ceea ce aţi văzut, până când Fiul Omului Se va scula din morţi.”

SCHIMBARE TRANSMUTAŢIE

S-a schimbat la faţă înaintea lor” (Matei 17, 2)

Praznicul de astăzi, iubiţii mei, se numeşte stăpânesc, deoarece astăzi este prăznuit Stăpânul, Stăpânul cu S mare, Domnul nostru Iisus Hristos, Care stăpâneşte Universul, Care guvernează soarele, luna, stelele, galaxiile, întreaga lume. Schimbarea la Faţă! Astăzi ne-ar trebui limba Sfântului

Ioan Gură de Aur şi a lui Vasile [cel mare], ca să lăudăm după cuviinţă evenimentul. Dar şi limba Marilor Părinţi ai Bisericii de-am avea-o, iarăşi n-am putea să pătrundem în înţelesul adânc al praznicului. Vom spune doar câteva cuvinte.
115

Potrivit credinţei noastre, Hristos a coborât din ceruri aici pe pământ şi a purtat trup omenesc din preacuratele sângiuri ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. A devenit om, aşa cum suntem noi în afară de păcat ca să mântuiască neamul omenesc. S-a născut în Bethleem, aşa cum ştim, iar cei mai mulţi ani i-a petrecut într-un sat mic şi neînsemnat, Nazaret. de aceea duşmanii Săi, batjocorindu-L pentru originea Sa, îl numeau dispreţuitor „Nazarineanul”. „Nazarineanul” scria şi pe inscripţia crucii (Ioan 19, 19). A trăit sărac ca nimeni altul. Muncea ca tâmplar, făcea ferestre şi uşi, ca să-şi economisească „pâinea cea spre fiinţă” (Matei 6, 11). Era un Om fără nicio importanţă. Cine şi-ar fi imaginat că sub chipul smerit al acestui Nazarinean se ascundea întreaga Divinitate?

Şi totuşi, era Dumnezeu; au demonstrat-o minunile Lui, viaţa Lui curată şi luminoasă ca un fulger, minunata Lui învăţătură, dar îndeosebi evenimentul de astăzi: Schimbarea la Faţă a Domnului. Cu câteva zile înainte de Patima Sa, Hristos, pentru a-i întări pe ucenicii Săi care aveau să-L vadă peste puţin timp spânzurând pe cruce a luat cercul strâmt al ucenicilor, aşa cum am auzit în evanghelie, pe Petru, pe Iacov şi pe Ioan. Şi aşa cum spun părinţii Bisericii, l-a luat cu El pe Petru pentru credinţa lui fierbinte, pe Iacov pentru nădejdea lui vie, iar pe Ioan pentru dragostea lui înflăcărată. I-a luat îndeosebi pe aceşti trei, simbol al celor trei mari virtuţi evanghelice şi i-a suit pe un munte înalt — după tradiţia Bisericii este Taborul, care există până astăzi spre cinstea patriei noastre monahi eleni au construit o biserică a Schimbării la Faţă deasupra ruinelor altei biserici, pe care o construise Sfânta Elena, mama lui Constantin cel Mare. Acolo curg din toate părţile creştinii şi prăznuiesc Schimbarea la Faţă (după calendarul vechi), ca şi pe vârful Sfântului Munte [Athos], de unde se vede întreaga Mare Egee.
116

Aşadar, sus pe Tabor, Hristos cu ucenicii Săi: „S-a schimbat la faţă înaintea lor” (Matei 17, 2), adică faţa Lui a strălucit ca soarele, iar hainele Lui, pe care le ţesuse cu sfintele ei mâini În războiul de ţesut Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, aceste smerite şi sărăcăcioase haine au strălucit ca fulgerul şi au devenit albe ca zăpada (Marcu 9, 3).

Ce privelişte a fost aceea! Dacă este frumos soarele dimineaţa în zori, infinit mai frumos este ceea ce s-au învrednicit să vadă atunci cei trei ucenici. Au rămas uluiţi. Şi nu doar atât. S-a întâmplat şi altceva, foarte important. în acelaşi timp au apărut două mari personalităţi din Vechiul Testament: Moise, care murise cu 1500 de ani înainte de Hristos şi Ilie, care plecase din lume cu 800 de ani înainte de Hristos. Aceştia doi sau arătat, ca să vorbească cu Hristos despre Patima Sa cea mântuitoare (vezi Matei 17, 3; Luca 9, 30-31). Asta arată cât de mult se înşeală materialismul, care susţine că omul sfârşeşte ca şi animalul. Nu. Trupul se strică, devine „mâncare viermilor şi miros urât” (Slujba de înmormântare, Fericiri), dar sufletul rămâne nemuritor. Şi o dovadă este convorbirea cu aceşti doi bărbaţi, care arată că Hristos „stăpâneşte peste cei vii şi peste cei morţi” (Vecernie), este Domnul viilor şi al morţilor. Când Petru a văzut toate acestea, atât de mult s-a entuziasmat încât a spus: „Doamne, să facem aici trei corturi, unul pentru tine, unul pentru Moise şi unul pentru Ilie — uitând cu totul de sine însuşi. Nu-l interesa dacă soarele ardea acolo pietrele şi dacă iarna va cădea zăpadă; un singur lucru voia: să se desfăteze de slava chipului Hristosului nostru.

însă până a spune aceste cuvinte Petru, i-a acoperit un nor luminos din care s-a auzit un glas: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit” (Matei 17, 5). Acesta este în câteva cuvinte evenimentul pe care îl prăznuim astăzi. Schimbarea la Faţă a Mântuitorului, pe lângă altele, ne arată că Mântuitorul Hristos, Care i-a învrednicit pe cei trei ucenici să
117

vadă pe cât au putut slava Lui, are şi puterea de a-l transfigura pe om. Aşa cum S-a schimbat pe Sine însuşi, a arătat în trupul Său într-un chip minunat, „frumuseţea cea dintâi” (Slujba de înmormântare, Binecuvântările morţilor), aşa poate să ne schimbe şi pe noi. Tema este teologică, într-un fel grea, dar aceasta este esenţa praznicului de astăzi. Omul, din cauza păcatului şi a căderii lui Adam a pătimit o schimbare în rău denaturare, deformare); chipul dumnezeiesc care exista în el s-a înnegrit, a fost sluţit, a suferit o desfigurare. Ce înseamnă desfigurare? Aşa cum de pildă unele elemente anarhice din Atena merg noaptea la una din statuile de la 1821 şi o murdăresc, apoi îi taie

nasul sau urechile, ceva asemănător a pătimit şi omul. Nu mai era aşa cum ieşise din mâinile dumnezeiescului Artist. Asta o vedem şi în societatea de astăzi: omul care s-a îndepărtat de Dumnezeu păstrează doar chipul de om. înlăuntrul lui se află o fiară cu chip de om, cea mai sălbatică din toate cele pe care le naşte natura, aşa cum au spus strămoşii noştri antici. A devenit respingător. David se tânguieşte şi spune: „omul în cinste fiind nu a cunoscut; asemănatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte şi s-a asemănat lor” şi dumnezeiescul Ioan Gură de Aur întreabă: „cum să te numesc om: întâi eşti viclean ca vulpea, răpitor ca uliul, sângeros ca lupul, lacom ca porcul, desfrânat ca ţapul, veninos ca vipera, răzbunător precum cămila?... S-a înnegrit în noi chipul dumnezeiesc.

Acum ce trebuie să facem? de la desfigurare să ne îndreptăm spre transfigurare, să revenim la „frumuseţea cea dintâi, cea veche”, pe care am avut-o în Rai. Cum să faci asta? E o taină şi o minune pe care doar Hristos poate să o facă. Vă voi da doar două exemple din natură: vedem omida respingătoare transfigurându-se şi devenind fluture. Mai spun fizicienii că în adâncurile pământului există un cărbune, care în urma unei mari prelucrări, el devine ce? diamant! Haideţi să explicaţi asta.
118

Vreţi şi alt exemplu: pe gunoi răsare un trandafir care răspândeşte bună-mireasmă. Cum au loc aceste schimbări şi transmutări?

Cuvântul schimbare, [mai precis] transmutare, îl auzim şi într-un tropar al praznicului (la Stihoavna Vecerniei). Aşadar. Cel care face gunoiul trandafir, cărbunele diamant, omizile fluturi frumoşi, Cel care face lucrurile mari şi minunate în natură, Acesta face o minune încă şi mai mare: îl ia pe omul desfigurat, sluţit, fiară, zdreanţă [om demoralizat], urâciune, „avorton” [monstru], cum spunea Apostolul Pavel despre sinele său vechi (I Cor., 15, 1) şi îi oferă o frumuseţe de nedescris. Omul pleacă de la „împotriva firii” şi se duce spre „după fire”, iar de la „după fire” zboară spre „mai presus de fire”, la înălţimile cele mari; devine înger pământesc şi om ceresc.

Să ne gândim serios astăzi, iubiţii mei, la această mare taină. Atunci vom prăznui cu dreptate şi vom simţi taina dumnezeieştii Schimbări la Faţă, când fiecare din noi, nu [doar] vorbind smerit, ci cu adâncă simţire vom spune: Hristoase al meu, eu sunt omida cea murdară, ia-mă şi fă-mă fluture; eu sunt cărbunele cel negru, ia-mă şi fă-mă diamant; eu sunt gunoiul diavolului, ia-mă şi mă fă trandafir. Această putere a Schimbării la Faţă [a Transfigurării] o confirmă secole întregi printr-o mulţime de sfinţi. Unii strigă „schimbare”, „preschimbare”, o nouă societate cu egalitate, dreptate, libertate, dar această schimbare vine doar prin evanghelie, prin puterea lui Hristos. Atunci se schimbă omul: când devine om al lui Dumnezeu. Această putere o are Unul Singur: Domnul nostru Iisus Hristos, pe Care, copii ai elenilor lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii. Amin.

(Bisericuţa Schimbării la Faţă de la înălţimea 1020, Florina, 06.08.1983, cu alt titlu)
119

PREDICĂ DESPRE NERECUNOŞTINŢĂ

A venit, iubiţii mei, a venit la birourile Mitropoliei un bătrân. Părea foarte supărat.

ce vrei, bătrâne? — l-am întrebat.

vreau să-l văd pe înaltpreasfinţitul, mi-a răspuns.

eu sunt, i-am spus (bătrânul nu vedea bine, era aproape orb). Spune-mi, ce vrei?

înaltpreasfinţite, cer ocrotirea Bisericii. Sunt un om nefericit. Ascultă istoria mea. M-am căsătorit de tânăr. Mi-am întemeiat o familie. Am dobândit şase copii, patru băieţi şi două fete. Am fost sărac, n-am avut avere, dar cu ajutorul lui Dumnezeu am lucrat şi mi-am întreţinut familia. A trecut multă vreme de când femeia mi-a murit. Copiii şi fetele au ajuns bine. Acum, în ultima vreme, mi-am pierdut lumina şi nu mai pot să lucrez şi am cerut ocrotirea copiilor mei. Au refuzat toţi să mă ajute. Mă izgonesc din casă. Şi nu doar mă izgonesc, ci mă şi înjură. — Afară, moşneagule nenorocit! Să pleci, nu te vrem. Astfel de cuvinte îmi zic. Ce să fac? Am plecat. de atunci hoinăresc. O perioadă în care nu am avut unde să dorm, am dormit într-un grajd; dar când a venit iarna, n-am mai putut să rămân afară. de aceea vin să vă rog, ca să mă luaţi la azil...

Să fi fost oare doar acest bătrân? Am fi putut să spunem că este un exemplu rău în mii de familii. Dar cazul bătrânului nu este un caz unic de nerecunoştinţă. Există atâţia şi atâţia părinţi, taţi şi mame, care varsă lacrimi amare pentru comportamentul dur, pe care-l arată copiii lor nerecunoscători. Dacă vizitaţi nu doar azilul din Florina, ci toate azilele din ţara noastră şi dacă vă

extindeţi cercetarea şi în societate, veţi întâlni multe cazuri de nerecunoştinţa a copiilor faţă de părinţi şi veţi suspina şi vă veţi îngrozi de comportamentul inuman pe care-l au copiii de astăzi. Acum, în ultima vreme, cazurile de nerecunoştinţă au crescut o dată cu emigrarea. Au plecat mulţi în străinătate. Au plecat cu justificarea că se duc să lucreze în cele patru puncte cardinale ale orizontului. Lucrează din greu şi scot bani. ce să facă? îşi amintesc de familiile lor? Trebuie să mărturisim că mulţi emigranţi sunt consecvenţi promisiunilor lor. îşi amintesc de nefericitul tată şi de nefericita mamă. Ştiu că nu pot să trăiască cu mica pensie de la O.G.A. (Organizaţia de Asigurări Agrare) şi trimit în mod regulat un mandat sau un cec. Cu emoţie bătrânii părinţi iau mandatul de la copiii lor! Mii de urări şi de rugăciuni şi de binecuvântări ies din inima lor.

Dar pe cât de adevărat este că există copii recunoscători faţă de părinţii lor, tot atât de adevărat este că există şi copii nerecunoscători. Ştiu un bătrân. Este părăsit cu totul. La azil nu vrea să meargă. Trăieşte din milosteniile anumitor oameni. Suspină zi de zi. Pricina este copilul său: a plecat cu multă vreme în urmă în străinătate, s-a stabilit în Canada, a progresat economic, a devenit foarte bogat. Ce-ar fi trebuit să facă? N-ar fi trebuit să-l cheme să trăiască bătrânul puţinele zile ce i-au mai rămas lângă copilul lui bogat? Sau dacă nu l-a chemat n-ar fi trebuit ca cel puţin să-şi amintească de el în mod regulat şi să-i trimită un ajutor financiar? Dar, din nefericire, nici nu l-a chemat, nici ajutoare nu-i trimite, iar bătrânul va muri cu amărăciunea că copilul său s-a arătat atât de nerecunoscător.

Dar nerecunoştinţa, iubiţii mei, nerecunoştinţa faţă de părinţi nu este un păcat mic. Este un păcat foarte greu. Arată un suflet grosolan. Nerecunoştinţa îl coboară pe om mai jos decât
124
animalele. Pentru că există animale care arată recunoştinţa. Arunci, de pildă, un os la un câine şi câinele, care nu are limbă să-ţi spună „Mulţumesc!”, îşi mişcă coada şi în felul acesta îţi spune „Mulţumesc!”. Există exemple de câini, care au arătat atâta recunoştinţă şi ataşament stăpânilor lor, încât, când aceia au murit, ei au rămas zile întregi flămânzi şi au murit de foame. Mai există şi un alt exemplu emoţionant de recunoştinţă. Ni-l dau berzele. Aceste păsări, atât de binefăcătoare pentru agricultură, deoarece curăţă ogoarele de şerpi, au instinctul recunoştinţei. Când barza îmbătrâneşte şi i se răresc penele şi nu mai poate să zboare, ca să-şi găsească hrana, puii ei n-o lasă să moară. îi aduc hrana. Şi ca să nu răcească, o acoperă cu aripile lor. Şi această manifestare a iubirii lor se numeşte îngrijire reciprocă.

Recunoştinţă au câinii, recunoştinţă au berzele, recunoştinţă arată şi fiarele sălbatice, cum sunt leii. Spun unii că odată un vânător s-a dus în pădure, ca să vâneze. Acolo a auzit răgete. A înaintat şi a văzut un leu care călcase într-un spin mare şi de durere răgea şi nu putea să păşească normal. Vânătorul s-a apropiat de el şi i-a scos spinul din picior. Fiara sa calmat, iar din momentul acela leul l-a urmat credincios, ca şi cum ar fi fost un câine. Leul nu voia să-l părăsească pe binefăcătorul său. Imaginaţi-vă: pentru un spin să arate atâta recunoştinţă!

Iubiţii mei! întotdeauna a existat nemulţumire în lume. Dar acum, în ultima vreme, nemulţumirea oamenilor faţă de binefăcătorii lor, părinţi, tutori, învăţători şi părinţi duhovniceşti, a luat o mare amploare şi a ajuns o plagă socială, care devorează măruntaiele umanităţii. Şi era firesc să se întâmple asta, pentru că nerecunoştinţa începe de sus. începutul ei se află în
125
nerecunoştinţa pe care o arată oamenii faţă de Dumnezeu. Nu este Dumnezeu cel mai mare binefăcător? Nu este El cel care îi luminează pe oameni, ca să devină şi ei mici binefăcători? Nu este el izvorul sau cauza tuturor bunătăţilor? Şi, totuşi, un singur „mulţumesc” nu se aude. Oamenii abia au o buche în gură şi îl hulesc pe Dumnezeu. Ca nişte câini turbaţi, care muşcă mâna stăpânului lor. Şi oamenii nerecunoscători faţă de Dumnezeu este firesc să fie nerecunoscători şi faţă de părinţi şi faţă de dascăli, şi faţă de părinţii duhovniceşti şi faţă de orice alt binefăcător. Este şi acesta un semn al vremurilor. L-a profeţit Apostolul Pavel când a spus că în vremurile din urmă oamenii vor fi nemulţumitori (II Timotei 3, 2).
126

PREDICĂ DESPRE TELEVIZOR

Iubiţii mei, o femeie relativ tânără a venit la Mitropolie.

sunt foarte supărată, îmi zice. Sunt căsătorită. Am bărbat şi copii, dar nu trăiesc cu bărbatul meu. Vreau să divorţez.

să divorţezi? Ce cuvânt e acesta pe care l-ai spus? Teai gândit bine la asta? ce se-ntâmplă, de

recurgi la acest sfârşit?

bărbatul meu, îmi răspunde, este un om harnic. Munceşte şi trăim. În primii ani am trăit în iubire. Imediat ce-şi încheia munca pe ogoare, venea acasă, discutam cele ale familiei noastre şi se culca devreme. Dimineaţă se trezea devreme, ca să se ducă la slujba sa. Dar acum, în ultima vreme, şi-a schimbat programul. Termină munca, soarele apune, dar bărbatul meu nu se întoarce acasă. Trec ceasuri întregi, stau singură şi-l aştept. Şi după miezul nopţii îmi vine.

dar unde merge bărbatul tău? Unde îşi petrece orele libere? o întreb. Nu cumva se duce în cluburile de noapte? Nu cumva are relaţii dubioase cu femei?

nu. Nici cu cluburile, nici cu alte femei nu are relaţii. Cu toate acestea s-a apucat de relaţii cu altceva, care l-a legat mai rău decât o femeie depravată, Iată, un prieten de-al lui, care a lucrat în Germania, s-a întors şi a adus un televizor. A fost primul televizor care a venit în sat. Din acea zi, bărbatul meu se duce la el acasă, deschid televizorul şi stau ore întregi, până la miezul nopţii, şi urmăresc fel de fel de programe. Acolo, la televizor, îşi are mintea. Şi nu-i mai este mintea la femeia şi la copiii lui. Nu-l mai suport. Amanta lui a devenit televizorul. Să se ducă să trăiască cu el...

Televizorul desparte familia! Dar există şi alte exemple, care arată ce rău face televizorul. Mi-a spus-o un profesor. Am

avut, îmi zice, la şcoală un elev strălucit. Era inteligent, silitor, exemplu de elev. Şi la cele mai dificile lecţii lua numai 10. Era lauda şcolii noastre. Dar acum, în ultima vreme, s-a schimbat. Venea fără să fi studiat, indispus, obosit, îi era somn şi-l lua somnul în bancă. La ultimele examene la nicio materie n-a luat 10. Notele i-au scăzut mult. M-a impresionat şi-am vrut să aflu cauza. Am aflat deci că pricina schimbării lui fusese un televizor pe care l-a cumpărat tatăl său. Din ceasul în care a intrat în casă televizorul şi ochii lui s-au pironit de micul lui ecran, ca să vadă toate ciudăţeniile şi ruşinile, elevul şi-a abandonat cărţile cu totul. Acestea mi le-a spus profesorul despre elevul său.

Şi un al treilea exemplu. în cimitirul militar din Florina sunt înmormântaţi viteji străluciţi care au căzut pentru patrie. Un tată venea an de an la mormântul copilului său. Venea cu un prieten al lui. Dar anul acesta n-au venit împreună. A venit singur.

unde este prietenul tău? îl întreb.

lasă-l, Vlădică. L-a mâncat televizorul.

ce?! îi zic: Televizorul e o fiară şi l-a mâncat?

mai rău decât o fiară, îmi răspunde. Omul acesta trăia în linişte în casa sa. Dar a luat un televizor şi din momentul în care încep emisiunile până la miezul nopţii nu-şi dezlipeşte ochii de la el. A devenit patimă. Dar această vizionare vreme de multe ore a avut urmări urâte. I s-a vătămat văzul. Şi-a luat ochelari. A devenit nervos. Mâinile lui au început să-i tremure şi are probleme cu mişcarea. Aşezat pe un scaun se uită la televizor şi vai de acela care va cuteza să i-l închidă. Preferă să moară decât să se despartă de televizor...

Şi care sunt programele televiziunilor? Sunt folositoare? Sunt constructive? Cu excepţia unei mici părţi, restul este tot ce-şi

poate imagina cineva ca paie, pietre, lemne, noroi, mocirlă, mult sânge şi crime, cuvinte şi cântece care excită poftele cele mai josnice ale oamenilor; sau, dacă programele provin din ţările totalitariste, atunci telespectatorii sunt obligaţi să asculte toate minciunile unei propagande de mizerie, care vrea să le spele creierele oamenilor şi să-i convingă că negrul e alb şi albul e negru. Nu este o exagerare să spunem că 95 din programele de la televizor sunt din punct de vedere moral şi religios un material inutil şi vătămător. Deschizi televizorul şi-ţi umpli mintea cu gunoaie. îţi pierzi preţiosul timp, pe care ai fi putut să-l foloseşti într-un scop mai înalt. îl pui în casa ta pe diavol sau mai degrabă mulţi diavoli. Altădată nu deschideai uşa casei tale oricui. Izgoneai orice persoană suspectă, care te vizita cu scopul de a-ţi strica familia. Dar acum, cu televizorul, casa ta şia deschis porţile, iar din toate părţile lumii intră barbarii, intră tot felul de oameni, „muzicieni” şi „artişti” şi „scriitori” şi femeia şi copiii tăi învaţă cele mai ciudate şi mai păcătoase lucruri.

Diavolul nu mai merge pe dinafară. A intrat în case şi distruge totul. Un sfânt a profeţit şi a spus că într-o zi o cutie va înnebuni lumea. Este televizorul.

Iubiţii mei! Ştiu că mulţi din voi, cei care mă ascultaţi spunând acestea, mă veţi acuza şi-mi veţi spune că sunt un om înapoiat. Noi, îmi veţi spune, auzim, vedem şi alegem binele. Aşa spuneţi şi bine

ar fi să fie aşa. Subestimaţi însă mult pericolul care provine de la programele mizerabile ale televizorului. Contestaţi influenţa înfricoşătoare pe care-o exercită îndeosebi asupra copiilor. Vă dau un exemplu. Imaginaţi-vă că cineva v-ar chema la o masă şi v-ar pune înainte farfurii cu diferite aperitive gustoase, iar voi, fiind flămânzi, aţi

129

fi gata să mâncaţi. Dacă cineva în acel ceas v-ar spune: Atenţie! În farfurii a fost aruncat praf de otravă!, vă întreb: Aţi atinge acele mâncăruri otrăvite? Cu siguranţă, nu. Dar asta se întâmplă şi cu programele televiziunilor. Diavolul, prin uneltele lui, izbuteşte cu artă să arunce în programe otrava sa, scene rele, cuvinte de necredinţă şi imorale, pe care cei mai mulţi nu sunt în stare să le discearnă. Şi, astfel, se otrăveşte spiritul oamenilor.

Aşa cum funcţionează astăzi, în întreaga lume, televizorul, este mai degrabă un dascăl al răului decât al binelui. Va trebui să aibă loc multe lupte, ca să plece televizorul din mâinile diavolului şi să vină în mâinile lui Hristos. Atunci televizorul va deveni o unealtă excelentă în slujirea binelui.

Influenţa catastrofală a televizorului o recunosc eminenţi oameni de ştiinţă din străinătate. în America, patria televizorului, se aude lozinca: Americanilor, afară din casele voastre cu televizoarele! Şi noi suntem de acord cu această opinie şi strigăm către toţi creştinii, care-şi doresc mântuirea: închideţi televizoarele! Alungaţi-l pe diavol din casă şi deschideţi, vă rog, un alt televizor, deschideţi Sfânta Scriptură, ca să vedeţi şi să vă minunaţi de cele mai frumoase şi mai folositoare lucruri, măreţiile lui Dumnezeu.

130

PREDICĂ DESPRE CLUBURILE DE NOAPTE

Altădată, iubiţii mei, altădată, în anii de domnul cei binecuvântaţi, când exista o oarecare rânduială în viaţă, oamenii, imediat ce terminau munca de peste zi, se întorceau la casa lor, Casa era cel mai iubit loc după biserică. Aşa cum păsările imediat ce începe să se înnopteze aleargă şi se duc în cuiburile lor, aşa şi oamenii, imediat ce-şi terminau slujbele lor, se întorceau lângă soţia şi copiii lor. Ar fi trebuit să existe o mare nevoie ca cineva să rămână peste noapte în afara casei. Oamenii se duceau devreme la casele lor. Trăiau ceasuri pline de fericire în cadrul familiei. îşi făceau rugăciunea lor în familie, se culcau devreme şi se trezeau devreme. Dimineaţă, odihniţi, cu noi puteri, îşi reîncepeau munca. De o altă viaţă, în afara propriei case, nu ştiau.

Aceasta, atunci. Acum? Aruncaţi o privire în oraşe şi la sate şi veţi vedea o altă imagine, cu totul opusă. Imediat ce se înnoptează, bărbaţii, în loc să se întoarcă acasă, se duc în diferite cluburi de noapte, care se găsesc pretutindeni. Sunt barurile, crâşmele, cabaret-urile, discotecile, night-cluburile şi celelalte. ce se întâmplă acolo înăuntru? Citesc cărţi ştiinţifice sau alte cărţi utile slujbei lor? Nu. Vin, uzo, whisky, discuri cu muzică excentrică, dansuri imorale, dansatoare, femei pe jumătate goale, care fac striptease şi orice altceva nebunesc şi ruşinos poate să-şi imagineze cineva, acestea sunt în programul funcţionării cluburilor de noapte. încep de la apusul soarelui şi termină la orele dimineţii. Urmările? Sunt cunoscute tuturor. Să menţionăm aici câteva exemple, pe care le luăm din activitatea centrelor din Mitropolia Florinei.

131

în urmă cu ceva timp, a fost găsită în drum într-o stare deplorabilă o fată. Au luat-o trecătorii şi au dus-o la spital. Acolo i s-a aflat istoria. Era dintr-o familie de la ţară. Trăia liniştită la sat. Un tânăr i-a luat minţile, a îndemnat-o la rele, a dus-o într-un club de noapte şi s-au distrat acolo cu nişte prieteni de-ai lui toată noaptea până la orele dimineţii. După aceea, ca pe o adevărată cârpă au lăsat-o la câţiva metri mai încolo de centru. Beată cum era, fata a căzut. Acolo au găsit-o. După aceea, i-au informat părinţii, care o ştiau pierdută şi au luat-o plângând pentru halul în care ajunse fata lor.

Alt exemplu. Nu trecuse încă o lună de la episodul pe care l-am amintit şi un bărbat căsătorit, cap de familie, tată cu doi copii, muncitor în uzinele din Ptolemaida, s-a dus cu prietenii săi la un club de noapte, care funcţiona lângă satul său. După miezul nopţii a plecat de la acest club şi s-a dus la alt club, care era la o distanţă de primul de 50 de kilometri. Acolo şi-a continuat distracţia. A băut continuu. Când deja se apropia să răsară soarele, acesta, într-o stare mizerabilă, a ieşit din club. La câţiva metri mai încolo a căzut la pământ. L-au dus la spital şi acolo, fără să articuleze nici măcar un cuvânt, a murit. Suferise o otrăvire toxică a creierului. O nouă victimă alături de celelalte, încă o casă s-a îmbrăcat în doliu.

Şi un al treilea exemplu. O femeie, care a trăit zece ani în iubire cu bărbatul ei şi cu cei trei copii

ai lor, a venit la Mitropolie şi plângând mi-a zis: Gata, mi-am pierdut bărbatul. Acum, în ultima vreme, a început să se ducă într-un club de noapte. O femeie stricată şi-a bătut joc de el. Şi-şi petrece nopţile cu ea, cheltuieşte banii şi ne lasă flămânzi.

înaltpreasfinţite, salvează-ne familia...

Un mare rol în aceste cluburi îl joacă femeile. Cele mai multe cluburi, ca să nu spunem toate, au astfel de femei, care

prin cântecele şi fiţele lor îi înnebunesc pe bărbaţi şi în principal pe tineri. Desigur, cele care au şi o voce frumoasă scot mulţi bani. Sunt numite voci de aur. Cât scoate într-o oră în cluburile de noapte o astfel de femeie, nu ia toată luna ce zic? tot anul o infirmieră, care priveghează şi-i îngrijeşte pe bolnavi. Un club dintr-un sat oarecare, care a lucrat în sărbătoare, a adunat atenţie, vă rog optzeci de mii de drahme!

Multe milioane risipesc oamenii. Dar paguba materială este mică în faţa pagubei duhovniceşti, a variatei depravări care provine din funcţionarea unor astfel de centre. Un primar dintrun oraş a dat un interviu unor jurnalişti despre cluburile de noapte care funcţionează în oraş şi a strigat: Salvaţi-ne! în aceste centre se refugiază femei cu moravuri libertine, uşoare, persoane care fumează haşiş, bande de răufăcători, vagabonzi şi hoinari, codoşi şi alte scursuri ale societăţii. Aceşti oameni ies din cabarete într-o stare de beţie şi desfrâu şi creează episoade nemaivăzute.

Şi chiar crime groaznice s-au întâmplat în aceste centre, care au tulburat toată Elada.

Câte sunt aceste cluburi de noapte? O cercetare care s-a făcut în ultima vreme ridică aceste centre la şase mii; sunt centrele care există doar în regiunea, periferia Atenei! Dar câte alte centre sunt în alte oraşe şi în sate chiar? Calculează să ajungă toate la zece mii. Şi zilnic se înmulţesc. în fiecare zi mai creşte unul. Aşa cum ciupercile răsar pe gunoi, aşa şi cluburile de noapte răsar pe gunoiul societăţii. Sunt manifestările unei societăţi care continuu se strică, se depravează şi se îndreaptă din ce în ce mai mult spre catastrofă, spre distrugere.

Cine e de vină? Mulţi sunt de vină. mare este responsabilitatea statului. în alte state au fost închise cluburile

de noapte şi au izgonit din oraşe femeile păcătoase şi au luat şi alte măsuri aspre pentru ca să protejeze tineretul în special de depravare. Şi aceste state sunt atee şi totalitariste. Din nefericire statele lumii occidentale, statele civilizaţiei europene, în care e cuprins şi-al nostru, de frică, ca nu cumva să pară că îngrădesc libertatea omului, lasă tineretul liber şi tinerii s-au transformat în cai care au rupt frâul şi aleargă spre prăpastie. Nenorocit tineret, cine te va salva!

Dar în afară de responsabilitatea statului pentru halul tineretului o mare responsabilitate o au şi părinţii. Mulţi din ei au încetat să-i mai controleze pe copiii lor. îi lasă liberi ca să se distreze şi să se bucure de viaţă. Şi copiii, de vreme ce nu au niciun control din partea părinţilor lor, fac ce vor, îşi petrec orele în discoteci şi se întorc acasă la orele dimineţii. Casa s-a transformat în hotel. Nu doar băieţii, ci din nefericire şi fetele, cu îngăduinţa sau cu aprobarea părinţilor, o şterg de-acasă în fiecare noapte şi aleargă în diferitele cluburi de noapte şi se distrează cu tinerii. Au viaţă liberă, „dolce vita”, care este atât de opusă tradiţiilor curate ale poporului nostru şi moralei Evangheliei. Am spus şi am vorbit. Dar glasul nostru este ca „glasul celui ce strigă în pustie” (Matei 3, 3). Dumnezeule, miluieşte-ne!

TRĂDAREA CREDINŢEI ORTODOXE

ÎN LOC DE PROLOG

Să fim la strajă. Trăim în zilele în care are loc aşa cum am analizat în predicile de seară şi în diferitele întruniri pe care le facem — are loc o trădare a Credinţei noastre Ortodoxe, în sânul Bisericii din partea episcopilor, din partea predicatorilor, din partea teologilor, din partea acelora care ar fi trebuit să fie primii străjeri ai sfintei noastre comori.

Să fim la strajă. Şi dacă va fi nevoie de lupte mai dârze, să le ducem, pentru că acum e doar preludiul unei astfel de ciocniri. Dacă va fi nevoie — nu ştim ce ne rezervă Domnul -, dacă va fi o astfel de situaţie, fie ca Domnul să ridice noi luptători ai Credinţei noastre Ortodoxe.

fiecare dintre noi şi, în special voi, cei mai tineri, să încercaţi să deveniţi mici Atanasie, mici Fotie, mici Marcu Evghenicul, gata să ridicaţi la înălţime steagul şi stindardul Credinţei noastre Ortodoxe.

(Omilie către tineri, 6 februarie 1967)

Cineva mi-a dat ceva. Deschid. N-am dreptul să o dau nimănui. Se pare că este ceva ieftin, dar are o mare valoare. Ce să fie oare?

O drahmă!

137

O drahmă!

M-a miluit Domnul nostru Iisus Hristos să mă nasc în Biserica Ortodoxă.

M-a miluit Domnul Iisus Hristos să mă nasc din părinţi ortodocşi.

M-a miluit Domnul Iisus Hristos cu ceva mai mare încă: cu toată nevrednicia mea să fiu predicator al Bisericii Ortodoxe.

M-a mai miluit Domnul Dumnezeu să predic de treizeci de ani întregi.

Slăvesc şi binecuvântez pe Domnul pentru marile Sale binefaceri arătate faţă de mine. însă vin clipe în care mintea se opreşte, limba se împiedică, iar inima bate puternic. Vin clipe de nelinişte. Vin clipe în care predicatorul evangheliei, care are o oarecare conştiinţă şi crede în cele pe care le predică, predicatorul care trăieşte într-un neam demonizat, vin clipe — zic în care ezită. Credeţi-mă vă vorbesc sincer n-aş fi vrut în clipa aceasta să fiu la acest amvon. Aş fi dorit să fug departe, în afara Babilonului lumii. Aş fi dorit să am aripi de înger şi de arhanghel, să am aripi mari să zbor, să merg într-un ungher din Sfântul Munte şi acolo să mă închid pentru totdeauna. Să nu se audă smeritul meu nume în niciun colţ al Eladei, ca să-mi plâng şi eu păcatele mele şi, dacă îmi va rămâne vreme, să plâng şi păcatele poporului meu. Aş fi vrut, iubiţii mei, să împlinesc şi eu acel cuvânt înţelept al Sfântului Grigorie Teologul, care a zis „...pe sine însuşi cu Dumnezeu întreţinându-se”. Aş fi vrut să repet şi cu psalmul: „Cine îmi va da mie aripi de porumbel ca să zbor şi să mă odihnesc?” (Psalmul 54, 7).

Dar nu fac asta. Sunt legat de pământul acesta material. Sunt legat aici în Atena, în capitală. de ce? de câte ori mă gândesc să-mi întrerup predica scrisă şi vorbită şi să mă retrag după 30 de ani într-un colţ să-mi plâng şi eu păcatele mele şi păcatele poporului meu, în inima mea simt un cărbune aprins

138

care mă arde şi nu mă lasă să tac. Şi cărbunele aprins sunteţi voi. Cărbunele aprins este conştiinţa mea. Cărbunele cel aprins sunteţi voi, iubiţii mei cititori. Cărbunele aprins sunteţi voi. iubiţii mei ascultători. Dacă vreodată tac ce văd? Unul cu scrisori, unul cu telegrame, altul prin viu grai, unul cu blândeţe, iar altul pe un ton mai aspru, mă recheamă la locul meu. Şi ce-mi zic:

De ce taci?

Dar n-am tăcut. de treizeci de ani trâmbiţez în patria mea elenă. Pe munţi şi prin văi, oraşe mici şi sate, pe munţi înalţi şi preaînalţi, unde, în sfârşit, s-a luptat inima elină, nu am încetat să predic cuvântul lui Dumnezeu. Nu tac, am vorbit.

Dar să vorbeşti din nou.

Am scris.

Dar să scrii din nou.

Aşadar? Atunci când văd o astfel de dorinţă a binecredinciosului popor elin; atunci când văd că există o „rămăşiţă” (Romani 11, 5), o binecuvântată rămăşiţă care continuă să creadă în experienţele elen-ortodoxe, în valorile ce sunt veşnice, atunci când văd asta nu pot decât să rămân pe aceste pământuri şi să urc la amvonul acesta şi să predic adevărul aşa cum îl simt adânc în inima mea. Adevărul neschimbat şi nefalsificat. Adevărul, pentru care s-au vopsit în roşu stâncile Golgotei. Adevărul, al cărui cuvânt înfrumuseţează această sală: „Până la moarte luptă-te pentru adevăr şi Domnul Dumnezeu se va lupta pentru tine” (înţelepciunea lui Sirah 4, 28).

Voi m-aţi adus iarăşi la acest amvon.

Cât de fericit aş fi să urce în amvon şi cei mai tineri, ca să predice şi ei cuvântul lui Dumnezeu!

139

i

Unirea „bisericilor”

Tema, fraţilor, tema este cunoscută. Tema este fierbinte. Tema este despre unirea celor două “biserici”, cum se zice. Temă, care, din nefericire, se încumetă în mod periculos să dezbine poporul elen în două mari partide: în partida unioniştilor şi în partida antiunioniştilor.

Ideile şi convingerile mele asupra acestei teme ce arde le ştiţi în principiu, din larga circulaţie a

periodicului “Spitha” (Vezi foaia 268 din ianuarie 1964). în orice caz, şi în seara aceasta, prin cuvântul scris (distribuirea ziarului “Spitha”), dar şi prin predica orală, vă voi expune din nou convingerile mele; convingeri care nu sunt ale mele, ci sunt idei şi convingeri ale pleromei ortodoxe.

Chiar din început accentuez, fraţii mei, că sunt şi voi fi împotriva unirii. Sau mai degrabă, ca să fiu mai exact, reformulez această propoziţie şi zic: Sunt pentru unire şi împotriva unirii.

Dacă aş fi avut o tăbliţă şi aş fi scris propoziţia aceasta, enigma s-ar fi dezlegat imediat. Când zic că sunt pentru unire şi împotriva unirii, acestea sunt două propoziţii contradictorii, două lucruri diferite, pe care logica le respinge.

Şi, totuşi, insist că sunt pentru unire şi împotriva “unirii”. Pe de o parte, prima, pentru unire, este fără ghilimele; a doua, împotriva “unirii”, este între ghilimele.

Cine are minte, să înţeleagă. Asta voi analiza în seara aceasta. Pentru unire şi împotriva “unirii”.
140

Pentru unire

Şi, fraţii mei, cum să nu fiu pentru unire? Dacă deschidem Sfânta şi sfinţita Evanghelie şi ne oprim la capitolul 17 al Evangheliei după Ioan, vă recomand ca, peste puţin timp, când ajungeţi la casele voastre, să deschideţi şi să-l citiţi -, vom vedea că el cuprinde o rugăciune. Ah, ce rugăciune! Această rugăciune face să se cutremure astrele cerului. Această rugăciune este rugăciunea Domnului, Care se pregăteşte să păşească spre suprema Lui Jertfă, jertfa de ispăşire.

în acea rugăciune îl vedem pe Domnul nostru în agonie, rugându-se şi cerând stăruitor şi repetând: Părinte Ceresc, „Eu mă rog... pentru cei pe care mi i-ai dat”, „ca să fie una”, „ca toţi să fie una”, „ca şi aceştia să fie una în noi”, „ca să fie una”, „ca să fie desăvârşiţi întru unime” (Ioan 17: 9, 11, 21-23). Domnul nu flecăreşte, nu bate apa în piuă. De cinci ori repetă această cerere, ca să sublinieze importanţa cererii, ca să ne facă şi pe noi să ne neliniştim în privinţa acestei cereri. Pentru că unitatea Bisericii este o minune care îi convinge şi pe necredincioşi.
141

Când îl aud pe Domnul meu că insistă şi spune că trebuie să fim toţi creştinii care credem în El una; când mai merg şi în Biserică şi-l aud pe diacon repetând şi zicând: “Pentru unirea tuturor”; când dintr-o parte aud Evanghelia, iar din alta aud glasul Bisericii vii repetând de mii de ori “Pentru unirea tuturor”, nici eu nu pot să fiu decât pentru unire, aşa cum zice Evanghelia.

Pentru unire. Fiindcă, fraţii mei, dezbinarea este o mare nenorocire. Dezbinarea este o crimă. Spun Părinţii: Crimă mai mare decât aceea în care l-au dezbrăcat pe Hristos şi Iau luat cămaşa cea necusută. “împărţit-au hainele Mele loruşi, şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi (Psalmul 21: 19). Aceia n-au sfâşiat cămaşa cea necusută a lui Hristos, noi însă o sfâşiem.

Este o crimă dezbinarea “bisericilor”, este o crimă dezbinarea creştinismului în mii de partide, bucăţi. Este o crimă mai mare decât aceea pe care au făcut-o soldaţii romani, care l-au răstignit pe Domnul nostru Iisus Hristos şi au sfâşiat sfântul Lui trup. Este o crimă mai mare decât a răstignitorilor. Este o crimă pe care nu o spală cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, repetând spusa unui sfânt ascet este o crimă care este discutabil, zice, dacă este spălată până şi de sângele mucenicesc.

Şi este iarăşi o realitate, fraţii mei, că Părinţi mari ai Bisericii au filosofat asupra agoniei din Ghetsimani, au explicat şi au spus, de ce Domnul a fost într-o astfel de agonie, de ce sudoarea Lui curgea “ca nişte picături de sânge” (Luca 22, 44); ca şiroaie de sânge cădea sudoarea Lui pe pământ. Aşadar, o pricină a agoniei Lui a fost faptul că Hristos ca Dumnezeu prevedea dezbinarea creştinătăţii. O pricină prin care creştinismul nu poate înainta, este dezbinarea.

Când merg în Africa misionari, când merg până în India, când se duc dincolo în Japonia, ori când merg în pădurile virgine, când caută să catehizeze şi oamenii de acolo înţeleg că
142
creştinii sunt dezbinaţi, zic: Mergeţi şi uniţi-vă voi, şi apoi sa ne vorbiţi despre Hristos.

Aşadar sunt pentru unire.

Atunci de ce eşti împotriva unirii?

Dar, am explicat. Sunt împotriva “unirii”, cu ghilimele.

Ce înseamnă cu ghilimele?

împotriva „unirii”

Să mergem puţin în spatele istoriei şi atunci vom vedea de ce trebuie să fim împotriva „unirii” acesteia, pe care am scris-o între ghilimele.

Acum cinci sute de ani, cu puţin timp înainte de căderea Constantinopolului. Şase-şapte triere, corăbii, care aveau la catarg steagul papei, au trecut Dardanelele. Pentru că papa este un stat, un stat mic, şi are steag papal. Cel mai mic stat din lume este Vaticanul. Este un stat şi un regat pământesc. Dar acest mic stat are o uriaşă influenţă în toată lumea.
Stema statului Vatican

Aşadar, sunt cinci sute de ani de când au trecut Dardanelele noastre istorice şase-şapte-opt corăbii papale care aveau înălţate la catarg steagurile papale. Au trecut Dardanelele şi au venit în Cetate.
143

Când i-au văzut, toţi s-au ascuns în case. ce căutau în Cetate corăbiile papale?

Veniseră să-l ia pe împărat şi reprezentanţi, să meargă în Occident şi să facă dialog. Sau, mai bine-zis, prin dialog voiau să supună Biserica faţă de papa.

Aşadar, s-au pregătit şi au alcătuit o delegaţie, nu mică, ci cam de o sută de persoane. Printre aceştia, corifeu în misiune, din partea statului, era însuşi împăratul, nefericitul din ultimii împăraţi — Ioan Paleologul.
împăratul Ioan al VIII-lea Paleologul şi Patriarhul Iosif al II-lea
Din cele mai oficiale persoane ale delegaţiei era Iosif Patriarhul, care, din nefericire, nu s-a învrednicit să se întoarcă în patrie. A murit în străinătate de durerea lui, iar mormântul său se află acolo la Florenţa...
144

După patriarhul Iosif, erau câţiva egumeni, erau laici, erau teologi, jurişti. Dar din cele aproximativ o sută de persoane, două au fost cele mai puternice spirite ale delegaţiei ortodoxe. Unul era numitul Visarion, care, din nefericire, a cedat şi s-a dus cu papa şi a devenit cardinal — şi a fost cât pe ce să ajungă şi papă pentru că a trădat Ortodoxia.

Celălalt?

În delegaţia celor o sută de ortodocşi a strălucit ca o stea de dimineaţă, ca o stea de mari dimensiuni, Sfântul Marcu Evghenicul, Efeseanul, a cărui pomenire va fi veşnică.

145

Cu o zi înainte de a pleca a fost un cutremur. Corăbiile papale erau gata şi aveau înălţate steagurile papale, cânta muzica papei şi se auzea marşul papei. împăratul era cu pantofii săi roşii, iar patriarhul cu engolpioanele lui şi cu toată slava sa. Şi Marcu Evghenicul vărsa lacrimi şi spunea: împărate, să nu mergem! Nu era deloc de acord cu tactica împăratului. Atunci, a avut loc semnul. Să nu creadă necredincioşii. Există câteva semne prin care cerul dă mărturie. Şi cerul a mărturisit pentru Ortodoxie.

în timp ce erau gata să intre în corăbiile papale şi să intre împăratul şi patriarhul Iosif şi toţi îndeobşte ai delegaţiei, atunci Marmara s-a cutremurat. A avut loc un cutremur mare. Ca şi cum cerul le-ar fi spus: Unde vă duceţi? Şi atunci toţi au spus: Această călătorie nu ne va fi spre binele Ortodoxiei. Cu toate acestea capii au insistat. Au intrat în corăbii şi după multe peripeţii au ajuns în cele din urmă în Italia.

Acolo ce s-a întâmplat? Ar trebui să ţin două sau trei predici, ca să vă descriu această întâlnire cu papa, dialogul acesta la Ferrara şi la Florenţa dintre Răsărit şi Apus, care a ţinut circa doi ani. Dar ceea ce au suferit ai noştri este de nedescris.

Şi catolicii aveau teologi puternici; aveau şi de cealaltă parte reprezentanţi puternici. Dar dinamită, cu adevărat dinamită, a fost Sfântul Marcu Evghenicul.

Dumnezeiasca purtare-de-grijă răsare din Ortodoxia noastră astre. „Nu vor lipsi Ortodoxiei soldaţi”! Cred asta. Va ridica în generaţia noastră soldaţi, care vor apăra Ortodoxia.

Au adunat călugări franci învăţaţi, care ştiau latină, franceză, engleză, italiană, ştiau multe limbi. Ei citiseră şi pe Părinţi şi toate. Dar dinamita care i-a aruncat în aer, dinamita care a explodat întregul papism, a fost unul singur. A fost Marcu Evghenicul.
146

Ce înţelepciune, ce putere, ce duhovnicie a fost aceea care a făcut praf toate argumentele lor! A fost o stâncă tare, de care s-au sfărâmat toate uraganele papismului.

Da. Cu toată puterea lui, Marcu Evghenicul şi alţi câţiva care erau împreună cu el au apărat credinţa ortodoxă.

A obosit împăratul. Doi ani au ţinut dezbaterile, împăratul, care voia unirea nu din raţiuni religioase, ci politice[1], zice:

dar terminaţi odată! E în pericol, cade Cetatea.

cetatea nu va fi salvată, zice Marcu Evghenicul, de o astfel de alianţă cu ereticii. Va fi salvată doar atunci când „cu noi este Dumnezeu”. Atunci, „înţelegeţi, neamuri, şi vă plecaţi” (Isaia 8, 8-9). Nu ne vor salva corăbiile papei. Nu ne va salva lumea întreagă, dacă noi ne lepădăm de credinţa noastră.

Marcu Evghenicul şi alţi câţiva nu erau de acord cu politica împăratului. A căzut la picioarele lor Ioan Paleologul (patriot, luptător, nevoitor; dar nu a putut percepe cugetul poporului nostru ortodox) şi îi ruga, zicând:

în sfârşit, găsiţi un temei, alcătuiţi o formulă, faceţi o propunere, ca să cădem de acord şi să intrăm în corăbii şi să ne întoarcem; pentru că va cădea Cetatea...

Şi atunci s-au gândit toţi şi au găsit un temei oarecare şi au spus: Unirea este dorită de mii. Toţi dorim unirea.

Un al doilea temei: Cine nu iubeşte unirea, „să fie anatema”. Pentru Sfântul Marcu Evghenicul şi pentru ceilalţi era aceasta.

[1] Şi astăzi domină curente asemănătoare. Patriarhul ecumenic Bartolomeu a subliniat: „După modelul unirii diferitelor state trebuie ca şi religiile să înceapă dialogul co-existenţei” (Ziarul „Apoghevmatini”, f. 21.09.2003).

A avut perfectă dreptate mărturisitorul patriarh Iosif, care a spus: „Dacă veţi ceda latinilor, Hristos nu ne va folosi la nimic”.

147

împăratul s-a bucurat şi a bătut din pălmuţe. Sfântul Marcu însă îi spune: împărate, nu te grăbi; prea repede baţi din pălmuţe.

Cine nu iubeşte unirea, anatema!, pentru că este voia lui Dumnezeu să fie. Dar Sfântul Marcu continuă şi le zise:

Da, Măria Ta, da, patriarhule, da, episcopilor, da, mitropoliţilor, cine nu iubeşte unirea, anatema. Dar unirea doar cu Ortodoxia. Nu vom îngădui nici un compromis. Nu vom îngădui unire în dauna Ortodoxiei.

în acel moment se dăduseră pe faţă deja intenţiile catolicilor.

„Lupul, chiar dacă a îmbătrânit...”

Vă întreb: Care dintre voi este cel care vrea unirea în dauna Ortodoxiei?

Pentru că unii îmi zic, că în Atena, în dreapta şi în stânga, oameni nelămuriţi zbiară şi cer unirea...

A, îi avem pe filounionişti. Partida filounioniştilor este în Kolonaki. Pentru că fac drumuşoare la Roma, dar poporul sărac nu are bilet să se ducă în fabrică, nu are bilet să se ducă la el în sat.

Ce aud de la filounionişti, de pe limba lor cea plină de nobleţe, de pe limba lor modernă, cu elina lor, cu falsa lor limbă elină:

astea-s depăşite, zic ei. Acum papa s-a schimbat.

148

S-a schimbat papa? Aceasta este marea lor greşeala

Nu s-a schimbat papa!1 Este neschimbat. V-o spun eu, care acum, în ultima vreme, am studiat mult tema şi m-am sfătuit şi cu alţii mai mari ca mine. Pentru că nu e cazul să ieşim în balcoane şi să strigăm.

M-am exprimat ultimul, dând înapoi, pentru că am vrut să studiez tema în profunzime. Am vrut să-mi întreb conştiinţa, să-L întreb pe Dumnezeul meu, să-i întreb pe Părinţii Bisericii, să-i întreb pe toţi, ca să văd încotro mergem, unde ne aflăm. Pentru că niciodată prin inima mea n-a putut trece gândul că un patriarh ar putea să ne trădeze.

Când mă gândesc la Grigorie al V-lea, când mă gândesc la funia lui însângerată, când mă gândesc la patriarhii eroi, mi se cutremură sufletul. Sufletul meu nu poate concepe că un patriarh ortodox poate să primească această mare taină a

1 Câtă dreptate a avut părintele Augustin se vede şi din declaraţia noului papă Josef Ratzinger: „Unica biserică este cea a Vaticanului, ortodocşii sunt o biserică schismatică şi trebuie să se converteească” (Enciclica „Dominus Jesus” 2000).

149

fărădelegii. Nu poate accepta asta sufletul meu. de aceea, am fost într-un fel şovăitor. Dar acum, în urma studiului, m-am încredinţat neclintit că în Biserica noastră taina fărădelegii şi a trădării lucrează.

Şi de aceea vorbesc, şi de aceea predic, şi de aceea scriu.
Nu s-a schimbat papa

S-a schimbat papa? Nu s-a schimbat.

Nu vedeţi? A ieşit din Roma. A luat avionul şi a zburat cu culorile regatului său papal şi s-a dus la Sfintele Locuri, s-a dus la Iordan, s-a dus la Golgota, s-a dus la locurile de închinare, s-a dus pretutindeni.

S-a dus şi la Iesle, acolo unde S-a născut Hristos şi acolo s-a oprit şi a vorbit. Şi ce-a spus?

Sunt suficiente cele puţine pe care le-a spus. Le am scrise în „Spitha" şi cine poate, n-are decât să le desecretizeze[2].

Pentru că, în urma acestora pe care le-am scris, una din două trebuie să se întâmple: sau Augustin să fie caterisit, sau Patriarhul[3]. Nu există altă rezolvare. Dacă există justiţie

Ecumeniştii purtători-de-rasă sunt astăzi lupii îmbrăcaţi în piei de oaie, care inovează şi trădează în învăţătura apostolică şi patristică. Dispreţuiesc Sfânta Scriptură, Sinoadele Ecumenice şi dogmele Bisericii. Aplică Enciclica patriarhală din 1920, care pune la zid dogmele Bisericii şi consideră „bisericile" ereticilor „respectabile", „împreună-moştenitoare" şi membre ale aceluiaşi trup. Aceştia recunosc papismul drept „biserică" (la Balamand, Liban, 1993) şi pun semnul egal între Biserică şi diferitele erezii şi schisme.

[2] Vezi „Scânteia creştină", în greceşte: „Hristianiki Spitha", foaia 264, 265, Atena, 1963.

[3] Sfintele Canoane poruncesc: Să se caterisească preotul, episcopul sau patriarhul care coliturghiseşte, se roagă împreună, binecuvintează şi primeşte binecuvântările ereticilor. Patriarhul Bartolomeu îl numeşte pe papa „frate"! Arhiepiscopul Hristodulos pune semnul egal între Biserica Ortodoxă şi papism! (vezi Telegrama de felicitare a noului papă).

în Biserică, să mă dea jos pe mine, ieromonahul Augustin. Să-mi spună: Cum te numeşti? Unde locuieşti?... şi să mă caterisească. Să mă ducă într-o mănăstioară. Pentru că asta spun ei, că eu sunt un pericol pentru Biserică. Să mă ducă deci şi să mă închidă acolo şi s-a terminat istoria şi să-i lăsăm pe ei afară să treiere întreaga Ortodoxie.

Am aşteptat cu toţii o uşurare, să-l auzim pe papa vorbind. Nimic. Este leit acelaşi. Ce-a spus? Puteţi să citiţi în „Spitha" (vezi mai sus). Vă voi spune aici simplu.

Zice papa: Există doar o singură Biserică. Doar Roma, doar papa. A spus şi că toţi ceilalţi, adică noi toţi, care am fost botezaţi în numele Sfintei Treimi, în numele Tatălui şi al fiului şi al Sfântului Duh, toţi câţi ne împărtăşim nu doar cu Trupul, cum se împărtăşesc ei, ci cu Trupul şi Sângele lui Hristos spre viaţa veşnică, noi toţi suntem în afara staulului, suntem eretici, suntem copiii pierduţi, fiii risipitori din strunga papei, suntem oile cele rătăcite; şi dacă ne vom duce să batem la poarta lui, atunci ne va deschide şi ne va primi în braţele sale. Aceasta este istoria.

Dar ar fi trebuit să spună altceva şi eu aş fi fost de acord; însă n-a spus-o şi toţi au îngheţat.

Cu toate că am luptat cu asprime împotriva lui Benedict, Patriarhul Ierusalimului, ca mason, sunt dator să mărturisesc că de această dată Benedict a abordat o tactică infinit mai bună decât tactica Patriarhului [ecumenic Atenagora],

S-a schimbat papa? Cum s-a schimbat?

Spune un proverb: „Lupul, chiar dacă a îmbătrânit şi i s-a albit părul, nu şi-a schimbat nici părerea, nici capul"[4]. Lupul îşi

4. „Urmaşi ai lui Iuda sunt toţi cei care de frica oamenilor neagă dogmele Credinţei, Canoanele Apostolice şi Sinodale şi Predaniile Bisericii" (Sfântul Nicodim, „Tâlcuire la Cântarea a IX-a").

schimbă părul, dar năravul ba. Sau, mai degrabă, lupul poate să şi-l schimbe, dar papa nu şi-l schimbă. Nu mă refer la persoană, ci la instituţie.

Şi zic „nu şi-l schimbă", pentru că papismul se întemeiază pe anumite principii. Lupul, dacă încetează să mai mănânce oi, nu mai este lup. Dacă distrugi principiile sau temeliile, întreaga zidire se va dărâma. Şi principiile sau temeiurile papismului le-am analizat. V-am făcut o predică întreagă. Am scos o broşură specială[5].

Principiile sau temeiurile papismului sunt două învăţături anticreştine, care merg contra Evangheliei. Primul temei este primatul papei, iar al doilea este infailibilitatea sau negreşelnicia. Dacă papa le va schimba pe acestea două, nu mai există papism. de aceea vă zic că papismul este

neschimbabil sau imuabil. Schimbă doar când poartă diferite măşti spre înşelarea celor naivi. V-aş fi înfăţişat o imagine mai vie, mai atrăgătoare, mai bubuitoare, dar n-o zic, ca să nu râdeţi. Ajunge asta.

Deci dacă papa nu s-a schimbat, atunci ce vrea de la noi? Ce vrea cu ortodocşii?

Aaa, aici este secretul! Joacă la cărţi. Papa are o „carte" mai puternică în acest moment, pentru că are în faţă jucători mai slabi.

„Toţi Dascălii Bisericii, toate Sinoadele, toate dumnezeieştile Scripturi ne sfătuiesc să fugim de cei ce cugetă în chip diferit şi să ne ţinem departe de împărtăşirea cu ei" (Sfântul Marcu Evghenicul).

„Noi îi anatematizăm pe toţi cei care adaugă sau scot ceva din Biserica Universală... Tot cel ce desconsideră orice Predanie bisericească, scrisă sau nescrisă, să fie anatema!" (Sinodul VII Ecumenic, Practicalele la Sp. Milia p. 805, 825, 878, 879).

[5] Arhimandritul Augustin N. Kandiotis, „Vaticanul", nr. 6, Atena, 1963, p.
32.

Cei care sunt jucători de cărţi caută să aibă în faţă doar jucători mai slabi; când au înainte jucători mai tari, nu joacă, pentru că se tem.

De data aceasta, papa este un jucător puternic. Are în mâinile lui „cărţi" mari şi spune: Acum ori niciodată.

Dacă nu-i câştig, măcar să-i dezbin; să-i fac bucăţi, să se mănânce între ei. Chiar dacă nu reuşesc ceea ce vreau, tot voi câştiga ceva: zece, douăzeci, treizeci, şaizeci, o sută; ceva voi lua. Acesta va fi succesul meu...

Pentru că, fraţii mei, vă spun un cuvânt, pe care să-l ţineţi minte. Condiţiile în care se ţine acest dialog, condiţiile pe care le pune papismul pentru acest dialog între Răsărit şi Apus, sunt foarte profitabile pentru papism, dar defavorabile pentru Ortodoxie.

Nu mai este timp. Nu mai este de-acum timp pentru astfel de discuţii! de ce, fraţii mei? Faceţi răbdare, vă voi spune cinci motive.

Vreau să vă luminez, fiecare din voi să devină spadă şi să-i lumineze şi pe alţii.

Pacte defavorabile

Care sunt pactele defavorabile pentru Ortodoxie? (şi reţineţi că tot ceea ce este defavorabil pentru Ortodoxie, este profitabil pentru papa).

1. Este numărul. Nu este important, dar are şi el o importanţă.

Ei adunaţi sunt şase sute de milioane. Ortodocşii? Să fie sănătos Kemal, al cărui chip îl are atârnat în Patriarhia Ecumenică patriarhul nostru. Să fie sănătos Kemal, care ne-a ucis... două milioane de fraţi ai noştri! Prin foc şi prin sabie a trecut întreaga Ortodoxie.

Apusenii sunt numeroşi şi sunt întinşi în întreaga lume. Noi, ortodocşii, ce am rămas? Două sute de milioane.

Care sunt ortodocşii? Sunt ruşii, sunt românii, sunt bulgarii, sunt sârbii. Sunt Patriarhiile fără putere.

Când auzim Patriarhii, ne imaginăm nişte lucruri uriaşe, dar nu sunt. în ceea ce priveşte numărul de oameni e mai mic decât cel al Mitropoliei Kithirelor. Atât de puţină lume există. Aud de Patriarhia Ierusalimului; dar mai mult de o mie de elini ortodocşi nu are.

Aceste Patriarhii neputincioase le privim din punctul de vedere al puterii, al credincioşilor şi al teologilor. Şi doar asta?

2. Un alt pact nefavorabil. România, Serbia, Bulgaria şi Rusia sunt sub regimul ateu[6]. La sistemul lor social poate că voi subscrie, dar nu voi subscrie niciodată la predicile lor ateiste.

Şi doar ateiste? Şi totalitariste! Atei există şi în Elada. Dar acolo sistemul ateist are ca dogmă a vieţii politice să pună la zid Biserica, marginalizarea. îi dau Bisericii Ruse atâta libertate cât să pară că trăieşte. însă gura nu-i este liberă. Şi Biserica Rusă, şi cea Română şi cea Bulgară şi cea Sârbă au

[6] Amintim că predica a fost ţinută în 1964.

botniţă. Ne-am convins de lucrurile acestea. Şi după sfaturile neurmate ale lui Dumnezeu, ca stat ortodox liber a rămas doar Elada.

Aşadar, primul pact nefavorabil este că ei sunt mulţi Al doilea pact nefavorabil este că există un haos în Ortodoxie, că 90 şi 95 din ortodocşi sunt sub regimul ateist, care urmăreşte să distrugă întreaga

Ortodoxie, şi rămânem doar noi, Elada, cu cele opt milioane de oameni, care constituim un stat ortodox liber.

3. Al treilea pact defavorabil, care este? Veniţi să deschidem acest sac, care se numeşte statul elin ortodox, ca să vedem ce are înăuntru.

Am spus-o şi altădată, dar glasul meu este „ca glasul celui ce strigă în pustie”. Am vorbit şi v-am spus: într-o sută de elini, ce se întâmplă, câţi sunt într-adevăr ortodocşi? Cei care se numesc ortodocşi, sunt ortodocşi cu numele, în buletine, dar prin faptele lor, prin comportamentul lor şi prin ideile lor, din nefericire, nu sunt ortodocşi. O parte din poporul nostru se află în neştiinţă. Nu ştie în ce crede. Nu ştie ce este această Ortodoxie.

Nu numai că nu ştie ce este această Ortodoxie în integralitatea ei, dar nu ştie nici în ce crede cu de-amănuntul. Nu ştie care sunt dogmele noastre, care sunt principiile, temeiurile noastre, articolele noastre de credinţă, tainele noastre, liturghia noastră. Nu cunoaşte toată această nedescrisă măreţie a Ortodoxie noastre. Şi nu doar că nu ştie în ce crede, dar nu ştie nici de ce crede.

O parte a poporului nostru e în ignoranţă. O altă parte a poporului nostru este indiferentă, are indiferenţă. Se interesează de magazinele lui. se interesează de conturi, de burse, de finanţe. Se interesează de mingile fotbaliştilor. se interesează de stelele cinematografului. se interesează de politică. Se interesează şi se fanatizează pentru toate. însă în ceea ce

155

priveşte Sfânta noastră Ortodoxie, nu există niciun interes. Inimile sunt reci. Vă voi da un exemplu.

Nu vreau să-i treacă nimănui prin minte că mă amestec în politică. Rămân în afara politicii. Eu, ca preot şi cleric al Bisericii, sunt deasupra partidelor. Şi fiţi liberi din partea mea, a ieromonahului, să alegeţi pe care credeţi că este mai bun pentru patria noastră, pentru neamul nostru, pentru Ortodoxia noastră. Prin urmare, nu există niciun pericol să fiu răstălmăcit de vreun partid, ci păşesc pe sus, în înălţime, pe deasupra partidelor, deasupra celor vremelnice şi trecătoare. Aşadar, vă dau un exemplu.

V-aţi uitat ce se întâmplă în luptele electorale? Lupta se dă pe diferite teme; dar lupta principală se dă pe o singură temă.

Se urcă la balcon unul — analizez tema, pentru că are importanţă şi strigă:

drahma e în pericol!

Iese la balcon altul şi zice:

nu, drahma nu e în pericol!

Oamenii de ştiinţă care se ocupă cu acestea, bancherii şi timpul o vor dovedi. Eu nu mă ocup cu acestea, nu mă amestec. Ca elin, care am trecut printr-o groaznică perioadă şi am văzut că nu puteai cumpăra cu un milion nici o cutie de chibrituri dumnezeu să ne păzească să nu cădem iarăşi în asta! -nu vreau să accept astfel de lucruri. Vreau să cred că acestea sunt nişte certuri ale acestor politicieni, care abordează tema drahmei. Spun doar următoarele.

Strigă unul:

drahma e în pericol!

drahma nu e în pericol! strigă altul. Şi care convinge poporul, pune mâna pe putere. Iar aceştia care zic „Drahma e în pericol!” devin credibili şi câştigă alegerile. Dacă

156

însă ceilalţi demonstrează că drahma nu e în pericol, ci este o cacealma, câştigă ei alegerile. Ce vreau să spun?

Pentru drahmă vă neliniştiţi, domnilor? Prin urmare, eu vă voi prezenta altceva şi vă zic:

Există o altă drahmă nepreţuită, o drahmă cerească, confecţionată de cer, o drahmă căzută din cer, o ţin în mâinile mele, mi-a dat-o Dumnezeu, n-o dau la nimeni. Este Sfânta noastră Ortodoxie.

Cine se emoţionează?

Pentru drahmă vă neliniştiţi, nu? Aa, micuţul nostru portofel, magazinaşul nostru, salariaşul nostru, finanţele noastre,... Desigur! Când însă vă spun că e în pericol drahma — şi asta nu e invenţia mea -, nu vă emoţionaţi.

Deschideţi vă rog capitolul 15 din Evanghelia după Luca pentru a vedea că despre drahmă vorbeşte (Luca 15, 8- 10). Cât valorează o drahmă domnul vorbeşte acolo în pilde nu valorează stelele cerului şi toate galaxiile.

Să-mi aşterni tu Elada cu rodii şi trandafiri, să-mi dai salariu de o sută de ori mai mare, să scoată

drumurile aur. Nu. Prefer să mor sărac, să mor cerşetor, să umblu din casă în casă, decât să predau această drahmă. Pentru că îmi amintesc de acea zi înfricoşătoare, pe care eu cel puţin ca cleric nu o voi uita niciodată.

Un respectabil stareţ, într-un sat oarecare din Etoloakarnania, mi-a spus: “Primeşte acest odor şi-l păzeşte pe el până la a doua venire a lui Hristos”!

Această clipă, fraţii mei şi părinţi, preoţi, dacă credeţi în Hristos, culioane binecuvântate, dacă există culioane binecuvântate, acest odor sfânt, ce ni s-a predat din generaţii în generaţii, să-l păzim de-a lungul secolelor. Căci când a ajuns această drahmă la noi? A ajuns de la părinţii noştri, din generaţii în generaţii. Şi păstrăm această drahmă pentru Ortodoxie.

Să latre politicienii, să-şi rezolve diferendele lor! Eu vă zic: Este în pericol drahma: Sfânta noastră Ortodoxie. Şi câţi suntem credincioşi, să fim alături de această drahmă! Pentru că a spus-o şi Marcu Evghenicul împăratului:

împărate al meu a zis dacă va apărea în statul tău vreun falsificator şi va face monezi false, ce vei face?

Îl voi spânzura, a răspuns.

Deci tu îl vei spânzura pe cel care face monezi false. Şi ce voi răspunde eu înaintea lui Dumnezeu, când voi lăsa Sfânta noastră Ortodoxie să se transforme într-o monedă falsă?

Astăzi pactele sunt profitabile pentru papism şi neprofitabile pentru Ortodoxie. De ce? întâi, pentru că papistaşii sunt mulţi, iar ortodocşii puţini. în al doilea rând, pentru că în statele lumii răsăritene, în care predomină Ortodoxia, există un mare haos. în al treilea rând, pentru că aici, în statul nostru ortodox, unii sfârşesc în ignoranţă, iar alţii sunt indiferenţi; mai multe ştiu ortodocşii din Uganda decât noi, ortodocşii din Elada. Pentru toate se neliniştesc elinii, numai pentru Sfânta şi nemuritoarea noastră Ortodoxie nu se neliniştesc.

Dezorientarea opiniei publice

4. Cei care formează opinia publică, adică jurnaliştii, din nefericire, unii sunt ignoranţi, alţii sunt filocatolici, unii vor să-i perie pe cei puternici ai zilei, iar alţii dintre ei au legături cu persoanele sus-puse din stat şi din Biserică. Altul ia ziarul şi citeşte, citeşte cronica x sau y, fără să cerceteze dacă este adevărat.

Sunt întristat până la moarte. Eu, ieromonahul, nu mai rabd când mă gândesc că întreprinderi uriaşe scot unul, două şi trei ziare, iar noi ortodocşii nu am putut să scoatem un cotidian. Papa are cincisprezece, douăzeci, treizeci de

cotidiene, iar Biserica noastră scoate o mică broşurică, vai de ea.

Am făcut o experienţă. Am trimis la ziare un mic comunicat. Nu l-a publicat nici un ziar. Când însă un preot catolic a dat un comunicat, l-au pus integral.

Noi acum nu avem un balcon publicistic. Papa are cincisprezece cotidiene, la Paris, la Roma, la Madrid şi în alte părţi. Noi nu avem un ziar ortodox, un cotidian vreau să zic. Nu periodice, care ies din când în când. Nu avem un ziar care să apară în fiecare zi.

Să aibă succes şi să fie binecuvântat un ziar din Elada, “Ellinikos Vorras” (“Nordul Elin”) din Macedonia, care se luptă pentru Ortodoxie. Din nefericire, nu este în Atena. Dacă l-am fi avut în Atena, am fi îndoit oasele papistaşilor. Doar acesta este cu adevărat un ziar anticatolic. Cei care îl scot distribuie foile lor şi se luptă, mai ceva ca în turnul Alb, pentru Ortodoxie.

Ceilalţi jurnalişti... Nu vreau să vorbesc. Pot să trec la dezvăluiri. Unul scrie cronici frumoase, de vă stricaţi de râs când le citiţi. Altul scrie ceva mai cu nobleţe. Unul scrie cu tact. Altul scrie reportaj. Sunt patru-cinci aceştia. Toţi aceştia sunt pentru papa. Aceştia formează opinia publică în societate.

Eroziunea lumii teologice

5. Un pact nefavorabil este şi următorul: Când am coborât din munţii înalţi în Atena, după douăzeci de ani nu mai coborâsem din vremea studenţiei - (1929-1949), mă găseşte un vechi confrate şi îmi spune:

bre, Augustine, să mergem acolo jos şi mi-a arătat Vechea Cameră a Deputaţilor, acolo unde este pe dinafară statuia badei — Kolokotroni. Acolo înăuntru, îmi zice, are loc un congres al teologilor.

mergem.

Intru înăuntru şi văd că sunt adunaţi studenţi, profesori, directori de liceu, inspectori, episcopi cu engolpioane, predicatori, mici şi mari. Eu, cu totul necunoscut în Atena, am intrat şi m-am instalat cum Vechea Cameră a Deputaţilor este amfiteatru sus, pe ultimele scaune.

Dc acolo ce-am văzut? Am văzut că intră nişte bătrânei, preoţi cu părul alb, preoţi care dacă n-ar fi existat, n-ar mai fi existat nici statul elin. Cei care erau la primire, prezidiul teologilor, nu le dădeau nicio importanţă; şi mulţi din aceşti preoţi respectabili stăteau în picioare. Când intra vreun popă catolic, îi făceau un întreg ceremonial de primire, mari trataţii, şi-l puneau în primele scaune. îmi zic: Unde sunt?...

Aveam lângă mine un preot care plecase în străinătate.

nu vezi îmi zice ce se întâmplă? Dar nu vorbi! şi mă ţinea de rasă.

Bine, asta am suportat-o.

Peste puţin urcă un profesor şi zice:

respectabila Biserică Catolică...

Oh! zic.

Urcă al doilea profesor şi zice:

Prea respectata Biserică a catolicilor...

Ei, n-am mai suportat; nu m-aţi văzut când mă mânii dumnezeu să mă miluiască şi pe mine păcătosul. De acolo de unde stăteam, ridic mâna şi-mi iau singur cuvântul şi zic:

vă întreb şi vreau să-mi răspundeţi. Eu ştiu din leagăn, ştiu de la mama mea, ştiu din mănăstirea mea, ştiu de la vechii teologi, că Una este Biserica: Sfânta, Apostolica noastră Biserică Dreptslăvitoare. Toate celelalte sunt schisme şi erezii. Vă întreb şi vreau să-mi răspundeţi: “Biserica” papală nu este schismă şi erezie? Eu zic că este erezie. Şi ca erezie nu se cuvine să fie numită respectabilă.

Şi să vedeţi ce s-a întâmplat!... Niciunul din ei n-a răspuns la întrebarea mea. Au început să sune clopoţeii. Au strigat după pază. Au venit paznicii spaţiului să mă scoată afară de acolo de sus. Atunci, vreo zece copii, tineri teologi, pe care îi cunoşteam din armată, zic: Nu! Nu va ieşi afară predicatorul. Aşa că numai în felul acesta şi cu forţa au încetat.

Când am ieşit afară, mi-am spus în mintea mea: “Ia imaginează-ţi încotro ne duc...” în urmă cu doisprezece ani aceeaşi robie[7]. Mi-am spus în sine: “Ăştia o să ne ducă la papa!”[8].

Aşadar, avem şi o eroziune în lumea ortodoxă. Din nefericire, cei mai mulţi din cei care au studiat în universităţile

[7] 1964- 12= 1952.

[8] în ultimele pagini ale broşurii de faţă, la patruzeci de ani după această omilie, vedem groaznicele evoluţii ale ierarhilor, care continuă astăzi drumul povârnit al trădătorilor credinţei. nota broşurii în limba greacă, n.tr.

protestante sunt filocatolici. Nimeni nu se duce în Sfântul Munte să deschidă sfintele cărţi, să deschidă codicele şi să înveţe teologia. Se duc la Paris, se plimbă în dreapta şi în stânga şi când se întorc înapoi în Elada sunt de nerecunoscut. Nu mai sunt ortodocşi, iar în spatele “ortodoxiei” lor, unii îi susţin pe papistaşi, iar alţii nu ştiu pe care.

La acelaşi congres altcineva a pus o altă întrebare:

care sunt duşmanii creştinismului?

La răspuns cineva a completat că şi masonii sunt duşmanii creştinismului. Ei, asta n-au scris-o în documente! Aceşti teologi n-au vrut să mărturisească că masoneria este un duşman al Bisericii.

Dar ce-am păţit? M-am pus acum cu teologii? Unde m-a purtat corabia cuvântului? M-a atras în vârtej, marele ciclon al poporului meu. Dar pentru că urc aici la catedră, ca să vă propovăduiesc adevărul, îmi este cu totul indiferent dacă devin insuportabil lui X sau lui Y. Pentru că s-ar puteasă vină o zi şi să goliţi sala. însă chiar dacă numai unul o să rămână aici înăuntru, eu voi continua să propovăduiesc Sfânta noastră Ortodoxie. Nu mă interesează. Nu iau în calcul numerele. Iau în calcul adevărul. Şi oricine are adevărul, îl are pe Dumnezeu cu el; şi cine îl are pe Dumnezeu, este de nedoborât.

Străjerii trădează

6. Mergem mai departe şi ajungem la ciclon. Mergem la vârtejul care tulbură poporul nostru. Am mai scris despre acestea; acum doar le reiau. Avem un regat ortodox. în bisericile noastre cântăm polihroniu. Spunem: "...pe preabinecredinciosul...", "împreună cu preabinecredincioasa...", "cu preabinecredinciosul...".
162
Dacă se cuvine ca cineva din cele opt milioane de elini să apere Ortodoxia noastră, să fie străjerul ei, ca regulă de credinţă şi de viaţă subliniez aceste cuvinte -, dacă există persoane care trebuie să apere Ortodoxia noastră, aceştia sunt regii elinilor. Cu siguranţă.

Aşadar? în răstimpul celor o sută de ani s-a întâmplat ca mulţi regi greci să treacă pe la Roma.

A trecut pururea-pomenitul Gheorghe I, care şi-a vărsat sângele său în turnul Alb din Tesalonic. De o sută de ori a trecut prin Roma şi nu s-a dus niciodată la papa. Pentru că ştia că, dacă s-ar duce la papa, n-ar mai putea să rămână pe tron chiar dacă era protestant.

A trecut după aceea încoronatul cu lauri, pentru strălucitele-i biruinţe, împărat al grecilor chiar dacă neînţelegerea lui cu celălalt protagonist al luptei s-a făcut pricina unei mari dezbinări în poporul nostru. A trecut împăratul Constantin al II-lea cu de-a pururea pomenita împărăteasă Sofia. Şi o dată şi de două ori şi de trei ori au trecut pe la Roma, dar nau călcat pe la papa.

A trecut Gheorghe al II-lea, pe care l-a învrednicit Dumnezeu ca prin gura lui să se spună acel istoric "Nu!". A trecut de multe ori prin Roma şi nu s-a dus la papa.

A trecut Alexandru, care a murit la o vârstă foarte tânără cu judecăţile pe care numai Dumnezeu le ştie; nu a trecut pe la papa.

A trecut şi Pavlos împăratul, împreună cu Frideriki îmi va spune cineva: Nu vreau să ascult predici antimonarhice! Dar eu continui a trecut şi Pavlos cu Frideriki şi s-au dus să se închine papei! Da. Ca şi cum ne-ar zice şi nouă, puilor de găină idioţi: Tot ce facem noi împăraţii, să faceţi şi voi poporul.
Și doar asta? N-au trecut multe zile de când s-a întâmplat şi altceva jos, în Olimpia, acolo unde în antichitate
163
au avut loc Jocurile Olimpice. Nu subapreciem acele jocuri, dar nu suntem de acord cu altceva. Cu ce nu suntem de acord?

S-au adunat acolo mulţi. S-au adunat din afară, din Austria, ca să primească lumina olimpică.

Noi, care trăim nu în lumina olimpică, nici în lumina din Delphi, nici în lumina falşilor zei, nici în alte false lumini, ci în Lumina Adevărată, în Lumina Evangheliei, în Unica Lumină, în marea Lumină, noi nu suntem de acord. Pentru că luăm o făclie în marea Sâmbătă seara şi spunem: "Veniţi de luaţi Lumină din Lumina cea neînserată!...".

Au aprins deci în Olimpia luminile lor din acea lumină. Şi acest lucru este cel mai mic. După aceea, au îngenunchiat acolo înaintea statuii lui Zeus, chipurile, femeiuşti ortodoxe din Kolonaki (cea mai bogată regiune din Atena) pe nici una din ele n-am văzut-o în cel mai sfânt moment, când auzim: "Ale tale dintru ale tale...", să îngenuncheze înaintea lui Hristos au îngenunchiat înaintea statuii lui Zeus şi au făcut o rugăciune de umilinţă! Şi toate acestea au avut loc în faţa cui? De faţă era cel pe care noi în biserici îl pomenim ca "preabinecinstitor". Era acolo şi primarul şi nu ştiu care alţii dintre oficiali, dar era şi succesorul la tronul elin! (Notă: Statul era atunci democraţie monarhică şi în biserică se cânta polihroniu.)

Cum să reziste Ortodoxia când cei mari o trădează într-un asemenea hal, atât de jalnic?

Merge împărăteasa noastră în Columbia din America şi ce face acolo? Nu pentru prima oară cei care citesc "Spitha" ştiu asta şi eu am făcut responsabilă toată Ierarhia -, pentru încă o dată şi-a deschis guriţa ci şi ce ne-a spus marea doamnă? Că nopţi întregi în palate nu am putut să mă liniştesc, pentru că mă tulburau marile probleme ale vieţii şi încercam să găsesc o soluţie la enigmele vieţii; şi m-am dus la vechii filozofi la Platon, la Aristotel, dar nu m-am liniştit...".
164
Doamna mea, deschide Evanghelia Hristosului nostru, ca să ţi se rezolve toate nedumeririle şi despre Dumnezeu şi despre Hristos şi despre viaţa ce-ţi stă înainte dincolo de mormânt,

Dar unde şi-a aflat odihnă doamna noastră, marea noastră doamnă? în ştiinţă! în diviziunea atomului sau În energia nucleară. Nici un cuvânt despre sfânta şi sfinţita Evanghelie.

Ah, vom fi trimişi în muncile iadului, vom fi chinuiţi! Nici un cuvânt despre Evanghelie! Kennedy în fiecare seară ţinea în mâini şi citea împreună cu femeia lui Evanghelia după Ioan şi plângea. Şi

aici, împăraţii noştri ne vorbesc despre... panteism. Acela, catolic, credea în Evanghelia lui Hristos. Iar aceştia, care trăiesc pe spatele poporului elin şi sunt pomeniţi de către Biserică, ignoră Evanghelia şi Sfânta noastră Ortodoxie şi vorbesc panteist. Apoi cum vom duce noi o luptă pentru Ortodoxie, când aceştia care, conform Constituţiei şi legilor, sunt străjerii, trădează într-un asemenea mod Ortodoxia noastră?

De aceea nu sunt de acord cu niciunul. Nu-mi place predica uşoară. Nu-mi place să strigăm doar pentru o chestiune sau alta. Vreau să apucăm lucrurile din rădăcină.

Eu să vă spun nu liturghisesc şi din alte motive, dar şi pentru că nu voi pomeni niciodată, dar niciodată: “pe preabinecinstitorii împăraţi”. Poate că voi pomeni simplu “împăraţi”, dar niciodată nu voi spune, “pe preabinecinstitorii împăraţi”. Nu!, pentru că împăraţii noştri vorbesc panteist.

Cei din Kozani ştiu foarte bine că în odioasele zile, când împăratul a semnat decretul împărătesc pentru masonerie, eu am încetat pomenirea împăratului. Şi rămân iarăşi pe poziţiile mele. Dar cu tristeţe spun: nu sunt de acord cu niciun teolog predicator care păşeşte pe o tactică încropită şi nu apucă pricinile din rădăcină.

165

Aici vorbeşte panteist. Şi panteist = satanist = ateist. Dar e vinovat şi Ieronim, care în celelalte este un bun arhimandrit, că acceptă o astfel de situaţie.

Eu — să-mi fie iertată expresia dacă eram protoiereu la palat sau arhiepiscop, nu le-aş fi îngăduit să se împărtăşească cu Preacuratele Taine. Le-aş fi spus să semneze un act (libelum) cum că mai întâi se leapădă de panteism.

Iată de ce vă vorbesc aşa. Există şi altele, de care nu sunt încă sigur, le cercetez. Eu vi le spun pe cele pe care le-am verificat şi sunt realităţi. Mai există şi altele, de care dacă mă voi convinge că sunt realităţi, vi le voi spune. Le cercetez. Vreau să calc pe scânduri sănătoase. Şi dacă mă vor exila şi dacă mă vor duce în insulele lor îndepărtate (Makronisele lor), şi dacă mă vor duce unde vor, şi dacă niciunul dintre voi nu mă urmează, să fie binecuvântată ziua în care pentru Ortodoxia mea îmi voi jertfi şi viaţa.

Nu există încredere în cei din frunte

7. Papa deţine pacte profitabile şi există pericolul să câştige jocul. de ce? Am spus de ce.

Am acuzat, sau mai degrabă am mustrat, palatele împărăteşti, pentru că am dreptul ca cleric ortodox, să imit exemplul marilor ierarhi, cărora eu nu pot să le dezleg cureaua încălţămintelor. Aşa a mustrat Grigorie, aşa Vasilie, aşa Ioan Gură de Aur, cărora eu nu sunt vrednic să cad şi să mă închin sfintelor lor picioare.

N-au fost scrise acestea în istorie, ca să fie doar povestiri, ci s-au scris, ca să le facem şi noi viaţă şi sânge în poporul nostru.

Da, l-am acuzat pe succesor; dar mai mult acuz pe altcineva. în spatele succesorului am zărit pe cine credeţi?

166

Dumnezeul meu zic pentru ce vremi ne-ai păstrat pe noi! Pe cine am zărit? Un episcop!

lasă-l pe episcop! vei zice.

Şi acum intru în rădăcina problemei.

Treieră aici, în Elada, ereticii, treieră ateii, treieră toţi, pentru că nu avem o Biserică vie şi liberă, pentru că nu avem episcopi, care să trăiască şi să moară pentru credinţa noastră. Nu există. Şi închei, ca să fac de-acum dezvăluirile.

Aici, fiecare care s-a dus la Facultatea de Teologie şi a purtat răsuţa, nu are dragoste să se ducă jos în Uganda, să se ducă în Japonia să-L propovăduiască pe Hristos, să se ducă preot slujitor în nord, la graniţele cu Serbia, sus, aproape de graniţele sârbeşti, în sfârşit, să se ducă predicator. Va sta aici în Atena şi va linge amirali, generali; va lustrui şi pantofii ultimei haimanale din Atena, numai şi numai cu un scop: să devină episcop, să apuce cârja. Acesta este marele lor rău.

Şi în timp ce aceştia, care nu au niciun ideal, bat din poartă în poartă ca să urce pe poziţii înalte, ceilalţi, care au în ei o mică evlavie, care cred în Dumnezeu, aud de demnitatea episcopală şi sufletul lor se cutremură. În anii de demult, în anii binecuvântaţi, îşi tăiau urechile, îşi tăiau nasurile, ca să nu devină episcopi. Şi-i apuca cu forţa poporul şi-i făcea episcopi. L-a apucat pe Marele Vasilie cu forţa, l-a apucat pe Ioan Gură de Aur cu forţa, l-a apucat pe Atanasie cu forţa... Acum, ei apucă cu forţa demnitatea episcopală. Iată marea diferenţă.

Şi voi spune ceva întru pomenirea veşnică a unui bărbat, pe care îl stimez, chiar dacă nu am fost de acord în anumite puncte. Dar fie pomenirea lui veşnică.

înainte cu 42 de ani, în 1922, a avut loc marea catastrofă din Asia Mică. Eram mic şi am văzut-o. Eram mic şi simt profund această catastrofă, când două milioane de elini cu sufletul în dinţi s-au strâns aici, în sfântul nostru pământ.

167

Aici, în Atena, erau atunci nişte tineri. N-aveau nici măcar un fir alb. Ieşeau atunci de la universitate teologi, diaconi, arhimandriţi.

S-au adunat la Fundaţia “Trei Ierarhi”[9]. Tema lor era:

să facem curăţenie în Biserică!...

Cuvinte mari.

Altul:

să facem o vizită medicală!...

Acesta striga mai tare, pentru că era mai gălăgios acum cine ştie cele bisericeşti, înţelege.

Altul iarăşi, cu o voce teatrală cunoscută elinilor de pretutindeni, striga:

să salvăm Elada noastră, armata noastră, poporul nostru; să ne unim...

să ne luptăm, a strigat altul; să facem o mişcare de renaştere a Bisericii...

Acestea erau resorturile lor?

Era între ei şi un tânăr diacon nici treizeci de ani navea şi îi asculta. Când au terminat toţi aceşti fanfaroni, care una aveau în cap şi în inimă, şi altele spuneau poporului, s-a ridicat acela şi a zis:

sunt de acord şi eu cu voi, subscriu acestora. Dar dacă vreţi să rămână această seară o seară istorică, va rămâne cu o condiţie: Nimeni dintre noi, care strigăm despre renaşterea Bisericii, nimeni nu va urmări să ajungă episcop.

Huuooo! zic. Lucrurile nu se fac aşa.

Adică strigau ca să ajungă episcopi; şi când unul le-a spus că “acestea le vom urmări ca simpli arhimandriţi, ca simpli clerici, pentru că există alţii superiori nouă în ani, ca să ajungă

[9] se află în Atena, lângă Omonia, pe strada Menandrou, Nr. 4.

168

episcopi”, acestor diaconaşi, care nu aveau nici un fir de păr alb, nu le-a plăcut cuvântul acesta.

Cel care a protestat şi să fie pomenirea lui veşnică u fost viitorul arhimandrit şi predicator, din cei mai bum predicatori, Serafim Papakostas, ucenicul lui Evsevios Matthopoulos.

Şi el nu a ajuns episcop. Dar toţi ceilalţi, care au strigat, s-au dus şi au făcut o metanie generalului, acelui slăvit general[10], s-au dus pe lângă el şi l-au păcălit, şi după câteva zile toţi aceştia au devenit episcopi. Unul de 27 de ani, altul de 28 de ani, altul de 30 unul era chiar diacon -, şi şi-au luat bastoanele. Iar unul dintre ei, care s-a mişcat ca o pisică în noapte şi în întunecimi, şi în acest mod satanic a devenit episcop, unul din aceştia a fost şi Atenagora, patriarhul Constantinopolului.

Patriarhul Atenagora: foto 1 — ca diacon; foto 2 — ca patriarh îmbrăţişându-se cu papa Paul al VI-lea la Ierusalim.

Şi vă întreb: De la astfel de episcopi care au intrat nu pe uşă, ci pe ferestre şi printre cărămizi, poţi să te aştepţi la ceva bun? Pentru că pentru a deveni cineva episcop trebuie să fie

[10] Este vorba despre Nikolaos Plastiras.

169

de-Du mnezeu-chemat sau de-popor-chemat. pe aceştia nici Dumnezeu nu i-a chemat, nici poporul nu i-a ales. Şi, în general, pe episcopi în Biserica noastră nici Dumnezeu nu-i cheamă, nici poporul nu-i alege.

Iată, aşadar, iubiţii mei, motivele pentru care spunem: Pactele pentru a face unirea “bisericilor” sunt nefavorabile pentru Ortodoxie.

Nu mai avem nicio încredere în Atenagora să realizeze acest mare deziderat. Nu avem nici o încredere în el. Scriu asta pe larg în periodic (vezi “Hristianiki Spitha” - “Scânteia creştină” etc.).

Mai bine să se stingă soarele!

Şi-acum, fraţii mei, vreau să închei cu cuvintele Sfântului Cosma Etolianul, a cărui rugăciune s-o avem. Spunea:

Multe cărţi am citit în Sfântul Munte. (Aproape 20 de ani a fost acolo. Am fost la Sfântul Munte şi am văzut unde s-a nevoit Sfântul Cosma şi s-a sfinţit, şi apoi a ieşit şi a propovăduit prin Elada.

Zice deci Sfântul Cosma:) Am citit multe cărţi, am citit şi Coranul şi toate cărţile din lume. Am înţeles că una singură este dreapta credinţă, Ortodoxia. Aceasta este soarele. Celelalte sunt stele, făclii, mici lumini, care imediat ce iese soarele se sting. Când răsare soarele toate se sting, şi cele electrice, şi candelabrele şi chiar şi Luna pare întunecoasă.

Ortodoxia noastră este un soare care străluceşte, un soare întru totul strălucitor. Soare prin învăţătura Părinţilor noştri, soare prin Liturghia ei, soare prin minunile ei. Soare întru totul strălucitor, care încălzeşte toate inimile care cred în Adevărul Hristosului nostru. Dar să luăm aminte. Pentru că dacă nu luăm aminte, Ortodoxia se va pierde. Pentru că este un copac al lui Dumnezeu şi fiecare copac pe care îl sădeşte Dumnezeu, chiar

de s-ar aduna toţi diavolii, nu pot să-l dezrădăcineze. Acel copac este adăpat cu lacrimi, este adăpat cu sângele martirilor de demult şi al neomartirilor. Acest copac nu va putea să fie dezrădăcinat, pentru că este în inima noastră adânc înrădăcinat, şi ca să ne scoată Ortodoxia, ar trebui să ne scoată şi inima.

Da, Ortodoxia este un soare, dar trebuie să luăm aminte Pentru că aşa acum prin rotirea pământului, soarele pleacă şi se duce deasupra altor ţinuturi, tot aşa există teama ca într-o zi să vedem acest soare plecând din binecuvântata noastră patrie şi ducându-se la alte popoare. Poate să se ducă în sud, în Uganda, poate să se ducă în Madagascar[11], poate să plece altundeva nu ştiu nici eu unde se va duce, şi noi să pierdem căldura ei, vom pierde lumina, vom pierde viaţa. Dar mai bine să se stingă soarele, decât să se stingă Ortodoxia în poporul nostru.

Dacă nu vom lua aminte, se vor întâmpla următoarele. Soarele va pleca departe, iar inimile noastre vor îngheţa, şi noi vom căuta Soarele cu telescoapele. Cu telescoapele vom căuta Ortodoxia noastră, şi nu o vom zări la orizont, pentru că VA APĂREA ÎN JURUL ORTODOXIEI UN AMESTEC ŞI O COMBINAŢIE A TUTUROR IDEILOR ŞI STĂRILOR, dar Ortodoxia noastră este curată, nu există nimic fals în ea.

Ca să nu se întâmple această nenorocire, va trebui să ne trezim toţi.

Fraţii mei, în loc să ceară să ne unim cu catolicii, să ne unim noi ortodocşii între noi. Să ne unim noi între noi şi atunci cu siguranţă îl vom avea între noi pe Hristos. Să ne unim noi cu sârbii, cu românii, cu bulgarii..., fără să ne pierdem naţionalismul nostru şi dragostea faţă de patria noastră. Să ne unim aici, în Elada, neocalendariştii şi vechi

[11] Atunci nu exista misiune în Madagascar. Elinii ortodocşi plecaseră. La fel şi preoţii elini. Şi, totuşi, părintele Augustin menţionează asta în 1964. Astăzi, după 40 de ani, acolo există Ortodoxie!

calendariştii. Să ne unim toate corporaţiile, toate organizaţiile, toţi predicatorii.

Şi să fim, fraţii mei, toţi gata. Şi să proclamăm stare de alarmă. Pentru că nu ştim din clipă în clipă ce ne vor face. Să fim străjeri, ca să nu ne aflăm la un moment dat în afara Ortodoxiei. Exact pentru asta am scos şi am pus în circulaţie broşura “Străjeri, privegheaţi!”.

Şi să ştiţi foarte bine, că străjeri în Elada sunt conducătorii, şi trebuie să fie conducătorii. Străjer este arhiepiscopul, şi trebuie să fie. Străjeri sunt episcopii, străjeri sunt preoţii. Străjer însă, marele străjer al Ortodoxiei, nu este nici împăratul şi conducătorii, nici arhiepiscopul şi ierarhii noştri, nici preoţii noştri. Marele străjer al Ortodoxiei sunteţi voi, este binecredinciosul popor elin[12] şi binecredinciosul popor elin niciodată, dar niciodată nu se va închina papei.

12 Se îngăduie credincioşilor să-i judece pe preoţi şi pe episcopi,

când aceştia încalcă dogmele şi nu învaţă drept cuvântul Adevărului? Răspunzând la aceasta spunem următoarele:

a. Preoţii şi episcopii se aleg de către popor, prin urmare se judecă legal de către acesta.

b. În Biserica veche credincioşii l-au mustrat pe apostolul Petru, pentru că mânca împreună cu cei netăiaţi împrejur (vezi Fapte 11,3).

c. Apostolul Pavel dă o poruncă credincioşilor să-i amintească lui Arhip care era preot de slujirea sa (vezi Coloseni 4,17).

Şi Părinţii zic:

a. “Trebuie ca ascultătorii să fie încercaţi în Scripturi şi să judece dacă cele zise de către dascăli sunt conforme cu Scripturile. Şi toate câte sunt străine să le respingă şi pe cei care stăruie în acestea să-i apostrofaţi cu putere” (Marele Vasilie).

b. “Cele zise în public şi cele făptuite în public să fie mustrate” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

c. “Dacă întâistătătorul tău este şubred în petrecerea şi faptele lui, nu cerceta cu de-amănuntul. Dacă însă este şubred în credinţă, fugi şi părăseşte-l, nu numai dacă este om, ci chiar dacă ar fi înger din cer” (Sfântul Nicodim Aghioritul, “Despre deasa împărtăşire”, pagina 175).
d. “Nu vă supuneţi monahilor, nici preoţilor, nici episcopilor în toate câte vă sfătuiesc rău să cugetaţi (să credeţi)” (Sfântul Meletie Mărturisitorul).
e. “Cum se poate să nu fie trimis în munci cel care se face că nu vede şi tace, când legile dumnezeieşti şi canoanele sunt hulite!” (Sfântul Ioan Gură de Aur, Cuvânt la Vavila).
f. “Trebuie să arătăm curaj pentru Adevăr, chiar dacă câţiva s-ar scandaliza” (Marele Vasilie).
g. “Oricine ar zice lucruri diferite de cele poruncite, chiar dacă ar fi vrednic de crezare sau postitor şi ar face minuni şi nevoitor şi ar avea darul proorociri, să-ţi fie lup, care îmbrăcat în piele de oaie strică şi risipeşte oile” (Sfântul Ignatic Teoforul).
h. “Dacă episcopul sau preotul, cu adevărat ochii Bisericii, se comportă rău şi scandalizează poporul, pe unii ca aceştia trebuie să-i îndepărtezi. Căci mai de folos este fără aceştia să vă adunaţi în casa de rugăciune, decât să fiţi aruncaţi cu aceştia ca şi Ana şi Caiafa în gheena focului” (Marele Atanasie, BEIdEX 33, 199).
i. Cuvântul de mai sus al Marelui Atanasie e consacrat,şi de Canonul 31 al Sfinţilor Apostoli şi de Canonul 15 al Sinodului I-II din 861 sub Marele Fotie.

172

Pe mine mă pot numi fanatic, pot să mă numească cum vor ei. Am multe astfel de medalii. La celelalte medalii să mai adauge vrăjmaşii mei şi încă o medalie: că sunt anti-catolic. sunt şi voi fi până la sfârşitul vieţii mele.

Şi încă ceva, fraţii mei. Aşa cum vechii atenieni, care locuiau în acest colţ binecuvântat, i-au răspuns ocupantului persan, aşa să răspundem şi noi ameninţărilor papei: Dacă

173

vreodată soarele îşi va schimba făgaşul, atunci ne vom supune şi noi papei. Dar de vreme ce soarele rămâne în făgaşul lui, de vreme ce râurile curg, de vreme ce există Elada, ea va rămâne ortodoxă. Şi Elada va rămâne ortodoxă în vecii vecilor. Amin.

Ce-am „încasat”?

Am împărţit mii de “Spitha”. Ce-am încasat nu se descrie. Pentru că există o mare propagandă, există a cincea falangă a papei în Elada. în neamul nostru şi banul cade.

Vreţi să vedeţi ce-am încasat? Am răspândit această broşură din sărăcie, din punga celor mici — pentru că niciun burghez nu susţine corporaţiile creştine. De la săracul şi harnicul nostru popor, de la copiii noştri care lucrează şi obosesc, am economisit banii şi am răspândit “Spitha” în douăzeci de mii de foi.

Ştiţi ce-am încasat? Am câştigat ceva, încât atunci când mi-au adus la cunoştinţă copiii, supăraţi, eu am râs şi am simţit o bucurie. “Fericiţi veţi fi când vă vor ocărî pe voi şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră” sau cuvânt ateist referitor la Sfânta noastră Ortodoxie. Când m-au informat copiii, supăraţi, eu am păstrat asta, ca s-o am ca pe o comoară, un fanatic, care poate că e şi-aici înăuntru în sală, dar se teme de climat şi nu vorbeşte, mi-a întors “Spitha” şi iată ceam câştigat: A desenat sus o tiflă, o bleandă! Şi încă una. Aici, pe cealaltă foaie, a desenat un cap de mort şi a scris: “Augustine, vei muri”. Măcar de-aş muri pentru Ortodoxie!

Domnul cu noi. Pentru mijlocirile Sfântului Marcu Evghenicul şi ale tuturor sfinţilor să vă binecuvinteze pe toţi. Amin. Amin. Amin.

(transcriere după înregistrare, predică de după-amiază, anul 1964, Atena, Sala Izvorului Tămăduirii 44)

174

LUPTELE LUI MARCU EVGHENICUL

Dintotdeauna papii sunt vicleni, sunt vulpi şi exploatează nevoia acestui popor nefericit. Când Bizanţul se clătina de taifunul mahomedanismului şi avea nevoie de ajutor, papa a spus împăratului Ioan Paleologul:

Vrei ajutor?

Vreau.

Să-l aduci la Roma pe patriarh şi vreo 25 de teologi, preoţi, diaconi, monahi. Să faceţi un acord şi astfel îţi vom da ajutor.

175

Nefericitul Ioan Paleologul a umplut o corabie cu teologi, monahi, episcopi şi patriarhul Iosif şi după patru luni au ajuns în Apus, la Ferrara şi la Florenţa. Şi ce s-a întâmplat acolo?

La făgăduinţa papei că va ajuta războitul Bizanţ împotriva duşmanilor credinţei, Ioan Paleologul a zis: Sunt de acord şi primesc unirea. A făcut o „tumbă” şi a sărutat papucul papei. După aceea, au venit alţi mitropoliţi, monahi şi teologi, şi s-au supus şi ei. Toţi au cedat şi unul după altul au semnat unirea.

Unul singur nu a semnat. Eroul cel nemuritor, care a ţinut întreaga Ortodoxie pe umerii săi, Marcu Evghenicul, a cărui pomenire este veşnică.

nu semnez, zice. Nu trădez cele cuvioase şi sfinte ale Ortodoxiei. Ortodox m-am născut, ortodox voi şi muri. Papucul papei nu-l sărut. Nu mă închin idolului papei.

Nu a semnat unirea. Şi a rămas singur, Atlas al Ortodoxiei.

Când s-a aflat în Răsărit că au semnat un tratat de unire, s-a ridicat întreaga Cetate. De atunci nu au trecut mulţi ani şi Cetatea a căzut. Aici şi acum trebuie să mă opresc, să mă duc în chilia mea şi să plâng, ca un om păcătos ce sunt. Pentru că ştiu foarte bine că voi nu sunteţi luptători. Eu predica nu o fac, ca să vă mulţumesc, ci pentru că vreau să deveniţi luptători ai Ortodoxiei. Dacă nu deveniţi luptători, sunteţi inutili.

Deci, ce sunteţi? Luptători sau doar ascultători şi admiratori?

Dc aici începe lupta. Nu vorbesc din imbolduri politice, altceva e aici. Dumnezeu care mă aude îmi este martor.

îngeri şi Arhangheli, Apostoli şi Părinţi, Cuvioşi şi Mucenici, mai-mari şi corifei care mă auziţi, adresez un energic protest din această postură, că această faptă a şefului statului

176

este împotriva credinţei noastre ortodoxe şi constituie trădarea Ortodoxiei noastre!

(Atena, 1959)

NU-UL PATRIARHULUI FOTIE

Au trecut mai bine de o mie de ani de când s-a născut în Constantinopol, din părinţi bine-cinstitori şi aleşi, patriarhul Fotie. A studiat, a fost educat, a dobândit o mare înţelepciune şi a devenit unul din cei mai învăţaţi oameni ai vremii.

în vremea Sfântului Fotie a apărut un mare pericol în Biserică. A apărut lupul care-i mai rău decât lupul. Era un lup cu chip de oaie. Pentru că nu s-a prezentat ca lup, ci, ca să înşele oile şi să intre în staul şi să facă un mare rău, s-a îmbrăcat în piele de oaie. Şi acest lup a fost papa de la Roma. Deci pe acest lup l-a izgonit Sfântul Fotie şi până astăzi suntem despărţiţi de „biserica” papală...

177

Papa a făcut tot ce a putut ca să-i convingă şi să-i rătăcească, să-i atragă de partea sa pe răsăriteni. Dar Sfântul Fotie a opus rezistenţă şi a spus „nu”.

Precum noi în munţii Albaniei am spus italienilor şi lui Mussolini „nu” şi ne-am păstrat libertatea noastră, aşa şi Fotie a spus „nu” papei şi a păstrat această ţară ortodoxă.

Dacă astăzi noi suntem ortodocşi, dacă sunt ortodocşi sârbii, bulgarii, românii, ruşii, o datorăm acelui „nu”, pe care l-a spus atunci Sfântul Fotie papei, care voia să-şi supună întregul Răsărit şi să-l facă al său.

Pe acest sfânt bărbat îl sărbătoreşte astăzi Biserica noastră.

SĂ NE ARĂTĂM COPII VREDNICI DE CREDINŢA ORTODOXĂ

Se fac multe încercări pentru împăcarea Răsăritului şi Apusului. Şi au loc congrese peste congrese, care după umila mea părere sunt curse, în care caută să atragă Credinţa noastră Ortodoxă.

într-o astfel de epocă numele Sfântului Fotie este uitat. Caută să-l uite. Pentru că se gândesc că amintirea lui e distructivă pentru opera unirii “bisericilor”. Dar noi, copiii Credinţei Ortodoxe, care mai simţim în sufletul nostru o scânteie a marii şi arzătoarei iubiri, pe care a simţit-o Sfântul Fotie faţă de Sfânta lui Biserică, pentru care a trăit şi a respirat şi pentru care s-a jertfit şi a murit în exil şi în lipsă de toate; noi, zic, copiii Ortodoxiei trebuie ca în această epocă să ne arătăm copii vrednici de Credinţa Ortodoxă. Şi înainte de toate să nu dăm o mare importanţă tuturor acelor cuvinte despre unire. Dacă vreodată va avea loc unirea, va avea loc nu prin supunerea Bisericii noastre Ortodoxe faţă de dispoziţiile papei şi faţă de

178

capriciile protestanţilor, ci dacă vreodată va veni ceasul, şi fie să vină cât mai curând ceasul unirii “bisericilor” aceasta va veni prin întoarcerea tuturor la frumuseţea primară a Bisericii noastre Ortodoxe. Aşadar, să fim la strajă.

(Atena 6.02.1965, Omilie către tineri)

PAPA cAUZĂ A EREZIILOR

Sunt împotriva venirii papei, pentru că papa este o cauză a ereziilor. Noi vom rămâne ortodocşi. Nu ne vom trăda credinţa noastră.

Trebuie ca şi noi să ne pocăim, mici şi mari, şi să stăm neclintiţi în credinţa noastră. Şi Dumnezeu va căuta spre via Sa.

Papa caută să înrobească Elada. Dar nu va putea să o înrobească. Şi Elada nu va permite să-i fie atinsă credinţa.

(Florina, I 1.03.2001)

179

PAPA NU ESTE PRIMIT DE POPORUL ELEN BINECINSTITOR.

SINODUL NU A FĂCUT BINE CĂ ŞI-A DAT CONSIMŢĂMÂNTUL.

Biserica s-a ocupat în mod repetat cu tema papismului. Cugetele eretice ale papei sunt cunoscute. Prin urmare, el nu este primit de către poporul elen binecredincios, iar Sfântul Sinod, care şi-a dat consimţământul pentru primire, nu a făcut bine.

Am scris şi noi în „Spitha” (vezi foaia 572-580). Nu este timpul potrivit. Există alte teme care interesează poporul elen.

Tema este serioasă. Am scris şi o carte specială - „Antipapika”.

În ceea ce priveşte hotărârea vizitei papei în Elada, Biserica are cuvântul. Iar competenţă decizională nu are Sinodul cel mic (Permanenţa Sinodală), ci Ierarhia (Sinodul

180

Mare). X sau Y nu are competenţă decizională, pentru că e posibil ca un om să gândească politic. Prin urmare, singura autoritate competentă să răspundă la propunerea papei este Ierarhia (Sinodul Mare).

Dar poporul nostru, care a pătimit foarte multe şi grele de la papistaşi, nu aude cu mulţumire propunerea papei.

Trebuie întrebat poporul binecredincios. Şi poporul, luminat de Biserică, va răspunde negativ.

Ca să-l primim, va trebui să premeargă o sinceră pocăinţă din partea papei. Dar asta nu s-a întâmplat.

Papa are cugete eretice.

„Biserica” papală a arătat o poziţie vicleană.

Aşa ar fi trebuit să răspundă.

(Florina, 8.03.2001)

LUMEA VA RĂMÂNE MEREU DEZBINATĂ?

Dar îmi veţi spune: Este un lucru bun dezbinarea?

Nu, este un lucru rău. Aşa cum este un lucru rău ca o familie să fie dezbinată, aşa şi aici este un lucru rău. Suntem bucăţi, bucăţi. Unii sunt franci (catolici), alţii protestanţi, unii penticostali, alţii de diferite alte erezii.

— Şi va fi mereu lumea aşa dezbinată?

Nu, nu va fi totdeauna dezbinată.

Dacă vă veţi duce la Naţiunile Unite, veţi vedea 157 de steaguri. Dar, aşa cum spune Apocalipsa, va veni o zi în care toate aceste naţiuni, care acum sunt împărţite pe diferite steaguri, în diferite state şi regimuri, cu armate şi flote, aceste cirezi ale lumii dezbinateo zice Apocalipsa, o zice Sfânta Scriptură se vor uni. Da, toate aceste cirezi omeneşti, care acum au diferite culori, diferiţi lideri religioşi şi politici, diferiţi conducători şi se luptă între ele, într-o zi se vor uni şi un singur stat, da, un singur stat va exista în lume. Cred asta neclintit. Un

181

singur steag va stăpâni în lume. Nici cel american, nici cel rusesc, nici cel nemţesc, nici cel japonez, nici cel chinezesc, nici al Albaniei, nici al Eladei, nici al oricărui alt stat, ci doar un singur steag va exista în lume. Asta e sigur.

Vor cădea toate naţiunile. Şi ruşii şi americanii, şi chinezii şi japonezii, şi francii (romano-catolicii) şi protestanţii şi toţi, vor cădea şi se vor închina unui singur steag. Şi acest steag este Cinstita

Cruce. Şi Conducător al întregii lumi va fi Domnul nostru Iisus Hristos. Asta o spune Evanghelia pe care am ascultat-o: “...Şi va fi o turmă şi un păstor” (Ioan 10, 16).

Asta se va întâmpla numaidecât. Dar acum, vom trece prin multe încercări, prin multe războaie, se va vărsa mult sânge, foarte mult sânge. Din ceas în ceas aşteptăm al III-lea Război Mondial. Sau, mai bine zis, al IV-lea Război Mondial, pentru că al III-lea Război Mondial a şi avut loc. nu vă spun care este acesta. Va avea loc al IV-lea Război Mondial. Şi după mult sânge, care se va vărsa, omenirea se va pocăi şi va cădea închinându-se înaintea lui Hristos. Şi atunci toate gurile şi toate inimile şi munţii şi văile şi pietrele şi râurile şi astrele cerului şi toţi vor spune: “Unul Sfânt, unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin”.

(Pentavrisos Eordea, 6.02.1974, Pomenirea Sfântului Fotie, ocrotitorul Pentavrisului)

NICIODATĂ ROBI AI PAPEI!

„Iubiţii noştri cititori! împotriva acestei stăpâniri monarhice, absolutiste, a pretenţiei anticreştine a papei, se ridică conştiinţa ortodoxă. împotriva planurilor semeţe ale Romei s-au

luptat pururea-pomeniţii Fotie, Kerularie, Iosif Vriennios, Marcu Evghenicul, Gheorghe Sholarios şi au salvat independenţa Bisericii Ortodoxe, care a fost corabia cea atot-luminoasă, adevărata arcă a neamului nostru binecredincios, în zilele cele mai întunecate ale istoriei lui. în această Biserică se găseşte autenticul, nefalsificatul, exactul, inalterabilul, cea mai înaltă concepţie, cea mai limpede zămislire şi folosire a nemuritoarelor idei ale creştinismului. Papismul ca administraţie este un cancer. Ca idee este o minciună, un mit pe care l-a plăsmuit ignoranţa şi ahtierea după putere a conducătorilor bisericeşti ai Romei. Şi unor astfel de falsităţi şi idoli Elada ortodoxă nu se va închina niciodată. Pentru că aude trâmbiţa Apostolului Pavel: „Aţi fost răscumpăraţi cu preţ; nu vă faceţi robi ai oamenilor” (I Cor. 7: 23). Papolatrii de aici apreciază gestul greşit şi cred că a sosit clipa... Stăruind, nu întâmplător se vor trezi în faţa unei surprize. Duhul împotrivirii pururea pomeniţilor părinţilor noştri împotriva schismaticilor şi ereticilor se va aprinde din nou. Aici, în Grecia, papismul se va întâlni cu Termopilele şi se va zdrobi. Până la urmă, Ortodoxia va birui şi va triumfa, iar sub aripile ei va fi slavă şi odihnă multă”.

(fragment din cartea “Antipapika”, Atena, 1987, pp. 30-31)

ŞI ASTĂZI SACRIFICĂ ADEVĂRUL CREDINŢEI PENTRU „DRAGOSTE”

(Patriarhul Bartolomeu al Constantinopolului a ascultat cu entuziasm hotărârea Arhiepiscopului Hristodulos şi a Sfântului Sinod de a spune „da” venirii papei. A spus: „Până când vor ţine

ură? De ce să nu-l primim pe papa, aşa cum mă primesc pe mine oriunde merg?”).

Subestimează valoarea credinţei

Persoane cu poziţii înalte, care se află pe tronuri mari şi mici, spun că mai presus de luptele lui Atanasie cel Mare, mai presus de luptele lui Marcu Evghenicul, mai presus de luptele Părinţilor Bisericii, mai presus de toate astăzi este dragostea.

Spun cuvântul dragoste şi le curge siropul din gură.

Ce le răspundem tuturor acestora?

Toţi cei care spun şi scriu astfel de lucruri, ca să umbrească aura sfintelor lupte ale marilor Părinţi ai Bisericii, aceştia fac un mare păcat. Care este acest mare păcat?

Subestimează valoarea credinţei în creştinism. Pentru că ce este credinţa?

Dragoste are şi japonezul, dragoste are şi chinezul, dragoste are şi iehovistul, dragoste are şi masonul, dragoste are şi ateul. Dar dragostea creştinului este ceva deosebit, este altceva, este un curent mai presus de fire care coboară din absidele cereşti aici, jos, pe întunecatul pământ.

Subestimează valoarea credinţei. de ce?

Vă voi răspunde printr-o imagine.

Creştinismul este un copac nemuritor. Creştinismul este un stejar uriaş. Creştinismul este un copac pe care nu l-a sădit omul, ci l-a sădit însăşi Sfânta Treime şi nici un demon nu va putea vreodată să dezrădăcineze acest sfânt copac, cu roade veselitoare şi cu bună-umbră al creştinismului.

Creştinismul este un copac. Să cadă securile, să-l lovească ateii, nu vor putea vreodată să-l dezrădăcineze. Ramurile pot să le rupă, florile pot să le smulgă, roadele pot să

le mănânce, dar jos rădăcina este atât de adâncă, încât nicio putere din lume nu va putea să

dezrădăcineze credinţa ortodoxă

Pentru că rădăcina cum este? Dacă aţi întreba un om de ştiinţă, care este cea mai importantă parte a copacului? Florile, roadele, tulpina, frunzele? Nu. Este ceea ce nu se vede. Este acel lucru urât, care este un gunoi ascuns în pământ. Şi totuşi acea rădăcină a mărului şi-a tuturor copacilor este o întreagă chimie. Nu va putea vreodată ştiinţa să ne sădească astfel de rădăcini, care să scoată un suc atât de dulce şi să formeze copaci uriaşi.

Aşadar, după cum într-un copac partea cea mai importantă este rădăcina, aşa şi în creştinism cea mai importantă parte este credinţa noastră.

O propovăduieşte apostolul Pavel când zice că fără credinţă nimeni nu poate să placă lui Dumnezeu" (vezi Evrei 11,6).

A spus-o Dumnezeul-Om: „Cine va crede şi se va boteza se va mântui" (Marcu 16, 16). înainte de a spune: „Iubiţi-vă unul pe altul" (Ioan 13, 34), ne-a spus: „Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie" (Marcu 1, 15).

Precede credinţa, care este rădăcina copacului. Florile sunt entuziasmele, sunt frumoasele sentimente, iar roadele sunt virtuţile, frunzele sunt modelele Bisericii. Contribuie şi ele la frumuseţea copacului.

Aţi văzut ce frumos este copacul primăvara, când este plin cu frunze? Toate au importanţă în Ortodoxie. Şi lumânărica pe care o aprinzi, şi tămâia şi icoanele şi celelalte sunt simboluri. Dar aşa cum după o frunză îţi dai seama de copac, o singură frunză ajunge ca să-ţi spun dacă, de pildă, e măslin, aşa şi cu manifestările exterioare ale credinţei.

Dă-mi un om ca să-ţi spun ce crede. Din felul în care cineva îşi manifestă cultul în exterior, formele, putem să tragem concluzii.

Repetăm:

185

Copac este creştinismul, rădăcină credinţa, flori sentimentele, roade virtuţile, dintre care cea mai mare este dragostea, frunzele sunt podoaba Bisericii, formele exterioare, sfintele slujbele, semnele văzute ale credinţei noastre.

Aşadar, când tu scoţi credinţa, vrei să dezrădăcinezi rădăcina. Iar când rădăcina nu mai este, nu mai există nici copac, nici nimic.

Subestimează credinţa, care este rădăcina religiei noastre creştine.

186

Atanasie cel mare răspunde acuzaţiei

Dar, ce aud? O altă poveste. Vor veni zile, şi au venit aceste zile, în care vor spune: Fericiţi oamenii care nu au urechi ca să audă şi ochi ca să vadă. Vom auzi astfel de lucruri pe pământ, pentru care omul ar prefera să n-aibă urechi.

Am auzit în zilele acestea spunându-se: Dar de ce insistaţi atât de mult? Bine, şi protestanţii şi francii (romanocatolicii) dintr-o mie de lucruri, asupra a nouă sute nouăzeci cad de acord; doar asupra a zece nu cad de acord; de ce sunteţi aşa de aspri? De ce vedeţi cele cu care nu suntem de acord şi nu vedeţi cele cu care suntem de acord? Să trecem cu vederea cele asupra cărora nu suntem de acord şi să ne unim, ca să devenim o frăţie şi „o turmă şi un Păstor".

187

Acest gând, fraţii mei, vă mărturisesc public, la început şi pe mine m-a zguduit. Alaltăieri însă l-am citit pe Atanasie cel mare şi dă un răspuns la acest argument, care s-a auzit şi în epoca arianismului.

Pentru că îi spuneau Marelui Atanasie:

dar suntem de acord. Şi botezul îl primim, şi tainele le primim, şi toate le primim. Să ne unim deci şi să trecem cu vederea punctele divergente.

Ce răspunde Marele Atanasie? Ascultaţi exemplul lui şi minunaţi-vă de înţelepciunea bărbatului.

Ascultaţi, zice, viclenia pe care ne-o fac. Este ca şi cum am presupune că ai un om în casa ta, iar omul acesta cade bolnav la pat şi are o durere aici în piept şi îl doare şi geme.

Ochii lui sunt sănătoşi, urechile lui sunt bine, inima lui este bine, picioarele lui sunt bine, mâinile lui sunt bine, dar are o durere aici, în piept.

Îl cheamă pe medic şi medicul stă lângă bolnav şi zice: Ce ochi frumoşi are acest bolnav! Ce mâini şi picioare frumoase are bolnavul! Ce inimă puternică are acest bolnav!

Dar, creştinul meu, nu te-am chemat pentru părţile sănătoase ale trupului! Aici, ce se întâmplă?

Această durere poţi să ne spui cărui fapt se datorează? Aaa, zice.

Aşa fac şi aceştia, trec cu vederea rănile. Dar, omule, numai o bubiţă dacă-ţi iese, alergi şi te temi ca nu cumva această bubiţă să te dărâme şi să te ducă la moarte. O bubiţă, o greşeală, o abatere de la credinţă este un lucru mare.

De aceea, trebuie să luăm aminte, zice Atanasie cel Mare, să păzim credinţa noastră neatinsă.

188

Papismul, cel mai groaznic duşman al Ortodoxiei

Fraţilor, trăim zile grele. Biserica lui Hristos se clatină groaznic şi aşa cum pe vremea Marelui Atanasie Sfânta Corabie după cum numea marele părinte Biserica era în primejdie, în acelaşi fel şi astăzi Biserica este în pericol. Nu sunt cuvinte goale. Este o cruntă realitate că Biserica Hristosului nostru este încercată dur. Duşmanii ei sunt mari şi de moarte. Sunt văzuţi şi nevăzuţi.

Duşmanii Ortodoxiei sunt în primul rând masonii, care ca nişte cozi ale diavolului strâng întregul popor elin şi asfixiază poporul sub cozile lor, care au pătruns în toate ramurile poporului nostru.

Duşmani sunt iehoviştii, care ca un roi de lăcuste din Apocalipsă au căzut peste pământul elin. Şi după cum lăcustele nu lasă nimic în vie, în acelaşi fel şi hiliaştii sau iehoviştii, ca

189

nişte lăcuste şi ca nişte cârtiţe încearcă să roadă temeliile patriei noastre.

Vrăjmaşi sunt... Credeţi-mă, fraţilor, mă tem mai mult de un alt vrăjmaş. Pentru că de hiliast (iehovist) te fereşti, de mason te fereşti, de protestant te fereşti. Mai mult mă tem de papism.

Din nefericire şi ierarhi, şi teologi, şi profesori şi mulţi oameni cochetează cu papismul.

Trădare

Are loc o trădare a Ortodoxiei şi este un lucru trist.

Eu m-am dus la Patriarhie şi am creat un climat de bunăvoinţă şi dragoste. Acum nu vreau s-aud; pentru că am văzut că nu e de vină doar Stelianos (al Australiei), ci toată Patriarhia are aceeaşi linie.

Lumea nu simte lucrurile acestea. Şi dacă nu vom lua aminte, vremurile sunt viclene, suntem în primejdie. După proorocia unui renumit părinte duhovnicesc, într-o zi, aici în

190

Elada, există teama să fie şi masoni şi marxişti şi hiliaşti şi erezii de toate culorile şi să nu mai găseşti un ortodox. Există această teamă. în această direcţie mergem. Dar, „să stăm bine”.

Poporul nostru nu este interesat. Au suflat vânturi uşoare. Vrem şi noi să fie o lume, „o turmă, un păstor”, dar cum? Nu prin trădarea Adevărului, pentru că Adevărul este valoarea supremă. ”Iubiţi-vă întru Adevăr”, zice Scriptura. Dacă luăm Adevărul din dragoste, atunci dragostea devine înşelăciune.

Fără Adevăr, dragostea este falsă, este mincinoasă. Nu este sănătoasă.

Aşadar, despre Adevăr vorbim, în jurul lui trebuie să ne luptăm. Aşa stau lucrurile.

Asta este lupta. Luptă pe toate fronturile...

(întrunire catehetică ptolemaida 13.09.1987)

Merg spre unirea Potirului

Nu ştim ce poate să se întâmple, pentru că eu sunt om bătrân, cât am putut, am ţinut.

191

Mi-a zis un teolog, care ştie multe limbi şi a plecat în exterior şi l-a văzut pe papa, pe cel care a murit. I-a spus: „Acolo, în Grecia, este un episcop, un episcop de Florina, Augustin îl cheamă. Acesta ne face un mare deserviciu, ăsta nu ne lasă... ce este cu el? Cine e?”.

Cerea informaţii adică... Cu toate acestea, mişcarea noastră, cu toată păcătoşenia membrilor ei, este o mişcare ortodoxă.

Gândim ortodox, încercăm să trăim ortodox şi să ţinem această Ortodoxie şi preferăm să murim decât să trădăm Credinţa noastră. Ortodoxie sau moarte.

Nu ştim acum ce se va întâmpla. Nu ştim cum se vor derula lucrurile. Pentru că aceştia merg spre unire. Unire a Potirului. Nu doar să spunem bună ziua şi bună seara cu catolicul, cu francul... Ci să ne unim de acum prin Taine şi să bem din acelaşi potir şi să mâncăm aceiaşi pâine. Aceasta este o mare trădare a Ortodoxiei şi atunci există motiv sută la sută să „urăsc biserica celor ce viclenesc”. însă acum trebuie să luăm aminte ca să aparţinem Bisericii Ortodoxe şi să avem respect faţă de slujitorii ei.

(Adunare Misionară în „Agapi”, Florina, 1978)

Să nu vă pierdeţi comoara voastră

Să nu vă pierdeţi cea mai preţioasă comoară a voastră, Ortodoxia. Este ştiut că în ultimii ani multe erezii, cu toate mijloacele de care dispun, încearcă să vă abată de la credinţa ortodoxă. E groaznic, în special pericolul din partea unei mişcări, care se numeşte ecumenism. Partizanii acestei mişcări anti-ortodoxe urăsc Ortodoxia şi se luptă să creeze o nouă religie. Ecumenismul, precum zice pururea pomenitul cleric sârb Iustin Popovici, este o panerezie, ca una ce ocroteşte toate ereziile.

192

Dar voi, iubiţii mei, creştini-ortodocşi elini, bărbaţi, femei şi copii, rămâneţi ataşaţi faţă de Ortodoxie...

(florina, 22.06.1993, Către conaţionalii din Australia)

Nu există astăzi Ioani Gură-de-aur!

Din nefericire, nu există astăzi un Gură-de-aur, nu există astăzi un Vasilie, nu există un Grigorie de Nazianz. Din nefericire, puţinii episcopi buni care există sunt laşi, nu au putere să lupte. Tremură de cei răi, se tem să nu-i caterisească; şi sunt în stare să-i caterisească. Şi uită bunii episcopi, că o caterisire este titlu de onoare pentru cel care se cateriseşte din cauza ataşamentului faţă de credinţă. Caterisit a murit Gură de

193

Aur, dar slava lui este veşnică în Biserică. de mii de ori să fiu caterisit de astfel de episcopi şi să mă duc în pustie să-mi plâng păcatele, decât să trăiesc aici în oraş şi să iubesc morala stricată şi depravarea.

Aşadar, toţi aceşti Sfinţi Părinţi s-au luptat. Astăzi nu mai există luptă. Clericii nu se mai luptă. Nu mai există duh de luptă. ce se va întâmpla?

Lupta cade pe popor. Aşa cum, din nefericire, toate greutăţile, este o temă mare, aceasta pe care o expun acum precum toate greutăţile economice, impozitele, armata, sângele, muceniciile, toate cad pe poporul nostru, pentru că, dacă se va întâmpla vreo învălmăşeală, toţi vor pleca cu elicopterele departe de Elada, ca să rămânem aici noi, cei puţini, să ne vărsăm sângele; precum toate greutăţile cad pe popor, pe micul nostru popor, şi această greutate bisericească cade pe popor, pe micul nostru popor.

Fraţii mei, ne-am luptat. Ne vom lupta din nou împotriva moralei stricate şi a depravării. Ne vom lupta cu armele Luminii. Vom lupta cu perseverenţă şi asprime. Vom lupta până la sfârşit cu lozinca: „Până la moarte luptă-te pentru Adevăr şi Domnul Dumnezeu se va lupta pentru tine”.

În ceea ce mă priveşte, nu ştiu ce mă aşteaptă: fie pustia, fie exilul, fie moartea, eu, cel puţin, armele nu le predau. Voi lupta până la sfârşit, ca să văd o Biserică înaltă şi sfântă cum neau învăţat despre ea Părinţii noştri de pomenire veşnică.

ORTODOXIA ESTE ÎN PERICOL

Să păzim Credinţa noastră Ortodoxă. Dacă va veni ceasul niciodată să nu vină dacă va veni ceasul să-mi văd credinţa în pericol, nu din partea vrăjmaşilor din afară, ci din partea rasoforilor mari şi mici, voi trage clopotele funebru, vă voi rosti ultimul cuvânt şi voi pleca din Florina. 194

Unde voi merge? Nu voi lăsa credinţa Părinţilor noştri nici ateilor, nici rotarienilor, nici masonilor, nici patriarhilor, nici arhiepiscopilor. Şi chiar dacă aş rămâne singur, voi continua lupta pentru credinţa Părinţilor noştri, decât care nu există nimic mai înalt în lume.

Câţi sunteţi credincioşi, să fiţi pregătiţi, pentru că Ortodoxia este în pericol şi din partea rasoforilor şi a altora, şi trebuie ca noi toţi, luând exemplu din pilda lui Atanasie cel Mare, să păşim înainte, având trâmbiţele, având steagurile desfăşurate şi “Viu este Domnul”. Pentru că orice s-ar întâmpla, nu vor învinge ateii, nu vor învinge iehoviştii, nu vor învinge masonii! Va învinge Ortodoxia, pentru că mare este mila Lui în vecii vecilor. Amin.

(Florina, 11.01.1970)

SE va împuţina Staulul, dar nu vă temeţi!

Da, există o mare teamă şi Biserica noastră străbate un pericol uriaş din partea papismului.

în aceste zile grele pe care le parcurgem, ce trebuie să facem?

în momentul acesta, sufletul meu se tulbură şi este cuprins de durere. Ca predicator mic şi nevrednic al evangheliei, nefiind vrednic să sărut picioarele voastre, îngăduiţi-mi în acest moment, ca în Duhul lui Dumnezeu, să spun următoarele. Imi scot profeţia din textele Sfântului Cosma, îmi scot profeţia din sfintele legiuiri, vă informez dinainte şi vă zic: Ortodoxia va trece printr-un mare necaz, Ortodoxia va suferi o mare primejdie. Acest sfânt Staul al Bisericii se va împuţina. S-au

împuţinat şi se vor mai împuţina ortodocşii. Unii vor trece la masonerie, alţii la iehovişti, unii la catolici, alţii în altă parte, iar credincioşii se vor împuţina. Va veni o zi, în care nici cântăreţi
195
nu vor exista în Biserică, nici preot ca să liturghisească, nici diacon să rostească ectenii. Va veni o zi în care se vor împuţina jertfelnicele lui Dumnezeu. Dar nu vă temeţi. Lupta nu se măsoară cu trupuri, lupta nu se măsoară cu numere; lupta se câştigă prin piepturile eroilor, lupta se dă prin credinţă.

Desigur. A fost un timp în care doar opt oameni mai existau pe pământ. Toţi ceilalţi fuseseră potopiţi. Era Noe cu femeia şi cu copiii săi. Opt suflete, iar Noe a devenit milioane întregi.

Unul a fost Avraam, şi totuşi seminţia sa, neamul lui Avraam s-a făcut ca stelele cerului şi ca nisipul mării.

Unul a fost Atanasie cel Mare. A rămas singur. L-au părăsit împăraţii, l-a părăsit chiar şi poporul, l-a părăsit şi tot clerul. Şi a trăit trei ani întregi într-un mormânt, într-o peşteră cu fiarele sălbatice. Unul a rămas. Singur. Unul împotriva lumii întregi. Şi acest unul a biruit, pentru că avea adevărul şi pe Dumnezeu cu El. De unul singur a biruit. Şi cum zice troparul său a fost “Stâlp al Ortodoxiei”, Atlas al Bisericii. Şi precum Atlas a ridicat pe umerii săi întregul glob pământesc, conform mitologiei antice, în acelaşi fel şi Atanasie cel mare a fost Atlas, pe umerii căruia s-a întărit întreaga Ortodoxie.

Aşadar, să nu ne temem! “Nu vor lipsi soldaţii din Ortodoxie!”

Şi dacă noi clericii şi dacă noi teologii ne vom trăda credinţa, şi pietrele acestea pe care le călcăm vor învia şi vor striga. Credinţa ortodocşilor este adevărată. Şi din pietre şi din văi şi din văgăuni vor ieşi eroi noi ai credinţei noastre.
196

SĂ FIM LA STRAJĂ!

Am însă obligaţia să vă informez dinainte de acest sfânt moment şi să audă toţi: Trebuie ca noi, ortodocşii, câţi credem în evanghelie, câţi venim aici şi ne împărtăşim cu preacuratele taine, câţi credem în Ortodoxie, trebuie să vă aducem la cunoştinţă mai dinainte, bărbaţi şi femei, mici şi mari. Da, să folosesc o expresie militară. Vă zic deci că trebuie să ne aflăm la strajă. Da, subliniez asta. Să ne aflăm la strajă. Am cedat în multe puncte. Dacă însă... vă spun dinainte. Eu, ieromonahul, cel puţin nu vreau să trăiesc în lume, ca să văd Ortodoxia trădată. Nu voi accepta să trăiesc în această lume. Dacă vom realiza, fraţii mei, că are loc o trădare, atunci vom proclama revoluţie şi cu episcopii cei credincioşi, cu cei puţini pe care îi are Sfânta noastră Biserică, cu preoţii şi cu călugării şi cu săracii vom proclama mobilizarea, vom proclama adunarea generală. Nu ne vom închina papei.
197

Nu ne vom închina papei

Nu ne vom închina papei. Nu ne vom supune niciodată; ci credincioşi jurământului nostru până la cea din urmă suflare, vom muri pentru Ortodoxia noastră, care este lauda noastră, este triumful nostru, este bucuria noastră, este veselia noastră, este viaţa noastră.

Domnul să fie cu noi.

(Sfârşitul unei predici de dimineaţă, Atena, 18 ianuarie, înainte de 1967, cu tema “Sfântul Atanasie ca luptător”).
198

„Nu vor lipsi din Biserică soldaţii”

Fenomenele sunt neliniştitoare. Ierarhii noştri deşi respectabili pentru altele nu protestează. Se tem de cei răi, care sunt obraznici. Patriarhul Bartolomeu, Arhiepiscopul Hristodulos şi pleiada de ierarhi fac ecumenism şi cochetează cu masoneria. Intensifică relaţiile lor cu papa şi cu ereticii şi se îndepărtează de turma ortodoxă.

în aceste vremuri dificile, în care străjerii trădează şi îşi părăsesc poziţiile, Dumnezeu îşi păstrează mica Lui rămăşiţă care să dea lupta.

Unde ne conduc!?

Cuvintele sunt de prisos atunci când faptele vorbesc. Am văzut ce s-a întâmplat în Constantinopol. Patriarhul Bartolomeu a desconsiderat Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe celei Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească. A încălcat în picioare mucenicia şi sângele sfinţilor. Fără ruşine a apucat mâna papei şi a clătinat-o triumfător, provocându-i pe credincioşi.

Paşii greşiţi ai Patriarhului Bartolomeu şi trădarea credinţei ortodoxe a văzut-o bătrânul ierarh

luptător, părintele Augustin Kandiotis, şi s-a necăjit. de aceea, în ultimii ani înainte de a se retrage spunea în mod repetat că, dacă ar fi găsit măcar alţi doi ierarhi conglăsuitori, ar fi întrerupt pomenirea
199
Patriarhului Bartolomeu, ca a unuia care „nu învaţă drept cuvântul Adevărului”.

Din nefericire, paşii trădători ai Patriarhului Bartolomeu şi tranzacţiile cu papa au fost invidiate şi de Arhiepiscopul Hristodulos. Face vizite la Vatican şi se îmbrăţişează şi prieteneşte cu „antihristul” papă.

„Pe papa să-l blestemaţi, căci el va fi cauza”, a spus Sfântul Cosma Etolianul; dar aceştia îl tămâiază, îl îmbrăţişează şi îl sărută. Conduc în tribunalele bisericeşti preoţi evlavioşi şi sfinţi şi îi caterisesc. îi prigonesc pe monahii ortodocşi care protestează. Afurisesc teologi ortodocşi şi încearcă să târască poporul elen ortodox şi să-l lege la căruţa papismului, a ecumenismului. şi a globalizării. Dar: „câţi suntem credincioşi”, tună bătrânul ierarh luptător, părintele Augustin Kandiotis, „câţi suntem elini, câţi suntem în adevăr, să stăm! Noi suntem Termopilele! Nu va trece papismul, nu vor trece ereziile, Elada cea veşnică va trăi!”.

Arhimandrit Lavrentie Gratsias
200

SFÂNTUL MARCU EVGHENICUL ÎMPOTRIVA PAPEI

Alt lup care s-a arătat şi a tulburat şi iarăşi tulbură Biserica Ortodoxă este papa. Papa? Ce spuneţi? Papa este „iubit frate în Hristos”. Mai nimic nu ne desparte de papa după cunoscutele întâlniri de la Ierusalim, Fanar şi Roma. Un singur lucru mai lipseşte unirii. Dar dacă acest lucru întârzie a se realiza pentru a veni binecuvântata zi a unirii, pentru amânare fanaticii vor da seama! Iar ultimul pas care lipseşte este
201
coliturghisirea sărbătorească a patriarhului ecumenic şi a papei şi împărtăşirea din acelaşi Sfânt Potir. Aşadar, după atâtea încercări pentru unire, cum veniţi voi şi-l numiţi pe papa lup?

O, filounioniştilor, nu vă tulburaţi. Luaţi, rogu-vă, o mică tabletă de calmante şi liniştiţi-vă. De altfel, nu este îngăduit ca voi, oameni ai blândeţii, să vă tulburaţi. Curios lucru! Când de pe buzele oficialilor se lansează blasfemii împotriva Dumnezeului-Om, observăm că nici urmă de tulburare pe faţa voastră mereu înfloritoare. Dar, când auziţi că se zice ceva împotriva papei (nu împotriva persoanei papei x sau y, ci împotriva instituţiei papale, ca depozitar al rătăcirilor şi al ereziilor), atunci observăm că sunteţi cuprinşi de mânie. De ce? Dar noi, indiferenţi faţă de crizele şi blamările voastre în mijlocul confuziei actuale din vremurile noastre, în care lumina se numeşte întuneric şi întunericul lumină, ne încordăm auzul pentru a auzi desluşit ce spune Sfântul Duh prin gura pururea pomeniţilor Părinţi pentru ale căror lupte, lacrimi şi sângiuri avem noi astăzi bucuria şi lauda cea întru Domnul că suntem ortodocşi. Vai, deci, dacă ar fi lipsit pururea pomeniţii Părinţi! Aceştia, necunoscând limba diplomaţiei, ci spunând fără ocolişuri luminii lumină şi întunericului întuneric, au salvat comoara cea sfântă a credinţei şi ne-au predat-o pe aceasta intactă.

în fruntea Părinţilor care au luptat împotriva lupului celui cu anevoie de biruit a papei, stă Sfântul Marcu Evghenicul. O, fii cu chipuri luminate ai Ortodoxiei, plecaţi-vă, vă rog, în chip înţelegător în faţa sfântului său chip. Acest sfânt Părinte, aflându-se în mijlocul unioniştilor şi constrâns să primească şi el „unirea” cu papa, s-a împotrivit cu îndrăzneală, a apărat vitejeşte dogmele ortodoxe, a cuvântat cu îndrăzneală, i-a numit pe adepţii bisericii papale nu numai SCHISMATICI, ci şi ERETICI şi nu a primit nici o conciliere sau neutralitate, cum numeau filounioniştii concilierea vederilor ambelor partide.
202

„Neutralitatea” spune Sfântul Marcu este ca şi (încălţămintea numită) „kothornos”[13] încălţăminte specială pe care o întrebuinţau actorii teatrului antic, provocând râsul privitorilor pentru că în „kothornos”, dat fiind modul confecţionării, putea să încapă când piciorul drept, când piciorul stâng. Ortodoxia spune Sfântul Părinte nu poate să devină „kothornos”, încăpând în ea şi ereziile papale, şi dogmele ortodoxe. Să nu amestecăm cele de neamestecat... Căci tună zisa lui Pavel: „Ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce înţelegere este lui Hristos cu Veliar? Sau ce parte este celui credincios cu necredinciosul?” (II Corinteni 6, 14-15). Ortodoxia este lumină, înşelăciunile papale întuneric. „Aşadar, fugiţi de ei şi de împărtăşirea cu ei, fraţilor; căci unii ca aceştia sunt apostoli mincinoşi, lucrători vicleni ce se prefac în apostoli ai lui Hristos. Şi nu este de mirare; căci însuşi

satana se preface în înger de lumină. de aceea, nici nu e de mirare, dacă şi slujitorii lui se prefac în slujitori ai dreptăţii, al căror sfârşit va fi după faptele lor” (Vezi Ioan Karmiris, Monumente dogmatice şi simbolice ale Bisericii Ortodoxe Universale, vol. 1, Atena, 1952, pp. 359-362).

Şi acestea zicând, Sfântul Părinte se afla în acord cu vechea Predanie a atitudinii credincioşilor vis-a-vis de eretici, în acord cu învăţătura vechiului Dascăl al Bisericii care scrie: „Tot cel ce zice împotriva celor rânduite, chiar de ar fi vrednic de crezare, sau chiar de posteşte, fecioreşte şi chiar dacă face minuni, chiar dacă prooroceşte, lup să ţi se pară în piele de oaie, lucrând stricăciunea oilor" (A se vedea Biblioteca Părinţilor Greci, Rd. Apostoliki Dhiakonia, vol. II, p. 330).

(Din nr. 22 al periodicului „Fără concesii” al înalt Preasfinţitului Mitropolit Augustin al Florinei, Atena, 1974)

13. kothornos = tip de încălţăminte cu tălpile foarte înalte pe care o întrebuinţau actorii tragici; (fig.) om cu două feţe, deoarece acea încălţăminte se potrivea deopotrivă la ambele picioare (n. tr.).

Veniţi cetele ortodocşilor să lăudăm pe stâlpii şi dumnezeieştii păzitori ai Ortodoxiei, pe Fotie cel prea mare, pe dumnezeiescul Grigorie al Tesalonicului şi pe minunatul Marcu, întâistătătorul Efesului, strigându-le bucuraţi-vă tăinuitori şi arătători de Dumnezeu Înţelepţiţi ai Treimii celei mai presus de fiinţă.

CUPRINS

ÎN TRADUCEREA ACELEIAŞI FRĂŢII MISIONARE, AŞEZATĂ SUB OMOFORUL DUHOVNICESC AL SFINŢILOR TREI NOI IERARHI fOTIE CEL MARE, GRIGORIE PALAMA ŞI MARCU AL EFESULUI aU MAI APĂRUT URMĂTOARELE CĂRŢI:

1) „NOI PAGINI DE SINAXAR”, VOL. I, II (208 pagini, 5 Ici)

2) MITROPOLITUL AUGUSTIN KANDIOTIS, „FLORI ÎNMIRESMATE” (un mic praznicar,

ce conţine 51 de predici la pomenirile sfinţilor) (272 pagini, 5 lei)

3) SERIA "NE VORBEŞTE PĂRINTELE AUGUSTIN, MITROPOLITUL DE 104 ANI" vOLUMELE I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX şi X (208 pagini, 5 lei)

4) „KIRIAKODROMION AUGUSTINIAN", adică 92 de predici ale Mitropolitului Augustin de Florina la duminicile de peste an (448 pagini, 10 lei)

ÎN CURS DE APARIŢIE:

"NE VORBEŞTE PĂRINTELE AUGUSTIN, MITROPOLITUL DE 104 ANI",

VOL. 12

„NOI PAGINI DE SINAXAR", VOL. IV

CEI CARE DORESC SĂ PROCURE ACEASTĂ CARTE, PRECUM ŞI ORICE ALTĂ CARTE DIN CELE MAI SUSMENŢIONATE, LA PREţUL MISIONAR DE 5 LEI (cele de la punctele 1-3), respectiv 10 LEI (4), O POT FACE SCRIIND LA ADRESA DE MAIL orthoierapostolos@yahoo.com SAU

SUNÂND LA NUMĂRUL DE TELEFON 0744 525 131.

207

"Mitropolitul Augustin Kandiotis a fost o figură bisericească excepţională. Vreme de multe decenii s-a luptat la nivel naţional, religios şi social. Luptele sale sunt memorabile. A luptat împotriva răului, pe care l-a urmărit şi l-a izgonit cu îndârjire. A luptat împotriva nedreptăţii sociale, a decadenţei, a păcatului provocator, de oriunde ar fi provenit. Nu s-a temut să stea împotriva persoanelor politice, înaintea conducătorilor bisericeşti superiori, care deviau. A fost un stâlp neclintitul Ortodoxiei şi al Eladei. A fost un adevărat ortodox şi un înflăcărat elen.

Contribuţia pururea pomenitului Augustin Kandiotis în Biserică şi patrie este foarte importantă. întreaga lui viaţă a fost o luptă dezinteresată şi continuă pentru Ortodoxie, Elada, principiile şi valorile strămoşeşti. O luptă pentru Credinţa lui Hristos cea sfântă şi libertatea patriei.

Hristos şi Elada au fost cele două faruri luminoase care au luminat şi au condus opera sa, care a fost o operă a credinţei, o operă a sufletului, o operă a inimii, o operă a vieţii. [...]

Demersul său îndelungat şi contribuţia sa îl aşează între cei dintâi lucrători ai renaşterii moral-religioase a turmei sale, dar şi a întregului popor elen, care cu teamă şi uimire a citit cărţile lui şi a ascultat omiliile sale religioase.

Ca săvârşitor al Sfintelor Taine, caArhipăstor, ca duhovnic ce mărturisea şi ca îndrumător duhovnicesc al ortodocşilor, s-a evidenţiat întotdeauna prin ataşamentul său faţă de datorie şi prin râvna sa înflăcărată de a sluji Biserica. [...]

Principiile şi valorile eleno-creştine, pentru care s-a luptat cu patos Augustin Kandiotis, sunt astăzi mai necesare decât oricând altădată. Continuarea operei sale constituie pentru noi toţi cea mai mare întărire. Biserica, educaţia, familia, societatea trebuie să prindă întotdeauna curaj, putere şi luminare din învăţăturile pururea-pomenitului ierarh. Creştinii de astăzi, dar şi generaţiile următoare trebuie să cunoască opera, viaţa şi luptele lui şi să tragă învăţăminte din izvorul său inepuizabil, care este izvorul nesecat al lui Hristos, „izvor de apă ce curge spre viaţa veşnică.

Înaltpreasfinţitul Isaia, Mitropolit de Tamasos şi Orcini ISBN 978-606-93291-1-5 (Arhiepiscopia Ciprului)

978-606-93291-7-7